

ürün

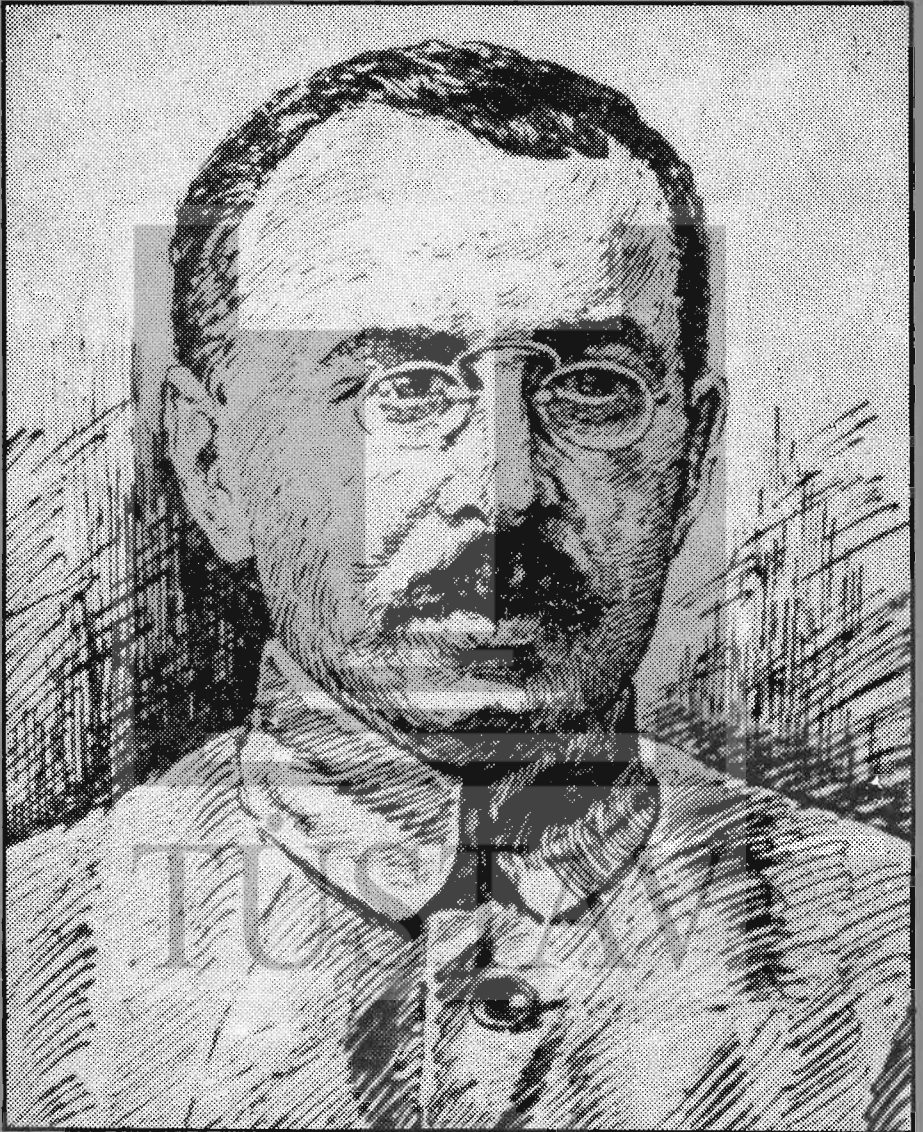
SOSYALİST DERGİ

OCAK
1978

43

YIL: 4

CILT: 8

Murat Morali
bağışdır - 2012

İÇİNDEKİLER

HABER — YORUM — İNCELEME

Yeni Bir Yıla Girerken	3
Onbeşler ve Nazım Hikmet'i Anıyoruz: «28-29 Ocak 1921'i Unutma», «Nazım, Bir Orman Gibi Gür Sesli Türkücü, Yigit Kişi, Yoldaş»	5
Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Bürosu'nun Açıklaması	13
Türkiye İşçi Sınıfı Tarihinden Sayfalar: «TKP'nin Tarihsel Rolü ve Ödevi» - S. ÜSTÜNGEL	24
Az ve Orta Düzeyde Gelişmiş Kapitalist Ülkelerde Marksist Tarım Programı(II) - Kerim AKSU	38
Seçimler ve İzmit Yürüyüşü	48
Emperyalizme, Faşizme ve Gericiliğe Karşı Birleşik Cephe (I) - Ahmet ARAKLIOĞLU	50
Legal Marksizm ve Legal Sosyalist Partiler - Ahmet Remzi TORUN	63
«Özgürlük Yolu» Yazarı S. Dicleli'ye Açık Mektup - Turhan ŞENGÜL	74

DÜNYA İŞÇİ SINIFI PARTİLERİ ÜZERİNE BİLGİLER

Çin Komünist Partisi 11. Kongresi'nin Sonuçları Üzerine - İsrail Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Beşinci Plenumu - Kıbrıs - Brezilya Komünist Partisi Genel Sekreteri Luiz Carlos Prestes İle Söyleşi - 12 Avrupa Kapitalist Ülkesi Komünist Gençlik Örgütünün Çağrısı	84
---	----

DEĞERLİ DOSTLAR,

Türkiye, 1977 yılında şimdiye dek görülmemiş ölçüde sınıfsal çatışmalara, politik ve toplumsal olaylara sahne oldu.

Bunların arasında en önemlisi 1922 yılında burjuvazi tarafından yasaklanan TKP'nin politik ve toplumsal yaşamda etkinliğini duyurmasıydı. Ocak 1977'de Nâzım Hikmet'in 75. doğum yıldönümünün kutlanması, 500 binlik 1 Mayıs gösterisi, metalurji işçilerinin ülke çapındaki grevi, genel ve yerel seçimler bu etkinliğin başlıca görünüşleri sayılabilir.

Ne ki, burjuvazi 56 yıldır çetin gizlilik koşullarında çalışmak zorunda bıraktığı işçi sınıfının öncü savaşkan kolunun etkinliği hakkındaki haberlere bile ambargo koymaya devam ediyor.

Tüm dünya işçi sınıfının yayın organlarında çıkan TKP hakkındaki haberleri, ona karşı sağ ve «Sol» her boydan ve soydan sapık akımların yayınlarında saptırarak yer vermelerine ses çıkarmaz ve ona karşı düşmanlığı körüklemelerine izin verirken, bu konuda Ürün dergisinin yayınladığı yazılardan kovuşturma açtıyor ve dergiyi toplattırıyor. Ürün'ün 40. (Ekim) ve 41. (Kasım) sayıları bu yüzden toplattırılmış ve sorumluları hakkında kovuşturma açılmıştır.

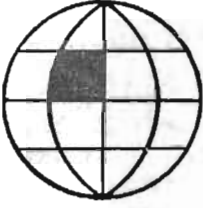
Tüm bu baskılara karşın, 43 aydır çıkmaya devam eden Ürün, bugün tek başına politik alandaki tüm legal sol aylık dergilerin toplam tirajını aşmaktadır. Bu gerçek, Ürün'ün politik ve ideolojik yaşamımızda işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarlarına bir çizgiyi izlediğinden dolayı yığınları kavradığının bir kanıtıdır. Ürün kendisini yaşatanın ve yaşatacak olanın işçi sınıfı olduğunun tam bilincindedir. Onun çıkarları uğrunda savaşımlarını yeni yılda da sürdürecektir.

Ürün dergisi, okurlarına, işçi sınıfına ve tüm emekçilere barış, demokrasi, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşımalarında yeni yeni başarılar diler, yeni yıllarını en içten duygularla kutlar.

ÜRÜN SOSYALİST DERGİ

Sahibi: URAL ATEŞER • Yazı İşleri Müdürü: AHMET TAŞTAN • Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Caddesi, Özeydin İşhanı, No: 59-61/2 Cağaloğlu - İSTANBUL • Yazışma ve Havale Adresi: P.K. 41 Sirkeci - İSTANBUL • Türkiye Dağıtım: TEMEL DAĞITIM, Divanyolu, Klodfarer Cad. 38/2, İSTANBUL • Dizgi-Tertip: BAŞARAN MATBAASI • Baskı: UFUK MATBAASI • Kapak Filmleri: EBRU GRAFİK • Kapak Baskı: GÖZLEM MATBAASI • Yurt içi Abone koşulları: Altı Aylık 75, Bir Yıllık 150 Lira • Yurt dışı Abone koşulları (uçakla): F. Almanya - 35 DM, Hollanda - 38 Fl., Belçika - 460 Fr., İngiltere - 9 £., Fransa - 75 Fr., İsveç - 40 Fr., ABD - 22 Dolar.

Yeni Bir Yıla Girerken

1977 yılını, öyle gözüküyor ki, MC hükümetiyle birlikte geride bırakıyoruz.

1977 yılı ülkemizde sınıf savaşımının alabildiğine keskinleştiği, bunun sonucu safların gittikçe netleştiği bir yıl oldu. Bir yandan faşist baskı ve terör artarken, öte yandan demokrasi ve sosyalizm hareketi daha da güçlendi. En başta işçi sınıfı, onun politik partisi, sendikal hareketi, ülke yaşamına silinmez bir biçimde damgasını vurdu. Özellikle yüzbinlerin katıldığı şanlı 1 Mayıs ve Maden-İş üyesi binlerce işçinin yedi aydır işbirlikçi burjuvaziye karşı yigitçe sürdürdüğü grevler bunun en parlak örnekleridir. Bu bir yıl içinde, aynı zamanda, örgütlü köylü, gençlik, kadın, memur, teknik eleman, öğretmen hareketi de gelişti. Devrimci kadrolar, ince ve kabasından saldırının her türüsüne karşı savaş içinde daha da çelikleştiler, yeni deneyler kazandılar.

Anti-empyralist, anti-faşist güçlerin eylem ve cephe birliği, Ulusal Demokratik Cephe ülküsü en geniş kitlelere yayıldı. Sağlı-«sol»lu azgın bir komünizm düşmanlığı ortamında, tüm çarpıtma ve engellemelere karşın, DİSK'in en son 6. Genel Kurulu'nda ezici bir çoğunlukla alınan anti-empyralist, anti-faşist güçlerin ortak cephesinin oluşturulması kararı bunun somut örneğidir. Gericifaşist karması MC karşısında böyle bir cephenin oluşturulması kararı, «cepheleşmeye karşıyız» demagojisiyle yaşamın katı gerçeklerine sırt çevirmede direnenlere sert bir uyarı olmuştur. Yine DİSK Genel Kurulu'nun oybirliğiyle aldığı Maden-İş greviyle her türlü dayanışma kararı devrimci güçlerin bir utkusudur.

Şimdi artık bu kararların kâğıt üzerinde kalmaması, somut adımlarla yaşama geçirilmesi bir zorunluluktur.

6. Genel Kurul, empyralizmin, işbirlikçi burjuvazi ve onun sağlı-«sol»lu uşaklarının DİSK'i parçalama heveslerini kursaklarında bırakmıştır. Bunda elbette işçi sınıfının birliği için ardıcıl bir savaş yürüten, DİSK'in bütünlüğünü gözbebeği gibi korumayı bir an bile gözden uzak tutmayan gerçek devrimcilerin sorumlu tutumu en başta gelen etken olmuştur. Ne var ki, sosyal demokrasiye, legal sosyalist akımın değişik kollarına bağlı olanların ve ötekilerin aynı sorumluluğu gösterdiklerini söylemek kolay değildir.

Kuşkusuz, DİSK'i DİSK yapan, onun belkemiği olan Maden - İş'in ve DİSK'in gelişmesinde büyük payı ve unutulmaz hizmetleri bulunan devrimci sendikacıların yeni DİSK yönetimi dışında bırakılmaları, sınıf sendikacılığı bakımından büyük bir eksiklik tir.

Gerçek devrimciler, her zaman olduğu gibi bundan böyle de işçi sınıfının çıkarları için her düzeyde ardıcıl bir savaşım yürütecekler, sınıf sendikacılığı temelinde her adımı destekleyeceklerdir. Ulusal - demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği yolunda ayrılık noktalarını değil, ortak noktaları öne çıkaracaklardır. Ancak sınıf uzlaşmacılığına kayan her girişimin karşısına da amansızca dikileceklerdir.

Yeni yıla girerken, öyle anlaşılıyor ki, dümeni sağa kıran sosyal demokrasi daha da sağındaki güçlerden medet umarak bir hükümet kurmayı deneyecek. Bu yolla ülkenin içinde bulunduğu ağır sorunlara çözüm bulma olanağı yoktur. Savaşımı salt parlamentonun dört duvarı arasına hapsederek, NATO'ya, CENTO'ya, emperyalizmin malî kuruluşlarına karşı çıkmadan faşist tehlike ortadan kaldırılamaz. Ecevit ise **New York Times** muhabirine «bir ülkeye IMF gelirse, bunun sebebi emperyalist niyetler değil, orada bazı hastalıkların oluşudur... IMF'nin duruma bizim partimizin açısından da bakmalarını temenni ediyoruz... Uzun vadeli siyaset için, IMF ekibinin yerinde olsam, birkaç hafta içinde Türkiye'de ne olacağını beklerdim» diyor. (Yankı, Sayı: 353)

141 ve 142. maddeleri tutmak, CHP içinden anti - komünist birini faşistler eliyle yasama organının başına getirmek, IMF'den, Ortak Pazar'dan medet ummak, asgari siyasal terbiye sınırlarının çok ötesinde kendi solundakileri «keneler» diye nitelendirerek ulusal - demokratik güçlerin eylem birliğinden yan çizmek çıkar yol değildir. Bu yolun sonu uçurumdur.

Binlerce Maden - İş üyesi yeni yılı grev boylarında karşılıyor açlığa, soğuğa, itine, mitine, MESS'e karşı ve Sülker'lere, Nesin'lere, Küçük'lere rağmen ve

«İşçileri kurtaracak işçiden başkası olamaz» türküsünü haykırarak.

HAYDİ YİĞİT METALURJİ İŞÇİLERİYLE, MADEN - İŞ'LE
• DAYANIŞMAYA!

TÜSTAV ürün

haber yorum inceleme

Onbeşler ve Nazım Hikmet'i Anıyoruz

« 28-29 Ocak 1921'i Unutma ! »

Her yıl Ocak ayının 28'ini 29'una bağlayan gecesi yaklaştıkça, Türkiye komünistleri, işçi sınıfı ve emekçi halkı, en iyi oğullarını yitirdikleri 1921 yılının o acılı günlerini anımsarlar. Bu, kuruluş günlerinden (10 Eylül 1920) yaklaşık dört ay gibi kısa bir zaman sonra, burjuvazinin en gerici kanadının, Türkiye işçi sınıfının savışkan politik öncü örgütünü, TKP'yi yoketmek için, Başkanı Mustafa Suphi ve 14 yoldaşını Karadeniz'de barbarca öldürdüğü gündür.

Türkiye halkının Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında, bu olağanüstü zor günlerde, o sırada Komünist Enternasyonal'in Türkiye temsilcisi olarak Sovyetler'de bulunan Mustafa Suphi yurda dönmek, savaşa katılmak için can atıyordu. Bu amaçla, devrimcilerden ve yurtseverlerden kurulu bir Gönüllüler Alayı'nın başında Bakü'dan yola çıktı. Bu alay, o sıralar Taşnakların elinde bulunan Ermenistan'dan, Menşeviklerin egemen olduğu Gürcistan'dan geçmek zorundaydı. Alay, bu yolu söküp anayurda ulaşamadı. Bu durumda Mustafa Suphi, en yakın 14 silah arkadaşıyla birlikte Ankara'ya gitmeye karar verdi. M. Kemal de, M. Suphi'ye mektup yazmış, «Ankara'ya gelebilir, yerinizi alabilirsiniz» demişti.

Kendisiyle birlikte gelen arkadaşları arasında Genel Sekreter Ethem Nejat, Merkez Komitesi üyelerinden Hilmioğlu Hakkı, Nazmi, İsmail Çitoğlu vardı. 15'lerin Anadolu'da görünmesi, Ankara hükümetini telaşa düşürdü. Doğu orduları komutanı Karabekir Paşa'ya hemen şifreli emir verildi: «Mustafa Suphi Ankara'ya ulaşmamalıdır. Vaziyete göre hareket ediniz» denildi. Azılı bir gerici olan Karabekir'e gün doğmuştu. Yukarıdan gelen buyruğu istediği gibi anlamıştı.

Mustafa Suphi ve yoldaşlarına, Kars'tan Trabzon'a gelene kadar olmadık engeller, akıl almaz zorluklar çıkarıldı; türlü kış-

kırtmalar yapıldı. Ama Suphiler yollarına devam ettiler. 28 Ocak'ta Trabzon'a vardılar. Jandarmalar, polisler yollarını kestiler. Mustafa Suphi ve arkadaşlarını yakaladılar, bileklerine kelepçe vurdular. Sonra onları, önceden hazırlanmış, motorlu bir takaya bindirdiler. Motor denize açıldı. Arkadan bir başka motor yetişti ve halkımızın bu en yiğit oğulları kiralık ve tepeden tırnağa silahlı kaatiller tarafından öldürüldü.

Burjuvazi 15'leri canavarca öldürdü; ama onların uğruna canlarını verdikleri dâvayı, Türkiye işçi sınıfının devrimci hareketini yokedemedi.

Türkiye Komünist Partisi yeni yeni boy atarken gelen bu kanlı saldırı korkunçtu. Ama, burjuvazi tarihin çarkını geri çeviremedi. İşçi sınıfının direnişlerini kıramadı. Komünist Partisi'nin gelişmesini durduramadı. Bu olacak bir şey değildi.

O günlerden bu yana 57 yıl geçti. Halkımız, Lenin'in başkanlığındaki Sovyet Hükümeti'nin yardımlarıyla emperyalizme karşı Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı, bağımsızlığını kazandı. Ne ki, ulusal kurtuluş toplumsal kurtuluşla tamamlanamadı. Çünkü ulusal kurtulustan sonra burjuvazi hemen diktatorasını kurdu, yeniden emperyalizme politik, ekonomik her türlü bağlarla bağlanmaya koyuldu. İçte, işçi sınıfının öncüsü komünistlere, ilerici ve demokratlara karşı hâlâ süregiden baskı ve terör, politik cinayet dalgaları estirildi, hâlâ da estiriliyor. İşçi sınıfının, emekçi halkımızın yiğit oğulları, kızları, işçiler, gençler hâlâ uluorta sokaklarda kurşunlanıyor, işkence görüyor. «Faili meçhul» cinayetler sıradan günlük olaylar haline geldi. 1922 yılında açıkça çalışması yasaklanan TKP gizli çalışmak zorunda bırakılıyor. Bütün bunların sorumlusu, emperyalizmle çitişen burjuvazi, gerici çevreler, büyük toprak sahipleridir.

Bunlar, Türkiye'nin içine düştüğü kapitalizmin derin genel bunalımından faşizm yoluyla çıkmak istiyorlar. Ancak, kapitalizm tarihsel olarak çürümüştür, hiçbir çıkış yolu yoktur ve faşizm de kaçınılmaz değildir.

Bugün Türkiye işçi sınıfı, emekçi halkı, savaşkan politik öncüsünün yolgöstericiliğinde bu tehlikeyi, faşizm tehlikesini uzaklaştırabilir, ileri demokratik bir düzene ulaşabilir. Bu, herşeyden önce politik öncünün örgütlülük gücüne, ideolojik sağlamlığına, kadrolarının savaşkanlığına, gerçek demokrasiden yana tüm toplumsal güçleri birleştirme yeteneğine bağlıdır. Onlar kurucularının, M. Suphilerin Leninci yolunda yürüdükçe engeller bir bir aşılacak, ileri demokratik bir düzen kurulacaktır. «...Hapis, zindan, kan, ateş; halk hareketini, millî kurtuluş ve demokrasi hareketini durduramaz!... Bugün Türkiye halkını inim inim inletenler, kanlı padişahların menfur akıbetini düşünsünler!» (M. Suphi, 10 Eylül 1920)

**«NAZIM,
BİR ORMAN GİBİ GÜR SESLİ TÜRKÜCÜ,
YİĞİT KİŞİ, YOLDAŞ» (P. NERUDA)**

Bu yıl, 20 Ocak 1978'de, Türkiye işçi sınıfının, emekçi halkının ve tüm dünya halklarının büyük enternasyonalist şairi Nazım Hikmet'in 76. doğum yılını coşkuyla kutluyoruz. Nazım Hikmet, Türkiye işçi sınıfının öncü savaşkan politik partisinin, TKP'nin Merkez Komitesi üyesiydi. O, işçi sınıfımızın örgütlü savaş süreci içinde yoğruldu, yetkinleşti. Dünya görüşü, savaşkan oluşumu böyle gelişti. İşçi sınıfımızın politik örgütü dışında bir Nazım Hikmet düşünülemez. O, tüm varlığıyla, devrimci duygularının en ince tellerine dek, gözbebeği gibi titrer örgütünün üzerine, onu düşünür:

«Türkiye Komünist Partisi

T.K.P.'em benim,
seni düşünüyorum.

Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın,
en büyük ustahığımız,

en ince hünerimizsin.

Sen aklımız, yüreğimiz ve yumruğumuzsun.

Dünyada bir anılır şanlı soyun var:

Sen küçük kardeşisin V.K.P.(B)'nin

Sen bana bugün

mübarek alnındaki yara yerinle

ve işçi bileklerinde zincir izleriyle göründün,
yürüyorsun dimdik pırıl pırıl.

Ömrümde yalnız seninle

ve senin safında olmakla övündüm.

.....» (9.10.1951, Moskova)

Burjuvazi, 17 yılı aşkın bir süre O'nu zindanlarda çürütmek istedi. Susturmaya, yoketmeye kalktı. Şiirlerini, yapıtlarını yasakladı. Bu zindanlar, bu yasak, öyle yalnızca bir ozanın susturulması değildi; Nazım Hikmet'in kişiliğinde, Türkiye işçi sınıfının politik örgütüne konulan yasagın bir parçasıydı.

Ama işçi sınıfımız, kimi haklarını nasıl burjuvaziden kanırtarak, sökup kopartarak aldıysa, Nazım Hikmet'e konulan yasak duvarını da öylesine delip geçti, geçiyor, daha da geçeceğinden başka. 1 Mayıs 1976'da, 1 Mayıs 1977'de, Taksim'de yüzbinlerce insanın sıkılı tek yumruk gibi, «o duvar, o duvarınız, vız gelir bize vız!...» diyerek, 21 Ocak 1977'de onbinlerin katıldığı Nazım Hikmet geceleri düzenleyerek, o yüce sınıf önderinin savaş türkülerini haykırması, bunun en göz kamaştırıcı örnekleriydi.

Ne ki, bu yasak duvarını delip geçmek öyle kolay olmadı, olmuyor. Düşman, Nazım Hikmet'in gücünü, bu gücün nereden geldiğini biliyor. Salt açıktan saldırıyla, yasakla, baskıyla onu halk-

tan koparamayacağını kestiriyor. Düşmanın bu açık saldırılarının yanısıra, türlü türlü oportünistler, mevki düşkünleri ve bozguncular da bu savaşı körletmek, arkadan hançerlemek için en sinsi yöntemlere başvuruyorlar. Çin işçi sınıfı önderlerinden, büyük enternasyonalist Wang Ming'in belirttiği gibi, örneğin Maocu serdergeler, sözümona «kültür devrimi» adı altında, Beethoven, Mozart, Shakespeare'in yapıtları yanında Mayakovski, Brecht, Neruda, Şolohof ve Nazım Hikmet'in kitaplarını da alanlarda yaktılar. Maocu başıbozukların yurdumuzdaki yardakçıları bu barbarlığa, halkımızın onurunu, kültür değerlerini ayaklar altına alan böylesi bir alçaklığa karşı seslerini çıkarmadılar.

Savaş her alanda olduğu gibi, ideoloji alanında da, kültür ve edebiyatta da kıran kırana sürüyor. Burjuvazinin açık saldırılarını göğüslemenin yanısıra, Nazım Hikmet'in sırtından dünyalık yapmaya, O'nun yapıtlarından çöplenmeye, O'nun yaşamı; savaşı ve yapıtlarının bir bütün olduğu gerçeğini çarpıtmaya kalkanların da maskesini düşürmek gerek. Nazım Hikmet'in yaşam ve yapıtlarının bütünlüğünü gözbebeğimiz gibi korumak, savunmak ve sürekli vurgulamak, ulusal - demokratik güçlerin omurgası olan işçi sınıfımızın politik örgütlenmesinin güçlenmesi, ilerici güçler arasındaki dağınıklığın bir an önce giderilmesi bakımından bir zorunluktur.

Nazım Hikmet, herşeyden önce evrenseldi. Smelyakov'un «Nazım» şiirinde dediği gibi, «varlığının her telinde bir enternasyonalistti O.»

Dünya devrim süreci, onun yapıtlarında bir bütün olarak ve tek tek, inci gibi işlenmiştir. Dünya komünist ve işçi sınıfı hareketinde, halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşlarında hep Nazım Hikmet vardır. 1950'lerde yurdumuzda şovenizm bütün kudurganlığıyla kol gezerken, O şöyle seslenir:

«Biliyorum, Hasan oğlu Hüseyin

Kaçacaksın.

katletmeye gitmeyeceksin,

Kore'deki kardeşleri.»

O, Süveyşe dalan emperyalistlere karşı, Mısırlı kardeşlerle «ya aynı, ya habibi» türküsünü söyler. Bizim kurtuluş savaşımızı da ezmeye gelen «o zırlıları iyi tanır» Nazım Hikmet, Frankocu faşistlere karşı İspanya Cumhuriyetçileriyle birlikte «Faşizme Geçit Yok!» diye haykırır. Karanlıkta kar yağarken Madrid kapılarında nöbet tutan cumhuriyetçilere bir kasa taze yumurta, «iki çıplak çocuk gibi üşüyen ayaklara bir çift yün çorap» yollamanın özlemiyle yanar tutuşur. Afrika'da Mussolini'nin karagömlekliileriyle çarpışan Taranta Babu'yu kucaklar. Küba'da şeker kamışı fideliklerinde özgürlük türküleri söyler. Tanzanya'da zenci bacılarla, kardeşlerle kucaklaşır. Nerede barış için savaş varsa,

oradadır Nazım Hikmet; «Bulutlar adam öldürmesin», «çocuklar şeker yiyebilsin» diye. O, Dünya Barış Konseyi'ndedir. Uluslararası Barış Ödülü'nü alır. 1951'de Berlin'de, Dünya Gençlik Festivali'nin onur konuğudur.

İkinci Dünya Savaşı'nı hapiste kırık - dökük bir radyodan günü gününe izleyen Nazım Hikmet'in yüreği, aklı, tüm varlığı Hitlerci canavarlara karşı ölüm - kalım savaşı veren Sovyet halkının yanındadır. Böylesine evrensel, böylesine enternasyondur, Nazım Hikmet.

Öte yandan O, işçi sınıfımızın savaşına, devrimci savaşa tüm varlığıyla kendini adanmıştır. İstanbul'da Haliç işçilerinin grevinde «Ayvansaray içinde kanlı bir değirmen var» türküsünü grevçilerle hep bir ağızdan söyler. O, İzmir tütün işçilerinin grevinde dir. «Memleketimden İnsan Manzaraları»nda Kurtuluş Savaşı'nın içindedir. Ferhat'la dağ deler, Şirin'le su içirir kuraklıktan yanan Anadolu köylüsüne. Bedrettin'le konuşur derin derin. Börklücelelerle, Torlaklarla dalar yalnkılıç padişah ordularının ormanına. Daha sonra, İstanbul'da Beyazıt Meydanı'nda kanları kaldırım taşlarına «şıp şıp damlayan» Turan Emeksiz'lerin yanındadır. Böylesine bir yurtseverdir Nazım Hikmet.

Türkiye işçi sınıfı, halkımız, kendi bağrından yetiştirdiği bu yüce enternasyonalistin, bu büyük yurtseverin 76. doğum yılını işte böylesi bir savaş azmiyle, güzel günlere olan sarsılmaz inancın coşkusuyla kutluyor ve yaşıyor.

[temel]
yayınlar

LENİN

**Demokratik Devrimde
Sosyal - Demokrasinin**

İki Taktiği

Ruşçasından Çeviren
Arif BİLGİN

Fiyatı: 20 TL.

Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM

Ürün: 021

**TÜRKİYE KOMÜNİST FİR-
KASI I. KONGRESİ'NDE KA-
RAR HALİNDE KABUL EDİ-
LEN MÜSTEMLEKÂT VE
MİLLETLER HAKKINDAKİ
MUSTAFA SUPHİ YOLDAŞ'
IN MÜTALÂASI**

1923 yılında Moskova'da basılan «28-29 Kânunîsâ'nî 1921» başlıklı kitabın kapağı.

M. SUPHİ

1 — Müstemleke bugünkü haliyle istilâcılık devri geçiren sınaî, maliye ticari inhisarcılığın zaruri bir mahsulü olduğu gibi, milli niza' ve kıt'aller de, halihazır şeraiti iktisadiye ve siyasiyeden çıkan birer halledir.

Heyeti içtimaiyyenin mukadderatı, zenginliğe istinad eden sermayedarlardan fütuhatçılık ve yağmakârlıkla ihrazı şöhrat ve hükümet eden emaret ve hükümetlerle bunlara satılmış bir avuç sanadid ve memurinden ibaret bir sınıf ekaliyet elinde kaldıkça, bu felâketlere nihayet vermek imkânı yoktur.

2 — Burjuvazyaya esasında kurulan hükümetler, fert ve milletlere ait adalet ve müsavata dair birçok bahislerde buldukları halde, tarihin bize arzettiği feci hadiseler, hele son Avrupa Harbi'nden sonra kararlaşan Versay Muahedesî'nin mağlup ve zayıf millet ve memleketleri kısım kısım ezen ve müstemleke haline getirmeye teşebbüs yolunda meydana çıkan neticeleri pekâlâ

gösteriyor ki, adalet ve müsavata ait bu şiarlar, yalancı bir nūma-yiştten başka bir şey değildir.

3 — Demek oluyor ki, sermayedarlar, hükümdarlar ve sultanlardan mürekkep hiç hükmündeki bir ekaliyetin, beşerin ekseriyeti azimesini teşkil eden zayıf ve fakir işçi sınıflara zulm ve tagallübü suretinde mütecelli bu cihanşümül durumun izalesi, ancak sınıf farkını ortadan kaldırarak yeryüzünde hâkim ve mahkûm, zalim fertlerin, millet ve devletlerin hükmünü bırakmayacak bir inkılâbı azimin vukuu ve tahakkuku ile hasıl olabilecektir.

4 — Bütün dünya amele ve rençperleri arasında hadis olan bu mahiyetteki içtimai inkılâptan, şimdiye kadar başka devletler ve milletlerin hükmü altında ve müstemleke halinde yaşayan millet ve memleketler amele ve rençper sınıflarının millî ve medeni metalibine karşı hâkim vaziyetteki millet proletaryası tarafından fedakârlıkta bulunarak mazlum milletler arasında tenevvür ve temeddünün inkişafına hadim olacak medeniyetkâr, millî müessesata kuvvet vermeli ve bu suretle onların da samimi olarak inkılâba müzaheretleri esasları hazırlanmalıdır.

5 — Komünist Fırkası, inkılâp hareketinin yeni girdiği gayrimüterakki memleketlerde emperyalizme karşı mevcudiyetini müdafaa eden millî kuvvetlere müzaheretle, bu arada umumiyetle sermayedarlar idaresine karşı sınıflı mübareze hissini işçi halk içinde derinleşmesine ait müsaadede bulunulmalı ve herhalde teşkilâtın istiklalini muhafaza etmelidir.

TARİHİ VAZİFE

Geçen Balkan ve son Avrupa kasaplıklarında bahtsız Anadolu rençperlerinin kanı dökülmesine; çılgınca, merhametsizce o şekilde muharebeye karşı durmuş iken, Mustafa Kemal Paşa'nın takriben bir yıl önce bize, Odessa'da iken bildirdiği kıyamcılığa razı ve taraftar olduk; ve bugün Antanta yağmacıları karşısında büyük bir cephe açan kuvvayımilliye ordularının muvaffakiyetine müzahir oluyoruz. Birbirine zıt gibi gözüken eski ve yeni bu vaziyeti kısaca da olsa tarihî tahlilden geçirmeye ve tuttuğumuz yolu aydınlatmaya mecburuz.

Bundan hemen on sene evvel bizler: Hükümetçi veya köylü sosyalistler, minimalist (asgari) milletçiler, federalistler, hulâsa Türk gençliğinin mutasallıt şoven İttihad ve Terakki siyasetine karşı ayaklanan kısmı, bir taraftan memleketi ve rençper halkı felâketten felâkete sürükleyecek muharebelere nihayet vermeye çalışırken, diğer taraftan Anadolu'ya hayat verecek medeni, inkılâbî inkişafı zemin ve yol arıyorduk. Bu inkişaf, bizim fikrimizce, dahilde Makedonyalıların, Arnavutların, Arapların, Kürtlerin, Ermenilerin ilah... medeniyet, muhtariyet ve hatta istiklâllerine istidatleri derecesinde yol vererek hür milletlerin hür it-

tihadı halinde «millî tesanüt»ler vücut bulacaksa, hariçten de Alman ve İngiliz emperyalizminden ziyade beynelmilel amele hareketine istinad ile kuvvet alabilecekti.

Aradan geçen facialı harp seneleri içinde, Türk, Arap, Ermeni amele ve rençperlerinden milyonlarcası ölüme, sefalete mahkûm olmuş, Türk sosyalistleri ve federalistleri menfalarda yıllarca sürünüp çürümüş olsalar da, bugün on sene evvel ortaya atılıp firtınalar içinde çalkandıkça yayılan fikirlerin tatbiki neticeleri karşısında bulunuyoruz.

Bugün Anadolu için Türkler ve kendi memleketleri için diğer milletler çalışırken, ellerini inkılâpçı amele Rusyası ve Üçüncü Enternasyonel'e uzatıyorlar. Son hayat umutlarını ışklandırmak ve son rızık hanelerini gasıp ve istilâcılara kaptırmamak azmiyle vaki olan bu istimdatların mahiyeti anlaşılınca, bizim böyle umumi cidal ve harbe iştirakimiz sebepleri de kendiliğinden izah edilmiş olur. Biz, Rusya, Türkistan ve Kafkasya'da olduğu gibi Türkiye'de de başlayan mübarezeyi Avrupa emperyalizmine karşı ve alemşümül bir mahiyet ve manada anlıyoruz. Fakir ve sefalet altında ezilen Türkiye ve Şark memleketlerindeki kıyam, millî müdafaa şiarı ile başlasa bile, dünyayı saran ve zulm ile çarpıştıkça mağdur amele ve rençper sınıflarının gönüllerini fetheden inkılâp hareketlerinin az zamanda beynelmilel vasata geçmesi bir zarurettir. Ve zaten bu böyle olmasa, muazzam Avrupa kapitalistlerine karşı yükselen herhangi bir millî müdafaa, beynelmilel müzaherete hakkıyla nail olamayacak, ergeç iflâsa mahkûm olacaktır.

Onun için biz Türkiye'de millî müdafaa şeklinde başgösteren kıyama, müşterek düşman tarafından bu hareketin söndürülmesine yol vermemek için her türlü yardımı, bu yardım mutaassıp milliyetçilere bile olsa, tarihin bize yüklediği bir vazife olarak biliyoruz. Hayat ve mübareze ruhunu mağdur halk kitlesinde derinleştirmeye çalışan İştirakiyun Teşkilâtının memleket içinde açılıp yayılmasına gelince, bunun da Kuvvayı millîye müdiranının karşısında duran yine o ehemmiyette tarihî bir mesele olduğunu zannediyoruz.

SÖZLÜK

Müstemlekât: Sömürgeler; **Niza:** Anlaşmazlık, çekişme, kavga; **Kıt'al:** Boğazlaşma; **Haile:** İçler acısı durum; **İhraz:** Erişme, kazanma; **Emaret:** Emirler, beyler; **Sanadid:** Başlar, ileri gelenler; **Ekseriyeti azime:** Büyük çoğunluk; **Tagallüp:** Zorbalık; **Metalip:** İstekler; **Mübareze:** Savaş, savaşım; **İstimdat:** Yardıma çağırma; **Kıyam:** Ayaklanma.

Türkiye Komünist Partisi

Merkez Komitesi

Politik Bürosu'nun Açıklaması

«Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Bürosu, 1977 Kasım ayının başında üst düzeydeki parti örgüt sekreterleriyle bir dizi görüşmeler yaptı. Görüşmelerde şu konular ele alındı:

- 1) Uluslararası durum ve Türkiye'de seçim sonrası gelişmeler,
- 2) Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümünü kutlama girişimleri,
- 3) TKP'nin Konferans'tan bu yana gelişmesi.

Görüşmeler çok yönlü oldu. Geniş bir fikir değiş-tokuşu yapıldı. Gelişmelerin, kazanımların yanısıra eksikler, zorluklar da ortaya kondu. Eleştiri - özeleştiri yapıldı. Görüşmeler partimizin gelişmesinde yeni bir aşamaya hazırlık oldu. Kadroları toparlamak, parti çalışmalarına hız vermek açısından büyük yarar sağladı.

Görüşmelerde uluslararası gelişmeler ele alındı, değerlendirildi. Emperyalist, NATO'cu çevreler gerginliği azaltma sürecini baltalıyor. Kapitalist ülkelerde başkaldıran aşırı gerici, faşist, neo-faşist güçlere destek oluyor. Bunun somut örneğini Türkiye'de gerici, işbirlikçi burjuvazinin ve MC'nin faşizme tırmanma çabalarında görüyoruz. Faşist tehlike halkımızın üstüne yürüyor.

Ülkemizde ekonomik, sosyal, politik bunalımlar süregidiyor. Emperyalizmin ortağı tekelleri burjuvazi, erkini sürdürebilmek için faşizme tırmanışa sarılıyor. Bununla ilgili olarak, işçi sınıfıyla gerici güçler arasındaki çatışmalar, sınıf savaşları sertleşiyor, keskinleşiyor, Bu durumda burjuvazi saldırının sivri ucunu TKP'ye, işçi sınıfının birliğine, sınıf sendikalarına, yöneltiyor. Geniş halk yığınlarının, ulusal, demokratik güçlerin savaşta birlik kurmasını baltalıyor. Maocular, her soydan oportünist akımlar TKP düşmanlığını körüklemekle burjuvazinin bu saldırısına destek oluyorlar.

Burjuvazi şovenizme hız veriyor, Kürt halkı üzerinde barbarca süregelen baskıyı arttırıyor. Öte yandan Türk ve Kürt halkları arasında dayanışmanın oluşmasını engellemeye, Türkiye'de yaşayan halkları birbirine düşürmeye çalışıyor. Kimi ayrılıkçı öğeler bu durumda Türkiye işçi sınıfının, Kürt ve Türk halklarının ortak savaşımını örgütleyen TKP'ye saldırmakla burjuvazinin bu politikasına çanak tutuyorlar.

TKP Merkez Komitesi, politikasını çizerken bütün bu çelişkileri, gelişmeleri göz önünde tutmakta, somut bir savaş yolu önermektedir.

Görüşmelerde, Kızıl Ocak'ın 60. yıldönümünü kutlama hazırlıkları ele alındı, değerlendirildi. Partimiz özellikle yayın alanında, bu tarihsel günlemeyi her yönüyle işçi sınıfına, halkımıza mal etmek, sınıf savaşlarını onun ışınlarıyla aydınlatmak, Sovyet halkıyla halkımız arasındaki dostluk bağlarını daha da güçlendirmek için geniş bir çalışma yürütmüş, değişik girişimlerde bulunmuştur, bulunuyor.

Görüşmelerde Parti Konferansı'ndan bu yana TKP'nin gelişmesi ele alındı, değerlendirildi. TKP Merkez Komitesi ve Politik Bürosu, çalışmalarını Konferans kararlarının doğrultusunda yürütmüştür. Gelişmeler Konferans kararlarının doğruluğunu ortaya koymuştur.

Partimizin yığınsallaşmasında, etkinliğinin, saygınlığının artmasında önemli ileri adımlar atılıyor. Partimiz nicel olarak büyümekte, örgütsel olarak gelişmektedir. Parti kadroları gençtir, dinamiktir. Yüzde 60'ı işçidir. «Fabrikalar kalemizdir!» belgisi yaşama geçiyor. Partimizin yığın örgütleriyle, sendikalar, gençlik ve kadın hareketleriyle bağları güçleniyor. Bu bağları daha da güçlendirmek, yığınlara daha da inmek, başta fabrikalara yönelmek, tabanda örgütlenmek gündemimizden inmeyen, güncel bir sorundur.

Parti üyelerini, aday üyelerini Marksizm - Leninizmin ve proletarya enternasyonalizminin ülkü ve ilkeleriyle eğitmek, kadrolar yetiştirmek, partimizin Leninci politik, ideolojik ve örgütsel birliğini pekiştirmek, faşist tehlikenin yoğunlaştığı bir dönemde konspirasyon - illegalite ilkelerini daha titizlikle uygulamak, kadroları korumak zorunludur.

Planlı, düzenli bir parti çalışmasının örgütlenmesi, artizanlığın kırılması, kolektif yönetimin, işbölümünün geliştirilmesi yönünde ileri adımlar atılıyor. Bu süreci hızlandırmak bir zorunluluktur.

Partimizin sözlü ve yazılı yayınları etkindir. Bu yayınları, partimizin içinde bulunduğu aşamaya uygun olarak geliştirmek, uyumlulaştırmak, başta Merkez Komitesi'nin organı ATILIM'ı yığınsallaştırmak gündemimizde duruyor.»

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Politik Bürosu

(TKP'nin Sesi Radyosu, 9 Kasım 1977)

TKP İLE ABD KOMÜNİST PARTİSİ'NİN ORTAK AÇIKLAMASI

«Türkiye Komünist Partisi ve ABD Komünist Partisi delegasyonları ortak sorunlarını görüşmek için karşılaştılar. Türkiye Komünist Partisi delegasyonuna TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaş, ABD Komünist Partisi delegasyonuna ABD Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Gus Hall yoldaş başkanlık etti.

Görüşmeler sıcak ve dostça geçti. Her iki delegasyon kendi ülkelerindeki politik ve ekonomik durum ve partilerinin strateji ve taktikleri üzerine bilgi değiş-tokuşunda bulundular. Görüşmeler sırasında Orta Doğu'daki silâhlanma yarışı ve savaş tehlikesi, ve özellikle Türkiye'deki ve Akdeniz'deki Amerikan üslerinin yarattığı tehlikeler üzerinde duruldu. Her iki delegasyon da dünya barışı, genel silâhsızlanma ve yumuşama için savaşımlı daha da hızlandırmanın gereğini belirttiler. Her iki delegasyon da ırk ayrımcılığına ve sömürgeciliğe karşı savaşımlı daha da güçlendirmenin gereğini vurguladılar. Her iki parti de, görüştükleri konular üzerinde tam uyum içinde olduklarını ve her iki partiyi birbirine bağlayan kardeşçe bağları vurguladılar. Her iki parti de, barış, demokrasi ve sosyalizm savaşımlı ve proletarya enternasyonalizmi bayrağını daha da yükseltmek için düzenli görüşmenin gereğini belirttiler.»

TKP MK Genel Sekreteri
İ. Bilen
ABD MK Genel Sekreteri
Gus Hall

(Bizim Radyo, 15 Kasım 1977)

TÜRKİYELİ AKADEMİKLER VE SANATÇILAR DERNEĞİ YÖNETİM KURULU'NA

«Sevgili Kardeşler,

Doğumunun 75. yıldönümünde ulusal ozanımız Nâzım Hikmet'in büyüklüğünün ulusal ve uluslararası boyutlarını düzenlediğiniz güzel haftayla bir kez daha belirttiniz.

Nâzım Hikmet bütün dünya işçilerinin kurtuluşu için savaştı. Barış için savaştı. Nâzım'ın 75. doğum yıldönümünü birlikte anmaları, Batı Berlin emekçileri ile Türkiyeli emekçiler arasındaki bağları daha da güçlendirdi.

Partimizin üyesi ve ateşli militanı Nâzım Hikmet, işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın kurtuluş savaşımını sanatıyla bayraklaştırdı. Kendisi de bu kurtuluşun bayrağı oldu. Sanatçılarımız, aydınlarımız Nâzım'la omuz omuza sömürüye, faşizme, emperyalizme karşı güzel ve aydınlık günler için savaş sıralarına girdi-

ler. Türkiye Komünist Partisi işçi sınıfıyla bağlanan sanatçılarıyla, aydınlarımızla övünüyor. Nâzım aramızdadır. Şiirleriyle, örnek yaşamıyla aramızdadır.

Sevgili kardeşler,
Hepinizi candan selâmlarız.»

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

(TKP'nin Sesi Radyosu, 18 Kasım 1977)

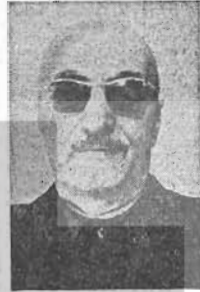
Речь товарища И. БИЛЕНА

[Генеральный секретарь Центрального Комитета Коммунистической партии Турции]

Дорогие товарищи! От имени Коммунистической партии Турции, всех трудящихся, всего народа нашей страны горячо поздравляем вас с 60-й годовщиной Великой Октябрьской социалистической революции — самым большим праздником всего мира.

Красный Октябрь открыл новую эру в истории человечества — эру перехода от капитализма к социализму в мировом масштабе. Октябрьскую революцию совершила своими могучими руками рабочий класс России, партия большевиков под руководством Ленина — великого вождя мирового пролетариата. Революция ликвидировала капиталистический эксплуататорский строй, освободила народы и национальности России от всех видов угнетения. Она создала Советское государство — первое в мире государство рабочих и крестьян.

Турция — одна из верхов стран, где ошутимо сказались влияние Красного Октября. Наш народ под непосредственным влиянием Октябрьской революции, при поддержке и всесторонней помощи молодого Советского государства развернула национально-освободительную борьбу. Компартия Турции была создана в огнях борьбы. Именно в этом коренится неизменная верность

друзьям в солидарности. Наша партия будет хранить и укреплять эти революционные традиции.

Красный Октябрь открыл человечеству путь мира. В течение 60 лет, прошедших со дня опубликования знаменитого Женевского декрета, Советский Союз проводит последовательную миролюбивую политику.

Он дает отпор империалистическим силам, стремящимся возродить «холодную войну». Неустанные усилия КПСС, Генерального секретаря ЦК КПСС, Председателя Президиума Верховного Совета СССР товарища Л. И. Брежневца направлены на претворение в жизнь ленинской политики мира.

Турецкая буржуазия, реакционные правящие круги, отбоя от прежней лживой турецко-советской дружбы, бросили нашу родню в объятия империализма. Компартия Турции организовывала и продолжает организовывать наш народ на борьбу за ликвидацию на нашей земле японских и американских военных баз и складов атомного оружия, за национальную независимость, демократию и социальный прогресс. Турецкие коммунисты борются и борются за мир в нашем регионе и во всем мире, за обеспечение международной безопасности в разоружении, за развитие добрососедских отношений с Советским Союзом, протянувшим руку друзьям в тяжелые для нас времена, за заключение с ним договора о дружбе и ненападении.

Советский народ в Советское государство в ходе Великой Отечественной войны сокрушили ударную силу империализма — гитлеровский фашизм. Победа над фашизмом обеспечила реальную возможность европейским народам достичь свободы и национальной независимости, в некоторых из них освобождения не только от фашизма, но и от капитализма, перейти к социализму. Образовалась мировая социалистическая система, простиравшаяся от Вьетнама до Кубы. Мировой революционный процесс вступил в новый этап. Социалистические государства — оплот, источник силы мирового коммунистического, рабочего и национально-освободительных движений.

Новая Конституция Советского Союза — это результат в продолжение Октябрьской революции. Наша партия, трудящиеся нашей страны от души приветствуют новую Конституцию, закрепляющую выдающиеся достижения советского народа.

Да здравствует историческая победа Великой Октябрьской социалистической революции!

Да здравствует Советский Союз!

Да здравствует КПСС — партия великого Ленина!

Да здравствует коммунизм! (Бурные, продолжительные аплодисменты.)

TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen'in «Büyük Oktobır'ın 60. Yıldönümü»nde yaptığı konuşmayı veren 6 Kasım 1977 tarihli PRAVDA küpürü.

SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ POLİTİK BÜRO ÜYESİ VE MERKEZ KOMİTESİ SEKRETERİ MİHAİL ANDREYEVİÇ SUSLOV YOLDAŞA

«Çok değerli M. A. Suslov yoldaş,

75. doğum yıldönümünüzü, bu mutlu gününüzü, Türkiye Komünist Partisi, bütün Türkiyeli komünistler adına en içten duygularımızla selâmlarız.

Türkiyeli komünistler sizi, uzun yıllar yüce Lenin'in partisi, SBKP'nin sıralarında yorulmak bilmez, yaratıcı çalışmalarınızla yakından tanıyor. Sovyetler Birliği'nde sosyalizm ve komünizm kuruculuğundaki katkılarınız, partimizin bağlı olmakla onur duyduğu uluslararası komünist ve işçi hareketinin birliğini güçlendirmek yolundaki tükenmez, verimli çalışmalarınız, biz Türkiyeli komünistler için eşsiz değer taşıyor.

Size, bu 75. yılınızda mutluluk, uzun ömürler, Lenin'in partisinin sıralarında, komünizm ve barış ülkeleri uğrunda, yürüttüğünüz savaşımında başarılar dileriz.

Komünist selâmlarıyla,»

Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri
İ. Bilen

(TKP'nin Sesi Radyosu, 21 Kasım 1977)

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ İLE İSRAİL KOMÜNİST PARTİSİ'NİN ORTAK AÇIKLAMASI

«Türkiye Komünist Partisi ve İsrail Komünist Partisi delegasyonları Kasım 1977 başlarında karşılaştılar. Türkiye Komünist Partisi delegasyonuna TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaş, İsrail Komünist Partisi delegasyonuna İKP MK Genel Sekreteri Meir Vilner yoldaş başkanlık ettiler.

Delegasyonlar her iki tarafı da ilgilendiren ortak sorunlar üzerinde görüştüler. Her iki delegasyon da kendi ülkelerindeki politik, sosyal ve ekonomik durum ve partilerinin savaşımaları üzerinde bilgi değiş - tokuşunda bulundular. Görüşmelerde Doğu Akdeniz ve Orta - Doğu'daki barışı tehdit eden sorunların ve bu bölgedeki silâhlanma yarışının üzerinde özellikle durdular.

Her iki parti de Kıbrıs'ın egemenlik haklarına, bağımsızlığına ve bağlantısızlığına saldıran Kıbrıs'taki yabancı birliklerin çekilmesi ve askersel üslerin kaldırılmasını vurguladılar.

Her iki parti de Kıbrıs'ı bir NATO üssüne dönüştürecek, Kıbrıs topraklarını kendi topraklarına katmak isteyen emperyalist plânları yerdiler.

Her iki delegasyon da, Sovyetler Birliği'nin önermiş olduğu gibi, Kıbrıs sorununa adaletli bir çözüm bulmak için Birleşmiş Milletler çerçevesinde uluslararası bir konferans düzenlenmesini desteklediklerini belirttiler.

Her iki parti de Orta - Doğu bunalımının sürmesinin ve Amerikan emperyalizminin günümüzdeki İsrail egemen çevrelerinin saldırgan ve yayılıcı politikaları sonucu ortaya çıkan yeni bir savaş tehlikesinin büyüdüğünü belirttiler. Her iki parti de Orta - Doğu bunalımının adaletli ve barışçı bir çözüme ulaşmasını ancak aşağıda sıralanan ilkeler çerçevesinde olanaklı gördüler:

— İsrail askersel birliklerinin bütün Arap topraklarından 1967 savaşı öncesi sınırlara geri çekilmesi;

— Filistinli Arap halkının bağımsız bir devlet kurmayı da içine alan bütün haklarının tanınması, bölgedeki bütün devletlerin, bu arada İsrail devletinin egemenlik haklarına ve toprak bütünlüklerine saygı gösterilmesi;

— Orta - Doğu'da adaletli ve kalıcı bir barışın sağlanması ve yeni bir savaş tehlikesinin uzaklaştırılması yolunda ancak Filistin Kurtuluş Örgütü ve bütün ilgili tarafların katılımıyla Orta - Doğu sorunuyla ilgili Cenevre Barış Konferansı'nın ivedilikle toplanması.

Her iki parti de Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümünü, yeni Sovyet Anayasası'nın onaylanmasını, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin Leninci barış politikasını ve proletarya enternasyonalizmi ilkesine olan bağlılığını bir kez daha candan selâmladılar.

Her iki partinin delegasyonları ırk ayrımcılığı ve sömürgeciliğin her türü ile savaşı daha da güçlendirmenin zorunluluğunu belirttiler.

Her iki parti de kendilerini barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm savaşımında Marksizm - Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde birbirlerine bağlayan kardeşçe bağları bir kez daha vurguladılar.»

TKP MK Genel Sekreteri

İ. Bilen

İKP MK Genel Sekreteri

Meir Vilner

(TKP'nin Sesi Radyosu, 22 Kasım 1977)

★

YUNANİSTAN KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ GENEL SEKRETERİ CHARİLAOS FLORAKİS YOLDAŞA

«Değerli Florakis yoldaş,

20 Kasım'da yapılan genel seçimlerde kardeş Yunanistan Komünist Partisi'nin elde ettiği başarılar, bizleri, Türkiyeli komünistleri çok sevindirdi. Türkiye Komünist Partisi elde ettiğiniz bu başarıları, kardeş Yunanistan emekçilerinin gericiliğe ve işçi hareketini bölme çabalarına karşı demokrasi, barış ve sosyalizm yolunda attığı önemli bir adım sayıyor. Yunanistan işçi sınıfının, Yunanistan Komünist Partisi'nin ve demokratik güçlerin elde ettiği bu başarı, bölgemizde barış, demokrasi ve sosyalizm için savaşımı güçlendirmiştir.

Değerli yoldaş, bundan böyle de Yunanistan Komünist Partisi'ne yeni yeni başarılar diler, bütün yoldaşlarımızı candan selâmlarız.»

Türkiye Komünist Partisi

MK Genel Sekreteri

İ. Bilen

(TKP'nin Sesi Radyosu, 23 Kasım 1977)

★

İSVEÇ KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ'NİN KONGRESİNE

«Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, tüm Türkiye komünistleri ve emekçileri adına Kongrenizi selâmlar ve başarılı çalışmalar diler.

Partiniz, ülkenizde demokratik bir süreç sağlamak amacıyla tekellerin egemenliğine, büyük burjuva hükümetinin halk düşmanı politikasına karşı, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin çıkarları, tüm demokratik güçlerin birliği için savaşıyor.

Türkiye Komünist Partisi, İsveç Komünist İşçi Partisi'nin haklı savaşıyla dayanışma içindedir ve Marksizm - Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri temelinde partinizle bağlıdır.

Savaşınızda, bundan böyle de yeni başarılar dileriz.

Komünist selâmlarıyla,»

Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri
İ. Bilen

(TKP'nin Sesi Radyosu ve Bizim Radyo, 24 Ekim 1977)

BÜYÜK OKTOBR SOSYALİST DEVRİMİNİN 60. YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA YAPILAN TOPLANTIDA TKP MK POLİTİK BÜRO ÜYESİ A. SAYDAN'IN OKUDUĞU RAPORDAN BİR ÖZET

«Yoldaşlar!

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 60. yılı nedeniyle Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi adına, bu tarihsel günümüzü kutlarım. Bütün yoldaşlarıma, bütün parti örgütlerine ve bütün dostlarımıza bu mutlu gün dolayısıyla emperyalizme, faşizme, sömürü düzenine karşı savaşımalarında yeni yeni başarılar dilerim.

Büyük Oktobr tarihte, proletaryanın ilk başarılı ve sürekli devletini kurduğu gibi, tarihte ilk defa insanın insanı sömürmesine son veren, onu gerçek kurtuluşa kavuşturan, sosyalist devlet sistemini, Sovyetler Birliği'ni yarattı. Lenin'in önderliğinde Bolşevik Partisi, bu başarıya nasıl, hangi yollarla ulaştı? Bu başarının başlıca koşulu, proletaryanın yeni tip partisinin, Bolşevik Partisi'nin kurulması, iç ve dış düşmanlara karşı demokrasinin en yüksek aşaması olan proletarya diktatörlüğünün sağlanmasıdır. Proletarya diktatörlüğü sosyalist devrimi yalnız iç ve dış düşmanlara karşı korumakla kalmadı, toplumu temelden değiştiren ve onu sosyalizme, daha sonra da komünizme yönelten devrimleri başardı. Herşeyden önce, genç Sovyet devletini kan içinde boğmak isteyen emperyalistleri ve beyaz generallerin silahlı saldırılarını yenilgiye uğrattı. Emperyalizmin sürekli saldırıları, pro-

vokasyonları, tehditleri ve ablukası altında yüksek derecede gelişmiş ağır bir sanayi kurmayı, plânlı ekonomi sistemini dünyaya örnek olacak bir biçimde yerleştirmeyi, gelişmiş sosyalist toplum düzenini kurmayı ve komünizmin maddî temellerini atmaya başardı.

Büyük Oktobr, ulusal sorunu kökünden çözümlendi. Ulusların zıncanı olan Çarlık Rusyası'nın sosyal-politik yapısına son veren Büyük Oktobr, halkların kardeşçe birliğini ve onların ortak devletini yarattı. İnsanlık, yeryüzünde ilk defa değişik halkların bir araya gelerek, eşit koşullarla, karşılıklı yardımlaşma ve dayanışmayla kardeşçe ortak bir devlet yaratmalarına tanık oldu. Bu da insanlık için paha biçilmez bir kazanımdır. Oktobr Devrimi, sosyalist düzeni yaratmak, yüksek derecede gelişmiş bir sanayi kurmak çabalarının yanısıra yeni tip insanı, sosyalist enternasyonalistini, komünizme yönelen devrimciyi yaratmak için köklü bir kültür devrimini de başardı. Oktobr'ın anayurdu, dünya barışını sürekli olarak savundu. Bütün gücünü insanlığı bir dünya savaşının yıkımlarından kurtarmaya adadı.

Yeryüzünün ilk sosyalist devleti, yeni sosyalist düzen, faşizmi askersel, politik ve moral bakımdan ezdi. Dünya sosyalist sisteminin kurulması olanaklarını yarattı. Sovyetler Birliği Avrupa ve Asya halklarının önemli bir kısmını faşizmin boyunduruğundan kurtarmakla kalmadı, aynı zamanda sömürü düzeninin, kapitalizmin yeniden hortlamasını engellemek ve kurtardığı halklara sosyalizmin yolunu açmak için elverişli şartlar yarattı. Sovyetler Birliği'nin, Büyük Oktobr'ın kurtarıcılığı iki yönlüdür.

Büyük Oktobr'la birlikte, ulusal kurtuluş savaşları için yeni bir aşama açıldı ki, halkımız bu aşamayı doğrudan doğruya yaşadı. Emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşımında gördü ve bütün boyutlarıyla değerlendirebildi. Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki dostluk, Sovyetler Birliği'nin emperyalizme karşı sosyalist toplum düzenini kurmak savaşımıyla, Türkiye halkının yine emperyalizme karşı ulusal kurtuluşu için savaştığı günlerde kuruldu. Ve Türkiye'nin bağımsızlığının esas dayanak noktalarından biri oldu.

Büyük Oktobr Devrimi'yle doğan Sovyetler Birliği proleterya enternasyonalizmini yaşattı. Dünya komünist ve işçi hareketinin bugünkü boyutlara ulaşmasında Büyük Oktobr bir dayanak, bir hareket noktası olarak belirdi.

Bir yandan proleterya enternasyonalizmini güçlendirirken, öte yandan da kendi halklarının kurtuluşuna büyük katkılarda bulundular. Komünistler Oktobr Devrimi'ni savunmak için, onun çevresinde dünya halklarının ortak savaşımını örgütlerken, aynı zamanda dünya halklarının kardeşliğini, proleterya enternasyonalizmini yeni yeni boyutlara ulaştırdılar. Bu süreç bugün de sürüyor, bugün de proleterya enternasyonalizminin en önemli denek taşı, SSCB'ye karşı tavidir.

Türkiye Komünist Partisi, Büyük Oktobır'ın yerleştirdiği proleterya enternasyonalizmine bağlı kalmak savaşının içinde yetişmiş, güçlenmiştir. TKP dünya komünist ve işçi hareketinin bir bölümü olduğunu hiçbir zaman unutmamıştır ve unutmayacaktır. Bundan böyle de Büyük Oktobır'ın derslerine bağlı kalarak, dünya komünist ve işçi partilerinin birliğini güçlendirmek, Marksizm - Leninizm ve proleterya enternasyonalizmini canlı bir şekilde uygulamak için hiçbir çabayı esirgemeyecektir.

Oktobır Devrimi'nin tarihsel kazanımlarını, ulaştığı aşamayı, insanlık, günümüzde yeni Sovyet Anayasası'ndan öğreniyor. Sovyetler Birliği'nin yeni Anayasası, proleterya diktatörlüğünün halkın devletine dönüşmesinin bir belgesi, Marks'ın ve Lenin'in bu konudaki düşüncelerinin hayata geçirilmesidir. İşçi sınıfının örgütü olan Komünist Partisi bu niteliğini yitirmeden aynı zamanda bütün emekçilerin partisi durumuna geliyor. Bu gelişme, üretim güçlerinin gelişmesine ve üretim ilişkilerinin tamamen sosyalist temele oturmasıyla, yüksek derecede gelişmiş sosyalist toplum düzeninin kurulmasıyla, modern bir ağır sanayinin oluşturulmasıyla bağlıdır. Sovyetler Birliği'nin yeni Anayasası ile bu gelişmeye paralel olarak sosyalist demokrasi daha da genişlemiş, emekçi halkın devlet organlarını, üretimi yönetmedeki etkinliği daha da artırmıştır. Bu nitelikleriyle Sovyetler Birliği'nin yeni Anayasası tarihsel bir belgedir ve bundan sonra bütün insanlığın ve yeryüzünün devrimci gelişmesini daha yakından ve daha temelli bir biçimde etkileyecektir.

Büyük Oktobır'ın en önemli kazanımlarından biri de, Marksizm - Leninizmi tümüyle doğrulaması, sınıf uzlaşmacılığını, sağcı sosyal - demokrat görüşlerin dünya devrim sürecindeki yetersizliğini, dayanıksızlığını, hattâ ters devrimci sonuçlarını ortaya koymasıdır.

Oktobır Devrimi'nden bu yana geçen 60 yıllık süre içinde sağcı sosyal demokratların durumu ve tutumu nedir?

Sağcı, uzlaşmacı, oportünist ve reformist sosyal - demokrasi, Oktobır Devrimi'ne ve onun geliştirdiği dünya komünist ve işçi hareketine karşı burjuvaziden yana yer aldı. Oktobır Devrimi'yle bunalımları daha da derinlesen ve yıkım ölçülerine ulaşan kapitalizmi reformlarla yasatmak, sömürü düzenini reformist görüşleriyle ve sınıf uzlaşmacılığıyla işçi sınıfını burjuvaziyle anlaşılmaya zorlamak, burjuvazinin bunalımlarını, işçi sınıfa ve geniş emekçi vığınlara yüklemek, sağcı sosyal demokratların başlıca işlevi oldu.

Böylece sağcı sosyal - demokrasinin işçi sınıfının sosyalist bir düzen kurma amacına yabancı ve ona ters bir ideoloji olduğunu tarihsel gelişme doğruladı. Bundan ötürü sosyal - demokrasiye karşı ardıcıl bir ideolojik savaş yürütmek, Oktobır Devrimi'nin büyük fikirlerini Marksizmi - Leninizmi ödün vermeden savunmak, partimizin önemli ödevlerinden biri olarak kalıyor.

Bazı gelişmiş kapitalist ülkelerde bazı komünist yöneticiler Euro-Komünizm gibi bilimsel hiçbir temeli olmayan bir ilkeyi savunanlar, kapitalizmden sosyalizme geçişte proletarya diktatörlüğünün gerekliliğine inanmıyorlar. Öylesine ki, kapitalizmden sosyalizme geçiş süreci içinde özgürlüklerin bütün sınıf ve zümreler için tam ve eksiksiz olacağını savunarak sosyalizme düşman, kapitalizmin vurucu güçlerine bile tam bir özgürlük tanınacağını iddia ediyorlar. Kapitalist toplum düzeninde özgürlük sınıfsaldır. İşçi sınıfı, geniş emekçi yığınlar örgütlenme, düşüncelerini yayma gibi özgürlüklerini uzun ve kanlı bir sınıf savaşından sonra elde etmişlerdir. Burjuvaziye dayatmışlardır. Buna karşı kapitalist toplum düzeninde üretim araçlarını elinde tutan sınıf, özgürlüklerin büyük payını da elinde tutuyor. Kapitalizmden sosyalizme geçerken bu gerçeği unutamayız.

Bundan ötürü Euro-Komünizmin savunucuları, bu noktada ağır ve tarihsel bir hata işliyorlar. Bu görüşü savunanlar, bir de salt parlamenter yöntemlerle kapitalizmden sosyalizme geçileceği savındadırlar. Yani bu demektir ki, sömürücü sınıf kendi isteğiyle egemenliği işçi sınıfına, emekçi halka ve onun öncü partisine bırakacaktır. Paris Komünü'nden, Büyük Ekim Devrimi'nden bu yana geçen zaman içinde, bilimsel sosyalizmin kurucularına, Marks'a, Engels'e karşı Lassal'ların, Bernştayn'ların, daha sonra da Lenin'e karşı Kautsky'lerin savları da bundan başka bir şey değildir. Bunlar da kapitalizmin kendiliğinden giderek sosyalizme dönüşeceğini, «geniş emekçi yığınlarının özgürlükleriyle», burjuvazinin elinden egemenliğinin parlamenter yollardan alınabileceğini savunmuşlardır. Tarih bunları değil, Marks'ı, Engels'i, Lenin'i haklı çıkarmıştır.

Bu durum az ve orta gelişmiş, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için daha sert bir şekilde beliriyor. Türkiye'de burjuvazi sınıf savaşını kanlı, faşist yöntemlerle yürütüyor. Ufukta kara kara bulutların biriktiği, darbe belirtilerinin yığıldığı bir dönemi yaşıyoruz. Anti-komünizm, Türkiye Komünist Partisi düşmanlığı devlet politikası haline gelmiştir. Emperyalizme bağlı, işbirlikçi güçler egemenliktedir. Bu durumda, Euro-Komünizm gibi oportünist, reformist, modern revizyonist bir görüşü Türkiye işçi hareketine de aşılamak için burjuvazinin olağanüstü çabalar harcadığını görüyoruz. İspanya Komünist Partisi Genel Sekreteri Santiago Carillo Türkiye'de burjuva basınının «yıldızı» haline gelmiştir.

Büyük Ekim'in bizlere verdiği derslerden biri de, devrim yolunda bütün güçlerin harekete geçirilmesidir. İşçi - köylü bağlaşıklığının sağlam bir temele oturtulmasıdır. Lenin ve Bolşevik Partisi, işçi sınıfını devrimci bir disiplin içinde örgütlemiş ve savaşın öncülüğünü almışlardı. Fakat, bu devrimci öncü güç, bir yandan da şehir ve köy emekçilerini, aydınları, askerleri devrim yolunda bir araya getirmek ve onları devrim hedefine yöneltmek

ustalığını da gösterdi. Bu bakımdan bugünkü aşamada, özellikle Türkiye'de ulusal demokratik cephe hareketinin, bütün anti - emperyalist, anti - faşist demokratik güçlerin eylem birliğinin gelişip gerçekleşebilmesi, komünist partisinin etkinliğine ve gücüne bağlıdır. Türkiye'de sınıf sendikacılığının güçlenmesi, ulusal demokratik cephe hareketinin birçok demokratik akımları, sınıf sendikacılığını çekmesi süreci, TKP'nin güçlenme, işçi sınıfı saflarında sağlam bir şekilde örgütlenme süreciyle atbaşı gidiyor. Şüphe yok ki, bu durum, burjuvazinin tepkilerini de yaratacağı. DİSK'teki son olaylar bu durumu doğruluyor. Burjuvazi bir yandan da sınıf sendikacılığını çökertmek için metal işkolunda lokavtlara başladı. Bilindiği gibi, Maden - İş'in grevi altıncı ayına bastı. Köy ve şehir emekçileri olağanüstü bir dayanışma ve işbirliği çabasıyla maden işçilerinin grevini desteklediler. Dünya Sendikalar Federasyonu, bazı sosyalist ülkelerin ve kapitalist ülkelerin sendikaları, Maden - İş grevini desteklediler. Bugün artık işçi sınıfı Türkiye'de burjuvazinin öteki sınıflar üzerindeki yekpare egemenliğini bölmüştür, toplumun öteki katmanları üzerinde politik etkisini artırmış, egemenliğe ağırlığını koymaya başlamıştır. İşçi sınıfı DGM'leri engelleyebiliyor, 1 Mayıs'ları yığınsal biçimde kutlayabiliyor, MESS patronlarına, yani uluslararası tekellerin ve onların Türkiye'deki ortaklarının dayattığı baskı ve sömürü düzenine karşı maden işçileri, metalurji işçileri demokratik haklarını ve bütün halkın da özgürlüklerini savunabiliyor. Bugün iktidar sorununu, günümüzün bu özellikleri gözönüne alınarak çözmek gerekir. Demirel, Türkeş, Erbakan ortaklığının alternatifini yalnız parlamento içi muhalefette, yani CHP'de, hele bir CHP - AP koalisyonunda hiç arayamayız. Memleketi içinde bocaladığı bunalımlardan çıkaracak bir hükümetin, anti - emperyalist, anti - faşist demokratik bir programla hareket etmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bunun için işçi sınıfının gerçek temsilcilerinin, gerçek sınıf sendikacılığının, demokratik, anti - emperyalist, anti - faşist bir platformla savaşan bütün yığın örgütleri temsilcilerinin hükümete katılması gerekmektedir.

İşçi sınıfının birliğini sağlamak ve bu uğurda olağanüstü çaba harcamak da Büyük Oktobr'ın bizlere verdiği dersler arasındadır. Bugün Türkiye'de işçi sınıfının birliğine karşı burjuvazinin kullandığı başlıca silah, anti - komünizm, daha da somut olarak, TKP düşmanlığıdır. Ulusal Demokratik Cephe hareketinin gelişmesini baltalamak için burjuvazi yine bu klâsik silâha başvurdu. TKP düşmanlığı ile Ulusal Demokratik Cephe hareketine karşı çıktı. Legal sosyalist akımlara bağlı olanlar, bu konuda işbirlikçi, tekelleci burjuvazinin ve burjuvazinin reformist kolunun tutumundan ayrılmadılar. Bir yandan işçi sınıfının birliğini, sınıf sendikacılığını baltalarken, bu alanda da TKP düşmanlığını Maoçular gibi kullanmaya yeltenirken, bir yandan da ulusal demokratik cephe hareketini yine bu gibi TKP ve sınıf sendikacılığı düşman-

lığı ve dar parti çıkarları açısından vurmaya, baltalamaya koyuldular. Bunu öyle bir noktaya vardirdılar ki, yayın organlarının ağırlık noktası TKP'ne ve sınıf sendikacılarına karşı savaşa ayıldı.

Türkiye Komünist Partisi, Büyük Oktobr'ın verdiği derslere bağlı kalarak ve onları canlı bir şekilde Türkiye koşullarına uygulamak için bütün ilerici, yurtsever güçlerin anti - emperyalist, anti - faşist eylem birliği politikasına ardıcıl bir şekilde devam edecektir. Legal sosyalist partilerle hem tabanıyla, hem yöneticileriyle her yerde ve her şartta diyaloglar kurmak, ortak sorunları, ortaklaşa bir biçimde çözümlenmek ve anlaşmazlık noktalarını şimdilik bir yana bırakmak ve hiç olmazsa onlar etrafında devrimcilere yaraşır bir tartışma açmak politikasına devam edecektir.»

(TKP'nin Sesi Radyosu, 7 Kasım 1977)

konuk yayınları.

SSCB'DE MARKSÇILIK - LENİNCİLİK ENSTİTÜSÜ
TARAFINDAN HAZIRLANAN

Dünya Komünist Hareketi

- Sosyalist Devrimin Sosyo - ekonomik Ön - koşullarının Leninci Tahlili ve Çağımız.
- Sosyalist Devrimin Teorik Sorunları
- Sosyalizm: Siyasal Örgütlenmesi ve Uluslararası Etkinliği
- Anti - emperyalist Savaşımın ve Devrimin Yöntemsel Sorunları
- Leninciliğin Parti Konusundaki Teorisi ve Günümüz Komünist Hareketi

• 400 Sayfa, 50 Lira

Türkiye için tek dağıtım: TEMEL DAĞITIM Divanyolu,
Klodfarer Cad. No: 38/2
Cağaloğlu - İstanbul

Türkiye İşçi Sınıfı Tarihinden Sayfalar

«TKP'nin Tarihsel Rolü ve Ödevi»

S. ÜSTÜNGEL

Türkiye'de politik ortam içten içe kaynıyor. Bunalım süregendir. Bütün sosyal, ekonomik, politik çelişkiler daha keskin biçimlerde ortaya çıkıyor. Sınıf savaşı üsteliyor, geniş ölçüler alıyor. Amerikan boyunduruğuna, gerici egemen çevrelerin halk düşmanı politikalarına, bu politikayı uygulayan hükümete karşı savaş, ulusal bağımsızlık direnişi, işçi sınıfının ve ilerici canlı güçlerin çıkışları yeni bir aşamaya yol açıyor. Bugünkü anti - demokratik rejim, Amerikan köleliği, burjuva - ağa - emperyalist sömürü ve soygunu bu bunalımı biteviye derinleştiriyor. Gerici sınıfların egemenliği, bunların NATO'culuk politikası memleketin ekonomik, sosyal, kültürel gelişmesini köstekliyor.

Bu durumda işçi sınıfının, özellikle ve en başta, bu sınıfın en yüksek politik örgütü olan Komünist Partisi'nin tarihsel rolü ve ödevleri kesin bir önem kazanıyor. İşçi sınıfının savaşını, anti-emperyalist, yurtsever güçlerin direnişlerini, bunların örgütlerini, bu örgütlerin dayanışma kurma, elele verme, Ulusal Demokratik Cephe'de birleşme çabalarını baltalamak için AP ve hükümeti, gerici, tutucu çevreler her aracı kullanıyor. Gerici egemen sınıflar, bunların hükümetleri, ötedenberi, işçi sınıfına, onun örgütlerine, en başta Komünist Partisi'ne saldırmış, onu yığınlardan, halktan koparmak, savaş dışı etmek istemiştir. Bu amaçla TKP'nin açık, legal çalışmasına yasak koymuştur. Ama ne bu yasak, ne de 48 yıldır Komünist Partisi'ne karşı aralıksız yürütülen terör, yargulamalar, zindanlar, sürgünler, öldürmeler bu partiyi savaş yolundan, işçi sınıfından, halk hareketinden, yığınlardan koparamamıştır. Evet, işçi hareketine, Komünist Partisi'ne karşı sert baskılar yüzünden, belli süreler içinde çalışmalar aksamış, parti çok çetin günler yaşamıştır. Bu 48 yıl içinde parti ağır kayıplar, kurbanlar vermiştir.

Burjuvazi, gerici egemen çevreler, ötedenberi, yabancı sermayelerle, emperyalistlerle bir pazarlığa oturdular mı, kamuoyunu şaşırtmak için Komünist Partisi'ne saldırmış, komünist ve Sovyet düşmanlığını politik piyasaya sürmüştür. Kodaman burjuvazi - ağa - militarist üçlüsü, Amerikalılarla, NATO'yla sürekli olarak ve açıktan açığa bağlandığından, onların anti - komünizm kampanyaları günlük politikalarının bir parçası olmuştur. Bu olay, öte yandan, işçi hareketinin, geniş halk direnişlerinin gelişmekte olduğunu gösterir. Bu direnişleri yozlaştırmak, Ameri-

kan düşmanlığını, anti - feodal hareketi körletmek, sosyalizm ide ve ülküsünün gelişmesini baltalamak kaygısıyla egemen çevreler ve hükümet, komünizm düşmanlığına biteviye hız vermektedir. Gerici çevreler, özellikle kodaman - işbirlikçi burjuvazi, durumunu, faşist biçimi nitelikte bir diktatorayla kuvvetlendirmek çabasını maskelemek istiyor.

İşte bu politik ortam ve hava içinde legal partiler, bunların sözcüleri, Meclis içinde ve dışında, basında ve toplantılarda birbirlerine «komünist» diye yükleniyorlar. Ve hepsi de kendilerini temize çıkarmak için komünizme daha edepsizce saldırıyor. Bu olay yeni bir şey değildir. Bu «umacı» silâhı her zaman geri tepmiştir. Hele memlekette Amerikan köleliği üsteledikçe, gerici egemen çevreler halkın Anayasa ve demokratik haklarına saldırdıkça, NATO'culuk politikasına uydu hükümet daha fazla sarıldıkça komünist «öcülüğü» öyle herkesi kolay kolay korkutamaz olmuştur. Artık basında, kimi politikacılar, tek tük devlet adamları, Komünist Partisi'ne konulan yasağın kaldırılmasını savunmaktadırlar. Demokratik düzenin başka türlü kurulamayacağı, Komünist Partisi'nin legal, açık çalışması, ulusal bağımsızlık direnişinin üstün gelmesi, anayurdun gelişmesi, gericiliğin köklenmesi, Amerikan boyunduruğunun kırılması için zorunluk olduğu kafalarda, gönüllerde yer etmeye başlamıştır.

Marks - Engels, «Komünist Manifesto»nda kesin bir açıklamayla söze başlarlar:

«Avrupa'da bir görüntü, komünizm görüntüsü dolaşiyor. Bu görüntüyü kovalamak için Papa ve Çar, Meternih ve Gizo, Fransız radikalleri ve Alman polisi ant içip birleştiler.

Hiç bir karşın (muhalif) parti var mı ki, egemenlik başında bulunan düşmanlarınca komünist diye damgalanmasın? Gene hiç bir karşın parti var mı ki, hem kendisinden daha ilerici bir karşınlığı temsil edenleri, hem kendisinden gerici hasımlarını komünistlikle suçlamasın?»

Diyorlar. Ve bu olaydan, en başta komünizmin bir güç olarak tanındığı sonucunu çıkarıyorlar. Bizde de bunun tıpkısı oluyor. Türkiye'deki durum da böyledir. Kaldı ki, bilimsel sosyalizmin, komünist partisinin kurucuları bu açıklamayı bundan 120 yıl önce yapmışlardır. O günden bu yana, özellikle Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'yle dünyada derin değişiklikler olmuş, çağımız yepyeni bir aşamaya girmiştir. En önemlisi, yeryüzünde bir sosyalist ülkeler sistemi, bir sosyalist devletler topluluğu kurulmuştur. Sovyetler Birliği ve sosyalist devletler topluluğu çağımızın çözümleyici ana gücü olmuştur. Sosyalist ülkelerin baş döndürücü gelişmeleri, Sovyetler Birliği'nin sosyalizmden komünizm aşamasına ayak basması, yeryüzünde işçi hareketinin, sosyalizm hareketinin, komünizm ülküsünün, ulusal bağımsızlık direnişlerinin hızla ilerlemesine yol açmıştır. Bu durum, köklü demokratik geliş-

melere yepyeni bir nitelik vermiştir. Çağımız, kapitalizmin, sömürgecilik sisteminin yıkılması çağıdır, sosyalist devrimler ve ulusal devrimler çağıdır.

50 Milyon komünist

Sonra, çok canlı ve çok önemli bir olay vardır. Bugün yeryüzünde komünist partilerinin sayısı 90'ı aşmış, bunların üye sayısı 50 milyonu bulmuştur. Bu son 50 yıl içinde Türkiye'de işçi hareketi, komünist hareket, sosyalizm ülküsü, çok çetin koşullar ve barbarca bir baskı altında, gene de boy atmıştır ve gelişmektedir. Bu oluşumda TKP'nin payı az değildir. Bugün işçi hareketindeki, ulusal bağımsızlık direnişindeki, bilimsel sosyalizmi yayma işindeki, bu eylemlerin örgütlenmeleri işindeki militan kadrolar böyle meydana gelmiştir. Bunlar bir yana, Türkiye sosyalist ülkelerle sınır kesmece kapı - komşudur. Bilim ve teknik devrimleri çağında ülkeler, halklar birbirine daha çok yaklaşmışlardır. Türkiye'de gerici egemen çevrelerin bunca çabalarına karşın, sosyalizm ülküsü gelişmektedir. Amerikancı gerici çevreler ve hükümetler, Türkiye'de komünist hareketin, bilimsel sosyalizmin yayılmakta, gelişmekte, örgütlenmekte olduğunu gördükçe zıvanadan çıkıyorlar.

Yeryüzünde sosyal ilerleme güçleriyle emperyalist gericiilik yüzyüze, karşı karşıya gelmiştir. Bu çatışmada kıyasıya savaş alanı bütün yeryüzüdür. Türkiye de bu savaşın, bu çatışmanın içindedir. İki kamp arasındaki savaş toplum yaşamının her dalında — ekonomik, politik, kültürel, ideolojik — her alanda bütün kesinliğiyle gitmektedir. Bilindiği gibi, Türkiye, ilerici düşmanı egemen çevrelerin eliyle emperyalist kampa, ulusal bağımsızlıkların can düşmanı kampa, sivri ucu Sovyet'lere çevrilmiş bir saldırganlık aracı ve örgütü olan NATO'ya bağlanmıştır. Türkiye'de körüklenen «soğuk harp» isterisi, komünizm düşmanlığı hükümetin NATO politikasıyla sınımsız bağlıdır. Bu kışkırtıcılığı, düşmanlığı, plânlı biçimde, Türkiye'deki CIA örgütleri, Amerikan misyonları yönetmektedir.

Çekoslovakya olayları ve gerçek

Çekoslovakya olaylarını tepetakla göstermek yoluyla NATO'cular, Sovyet ve komünizm düşmanlığına yeni bir hız verdiler. Aylardan beridir gerici basın, Ankara radyosu, hükümet sözcüleri, devletin başındakiler, emperyalistlerin kaynaklıları bu cadı kazanının altına odun atmaktadırlar. Amerikancıların, gerici egemen çevrelerin bütün taktiği Sovyet'leri, sosyalist devletler topluluğunu, sosyalizme, sosyalist ülküleri, komünist partilerini gözden düşürmek, ulusal bağımsızlık direnişlerini körletmek, yığınların bilinçlenmesini yozlaştırmak, yurdumuzdaki Amerikan köleliğini, gerici zorbalık rejimini, bugünkü terörü maskeleyektir.

Ak koyun, kara koyun geçitte belli olur, derler. Bu atalar sözü Çekoslovakya olaylarında bir kere daha doğrulanmıştır. Türkiye Komünist Partisi proleter enternasyonalizmini kesinlikle savundu, Çekoslovakya'da baş kaldıran azıllı gericiliğe karşı, Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti'ni, işçi sınıfının kazanımlarını var güçleriyle savunan 5 sosyalist devletin kesin eylemlerini onayladı ve bunu özel bir bildiriyle halkımıza duyurdu. Meclis'teki bütün partilerin sözcüleri, emperyalistlerle ağız birliği ettiler. Oysa 5 sosyalist devlet, bu kesin davranışlarıyla yalnız Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti'ni korumakla kalmadılar, aynı zamanda NATO'cuların sinsî plânlarını bozdular, Batı Almanya militaristlerinin Avrupa'da sınırları değiştirmek, haritasını yeniden kesip biçmek davranışlarına gem vurdular, yeni ve korkunç bir dünya savaşının patlaması tehlikesini önlediler. NATO'culara: Dur! dediler. Genel barışı savundular. NATO'cuların kopardıkları yaygara, savurdıkları iftiralar hep bu kuyruk acısındanadır. NATO'nun baş patronları, bu «isteriyle», bu sis perdesi arkasında, silâhlanma yarışına hız vermektedirler. Onlar, NATO kanalıyla ve AP hükümetinin eliyle halkımızın sırtına yeni, ağır külfetler yüklemektedirler. Gerici, tutucu partiler bu kampanyayla iç yüzlerini büsbütün açığa vurdular. Ama bu olay, aynı zamanda, «solcu» geçinen bazı «politik» kişilerin, bazı politik örgütlerin küçük burjuva, oportünist niteliklerini de gün ışığına çıkardı. Sovyet'lere emperyalistlerin yakıştırmak istedikleri «salgıncı», «istilâcı» sloganını dillerine dolayanların, küçük burjuva çirpintılarıyla ilenenlerin ne dünyada, ne Türkiye'de gelişmekte olan olayları görebilecek yetenekleri var.

Amerikan emperyalistleri, Türkiye topraklarında 101 tane saldırı üssü, sayısız atom yığınakları, savaş donatımları kurmuşlardır. Hükümeti, orduyu, bütün devlet mekanizmasını, bakanlıkları örümcek ağı gibi örmüşler, avuçlarının içine almışlardır. Memlekette bu ölümcül duruma karşı, NATO'ya karşı gittikçe genişleyen, işçiyi, gençliği, yığınları kucaklayan bir direniş vardır. Bu halk direnişi zaman zaman, yer yer kanlı çatışmalara dökülmektedir. Sonra, Amerikan emperyalistleri yıllardır, en korkunç, en yıkıcı, yıkıcı silâhlarla, yeşilli, canlıyı kavuran zehirli gazlarla kahraman Viyetnâm halkına canavarca saldırmaktadır. Emperyalistler, Yakın - Doğu'da, Türkiye'nin yambaşında, salgıncı İsrail militaristlerinin eliyle kurdukları harp ocağını yeniden alev alev tutuşturmak için, Arap halklarının ulusal bağımsızlık direnişlerini, bu ulusal devletleri ezme için, gizli, açık her yardımı yapıyorlar. Bu gerçekler ortada durupdururken Amerikan emperyalizmiyle Sovyetler Birliği'ni bir tahtaya koymak, «ne Amerikan, ne Rus çizmeleri» diye gevelemek kimin ekmeğine yağ sürüyor? Akdeniz'deki korsan Amerikan filosunu, İstanbul, İzmir ve öteki Türk limanlarına istedikleri zaman gelip demir atan, onbinlerce denizcisi birden bu kentlerimize baskın yapan 6. Filo'yu, Akdeniz'de

barışı ve halkların ulusal bağımsızlık direnişlerini savunan Sovyet filosuyla bir tutanlar kimin değirmenine su akıtıyor?

Türkiye topraklarındaki dizi dizi Amerikan saldırı - savaş üsleri, hükümetin NATO politikası, Avrupa'yı, dünyayı yeniden ateşe verme yolundan yürüyen Batı Almanya emperyalistlerinin Türkiye'deki eski yerlerini alma çabaları, bu durum, hem 32 milyon halkımız için, hem genel barış için günden güne daha tehlikeli olmaktadır. Kodaman burjuvazinin, Amerikancıların, Vaşington'un yardımıyla devletin, hükümetin başına getirilen ve ulusal nitelikten yoksun politikacıların sorumsuz, bataklık gidişleri, bu serüven politikası memleketi korkunç bir yıkıma doğru sürüklemektedir. NATO'nun elebaşları, her an, hiç beklenmedik bir günde Türkiye'yi ateşlere sürükleyebilirler, atom harmanlarında kül edebilirler. Türkiye NATO'da, Amerikalılar Türkiye'de, ikili anlaşmalar yürürlükte ve uydu hükümet işbaşında kaldıkça bu korkunç tehlike daha geniş ölçüler alacaktır. Ve bu halk düşmanı, barış ve demokrasi düşmanı gerici çevrelerin güttükleri politikanın kaçınılmaz bir sonucu olan genel bunalım — ekonomik, politik, sosyal, kültürel, ideolojik bunalım — derinleşecektir. İşsizlik, pahalılık, geniş yığınların yıkılışı, orta tabakaların darlığı, milyonlarca köylünün, esnafın, dargelirlilerin ateşten gömlek olan yaşamı daha beter olacaktır. Böylesine bir durum, bunun çözümlenmesi işi bütün çıplaklığıyla, boydanboya halkımızın, en başta işçi sınıfının ve özellikle onun öncü savaşkan kolu olan TKP'nin karşısında duruyor. TKP'nin tarihsel rolü, ödevleri bu gelişmeyle sınımsız bağıdır.

Kördüğümü çözecek güçler

Türkiye'de bu yıkımı önleyebilecek, bu kördüğümü çözebilecek güçler, bunu sağlayacak koşullar, böyle bir ortam vardır. Devrimci, ilerici güçlerin gelişmek, savaşabilmek olanakları artmaktadır. Bu canlı, devrimci güçlerin başında işçi sınıfı gelmektedir. Hem nicelik, sayı bakımından, hem nitelik, sınıfsal bilinçlenme ve örgütlenme bakımından bu sınıf memleketin politik yaşamında sürekli bir etken olmuştur. Gerici, sömürücü sınıflar, onların hükümetleri, artık eskisi gibi: «Türkiye'de işçi sınıfı yoktur» deyip, onun varlığını inkâr edemiyorlar. İşçi sınıfı, çetin ve uzun savaşlarla sosyal, politik varlığını tanıtmak durumuna gelmiştir. Kendisinin politik, ekonomik, sosyal haklarını savunan örgütlerini kurmuştur. Meclis'te yer alan İşçi Partisi, işçi sendika hareketlerinin bir sonucudur. Sendika hareketlerinde yeni bir gelişme vardır. İşçi hareketinde burjuvazinin ajanlığını yapan, hükümete, özellikle Amerikan misyonlarına dayanan, onlardan direktif ve para alan sarı sendikacılara, Türk - İş yöneticilerine karşı bir direniş vardır. Yeni, ilerici sendikalar, federasyonlar meydana gelmektedir. Sendika ve federasyonları birleştirme akımı kuvvetlenmektedir. Patronların, hükümetin, sarı sendikacıların «ayır, bu-

yur» politikalarına karşı koyuş vardır. «Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!» sloganı işçi sınıfının bilincinde yer etmekte, günün canlı parolası olmaktadır.

Grevler günün canlı olayları arasına girmiştir. Bu aşamada sendika ve grev hareketlerinin başlıca özellikleri: Sürekli, örgütlü, bilinçli olması, çoğu zaman kanlı, çarpışmalı geçmesi ve memleket çapında politik bir nitelik kazanması, kamuoyunun ilgisini çekmesidir. Grevlerin yeni bir özelliği de, grevcilerin fabrikalara, işyerlerine el koymaları olayıdır. Grevlere yeni savaş biçimleri, örgüt ve yöntem biçimleri girmektedir. Artık grevler kendiliğinden gelme olmaktan çıkmıştır, sınıfsal, bilinçli nitelik almıştır. Grevciler protesto yürüyüşlerine geçiyor, isteklerini, savaşını halka, kamuoyuna duyuruyor. Gösteri yürüyüşlerinde yurtsever, ilerici gençliği bu eyleme çekmeye, böylece grev eylemini anti-emperyalist direnişe, ulusal bağımsızlık direnişine bağlamak çabası gösteriyor. Kavel, Brandabaz, Emayetaş, Derbi fabrikaları ve Çamaltı Tuzla işçilerinin grevleri bu bakımlardan çok ilginçtir.

Grevler, daha çok, toplu sözleşmelerde çıkan anlaşmazlıklardan, iş saatlerinin indirilmesi, gündeliklerin artırılması isteklerinden çıkıyor. Ama bu grevler açık, politik bir nitelik taşımaktadır. Çünkü böylece işçiler, biteviye yükselen pahalılığa, biteviye değerinden düşen paranın işçi gündeliklerini düşürmesine, hükümetin ekonomik bunalımın yükünü, boyuna artan NATO harcamalarının yükünü emekçi yığınların sırtına yüklemesine karşı savaşmaktadırlar. Grevlerin ayrı bir özelliği de, çoğunun, yabancı kumpanyalarla işbirlikçilerinin ortaklaşa kurdukları fabrikalarda geçmesi, yabancı sermayelere karşı olmasıdır. NATO işyerlerindeki grevler doğrudan doğruya politik nitelik taşımaktadır.

İşçi hareketi, grevler, gösteriler memlekette Amerikan köleliğine karşı gelişmekte olan direnişin göbeğinde yer almaktadır. İşçi sınıfı ulusal bağımsızlık direnişine bilinçli, örgütlü girmeye, bu savaşın ön sıralarında kendi yerini almaya başlamıştır. İşçiler, 6. Filo'ya karşı, NATO'ya karşı, ikili anlaşmalara karşı örgütlenen gösterilere katılmaktadır. Bu gösterilerde, öğrenci gençliğin çıkışlarında işçilerle ilerici gençlik elele vermeye başlamıştır. Böylece öğrenci gençliğin ilerici eylemleriyle işçi hareketleri birbirlerini etkilemektedir. Bu savaşkan dayanışma, memlekette devrimci güçlerin birleşmelerine, Ulusal Demokratik Cephe ülküsünün canlı biçimler almasına yol açmaktadır.

Öğrenci gençliğin ilerici direnişleri sürekli, örgütlü bir yön alıyor. 1968 yazında taşan, hemen hemen bütün yüksek okulları, fakülteleri, üniversiteleri kucaklayan eylemlere, boykotlara, 80 bin öğrenci katılmıştır. Öğrenciler fakültelere, üniversitelere el koydular. Eylem Komiteleri, Yönetim Konseyleri kurdular. Bu direniş yepyeni biçimler, örgüt ve yöntem biçimleri aldı. Öğrenci işçi eylemlerinin böylesine birbirini tamamlaması rastgele değil-

dir. Bu eylemler bugünkü politik durumu, gericiliğe, AP hükümetine, onun dayandığı Amerikan emperyalizmine karşı geniş yığınlar arasından gelen direnişin ölçülerini gözler önüne sermektedir.

Öğrenciler, orta ve küçük burjuvaziyle, milli burjuvaziyle, köylünün belirli gruplarıyla binlerce, milyonlarca bağlarla bağlıdır. Teknik okullardaki gençlik, öğrenciler, şu veya bu ölçüde işçi sınıfıyla, emekçi yığınlarla özellikle bağlıdır. Kökenleri bu kaynaklardır. Öğrenci gençliğin belirli bir bölümü işçi, köylü gençliğinin sorunlarına yabancı değildir. İşçi gençliğiyle öğrenci gençliğin birbirlerini anlaması, elele vermeleri kaçınılmazdır. Gerici egemen çevreler, AP hükümeti zorbalıkla, ideolojik baskıyla, her şeyle bu işçi - aydın - gençlik yakınlaşmasını, bu süreci baltalamaya çalışıyor. Burjuva ideologları, gerici Türk basını, Amerikancı politikacılar: «Gençliğin işçiyle ortak nesi var?» diyorlar. Böylece Ulusal Demokratik Cephe ülküsünü, bu direnişi çürütmeye, yozlaştırmaya çalışıyorlar. Hele: «işçi sınıfı devrimciliğini yitirmiştir, ne varsa gençlikte var» diyenler, gençliği işçi sınıfına karşı koymaya, işçi sınıfının savaşta tarihsel öncülük rolünü kırmaya yelteniyorlar.

TKP, burjuvazinin bu manevralarına karşı savaşmak, ilerici gençliği uyarmak, öğrenci gençlik eylemlerini var gücüyle desteklemek, işçi ve gençlik hareketlerini Amerikan köleliğine karşı demokrasi, ulusal bağımsızlık, barış uğrunda yürütülen savaşta birleştirmek zorundadır. Komünist Partisi bu eyleme özel bir önem vermektedir. İlerici gençlik, öğrenci gençlik bilimsel sosyalizme, devrimci teoriye gittikçe artan bir ilgi göstermektedir. Marksizm - Leninizm ülküsü Türkiyemizde, bütün zorluklara karşın gelişiyor.

Sosyalist bilinç kendiliğindengelleme işçi hareketlerinden doğar. Bu bilinci işçi hareketine devrimci, Marksçı - Leninci partiler sokar, aşlar. TKP 48 yıldır bu tarihsel ödevini yerine getirmektedir. Komünist Partisi Marksçı - Leninci ideolojiyi, işçi sınıfının bu en keskin silâhını temiz tutmak görevini hiç bir zaman elden bırakmamıştır. İlerici gençliği, onun yurtseverlik eylemlerini işçi sınıfına, Komünist Partisi'ne, Marksizm - Leninizm'e karşı koyma akımlarıyla, burjuva ve küçük burjuva akımlarıyla TKP savaşagelmıştır. Proletaryanın sosyalist ideolojisiyle burjuva ideolojisi arasında sürekli bir savaş biteviye gidiyor. Lenin der ki: «Ya burjuva ideolojisi, ya sosyalist ideoloji. İkisinin ortası yoktur. Sosyalist ideolojiyi azıcık bile olsun küçümsemek, ondan milimetre ayrılmak, burjuva ideolojisini kuvvetlendirmek demektir.» TKP yüce Lenin'in bu öğütüne canla başla bağlıdır. Burjuvazi açısından Marksizm - Leninizm ilkelerini eleştirenler, hele işçi - köylü bağlaşıklığı, proletarya diktatoryası, komünist partisinin yöneticilik, öncülük rolü ilkelerine kıyasıya saldıranlar, işçi hareketine, devrimci harekete, ulusal bağımsızlık direnişine, demokratik devrim eylemine şovenizmi, oportünizmi, karşı devrimci görüş-

leri aşlamak, devrimci hareketleri körletmek, yozlaştırmak yolundan yürüyorlar. Bugünkü durumda, bu aşamada bu ters akımlara karşı savaş günün en canlı sorunudur.

TKP ve köylüler

Memlekette yalnız işçi ve gençlik hareketi değil, köylü direnişleri, esnaf ve değişik küçük - orta burjuva tabakaları içindeki kaynaşmalar yeni biçimler almakta, gelişmektedir. Çukurova köylülerinin Adana'da yaptıkları gösteri yürüyüşü, Ege pamukçularının İzmir yürüyüşleri, tütün, fındık yetiştiricilerin protestoları, direnişleri, Elmalı köylülerinin zebani ağalarla, jandarma birlikleriyle kanlı vuruşmaları, Ege ve Karadeniz köylülerinin, Samsun, Denizli köylülerinin: NATO'ya Hayır! Amerikalı defol! savaşını desteklemeleri, bütün bunlar köylü yığınlarının uyanmakta, bilinçlenmekte olduğunun canlı belgeleridir. Köylü arasındaki bu uyanış, bu direniş yığınsaldır. İzmir sokaklarında gösteri yapanlar, 250 bin köylü ailesinin, 1,5 milyon insanın isteklerini, savaşını dile getirdiler. Adana, İzmir, Denizli, Fatsa köylülerinin gösteri yürüyüşlerini en başta işçiler, halk, kamuoyu destekledi. Bu gösteriler, işçi - köylü bağlaşıklığının ne büyük bir zorunluk olduğunu dile getiriyor.

Köylerden kentlere yığınların akışı süreci daha da hızlandırmıştır. Bu ayrışma, köydeki bu süreç uzun yıllardır sürüp gidiyor. Bu süreç, yalnız topraksız, az topraklı köylüleri değil, orta ve yer yer ortanın üstündeki köylüleri de burgacına almış bulunmaktadır. Bankalara, hükümete dayanan, Amerika'nın «Marşal plânlarıyla» aşılana kodaman toprak - çiftlik ağaları, Meclis'teki AP parmak çoğunluğunun ortakları, toprak reformuna kesinlikle karşı durmaktadırlar. Köylü yığınlarının böylesine yıkılmasına bunlar sebeptir. Köylünün cehennem azabı yaşaması, Türkiye'nin böylesine geri kalması, yoksulluğun böylesine artması memlekette köklü, devrimci bir toprak reformu yapılmamış olmasıyla sınıksı bağlıdır. Türkiye'nin NATO'lara bağlanmış olması, Amerikan köleliği, yabancı sermayelerin soygunu, ağaların barbarca sömürüsü, tefecilerin, bankaların, kodaman burjuvazinin soygunu köylü yığınlarının yıkımını korkunç bir duruma getirmiştir.

Köyde dağılan köylü, kentte yıkılan esnaf ilden ile göç ediyor, kimisi yollarda ölüyor, kimisi, arkalarındaki mitille kentlerin, kasabaların sokaklarında dolaşiyor, iş arıyor. Sürekli bir proleterleşme vardır. Köyden kente akan, iş bulamayınca tekrar geri dönen bu yığınlar, köyle kent arasındaki bu dolaşım, köye sınıf savaşı ülküsünü de taşıyor. Sonra, köylerden dış memleketlerde çalışmaya gidenler, dönenler bu ülküyü daha da yayıyor. İzmir'de gecekonduları yıktırılan yurttaşlar yürüyüş yaptılar. Bunlar: «Açlıktan, soğuktan sokaklarda ölmektense, zorbalara karşı savaşarak ölmek evlâdır» haykırışlarıyla yürüdüler. Bu sloganı haykı-

ranların çoğu, köyde evini, barkını, tarlasını kaybetmiş, bunları tefeciye, ağaya kaptırmış dünkü köylülerdir.

Köylü, Türkiye'nin çoğunluğu: 20 milyon. Çözüm bekliyen sorunları da ona göre. Hükümet, AP, gerici partiler, burjuva partilerinin tutucu sağ kanatları oldumolusu köylünün karşısında. Bunlar toprak reformuna yanaşmıyorlar. Üstelik köylerde politik partilerin temel örgütler kurması da yasak. Bu durum yalnız ve yalnız ağaların, onların bulunduğu partilerin işine yarıyor. Ağaların har vurup harman savurduğu bir ortamda, jandarması, savcısı, kaymakamı ağaların eli altında oldukça köylü için hiç bir «seçim özgürlüğü» olamaz, yoktur. Köylü seçmen, ağa partileri için oy küpüdür. Bu politik durumda yapılacak şey, tutulacak biricik yol köylü yığınlarını uyarmak, örgütlemek, işçi hareketleriyle, işçi sınıfıyla bağlamak, bu geniş yığınları ulusal bağımsızlık direnişine, köklü toprak reformu direnişine, demokratik devrim eylemlerine çekmektir. TKP'nin tarihsel rolü ve ödevi burada daha belirli biçimlerde ortaya çıkıyor.

Memlekette üç politik akım, üç sınıfın durumunu, tutumunu, savaşını ortaya koymaktadır. Bugünkü devletçiliği, devlet hazinesini kendi yararına kullanan, yabancı tekelci sermayelerle kaynaşan ve kendisi tekelciliğe giden, bankalarla bir finans oligarşi kurran kodaman burjuva ve ağa ikilisi gericiğini, devrim ve ilerici-lik düşmanlığını açıkça ortaya koymuş, elindeki hükümetle, güttüğü millet düşmanı politikayla Amerikan egemenliğini savunuyor. Ulusal bağımsızlık direnişine karşı dikilen bu gerici egemen çevreler, kaba bir diktatora kurmak, AP hükümeti eliyle ulusal bağımsızlık ve demokrasi eylemlerini ezme yolundan yürüyor. «Türk solu», «Türk sosyalizmi»

Milli burjuvazi, küçük ve orta burjuvazi arasında bir ayrışma süreci vardır. Bu ayrışma süreciyle değişik akımlar ortaya çıkmıştır. «Ortanın solu», «Türk solu» ve benzerleri gibi. «Türk solu» gibi, «Türk sosyalizmi» gibi akımlar ulusal bağımsızlık hareketini, gelişen bilimsel sosyalizm ideolojisini yozlaştırmak, Ulusal Demokratik Cephe ölküsünü baltalamak niteliğini taşımaktadır. Bu küçük burjuva akımına karşı, onların yaymak istedikleri sapık ideolojilere karşı savaş zorunluktur. Millî burjuvazinin Amerikan köleliğine, yabancı sermayelerin ağalığına, derebeylik artığı ilişkilere karşı direnişlerini desteklemek de zorunluktur. Bu burjuvazinin, aynı zamanda kararsızlığını, korkaklığını, birbirine aykırı iki niteliğini, köklü devrimlerden çekingenliğini, emperyalizmle, gericilikle uzlaşma kapılarını açık bırakmasını, işçi sınıfına, onun partisine saldırısını, bütün bunları da gözden kaçırmamak gerek.

Anayurdun, halkımızın önünde duran sorunların çözümlenmesinde devrimci temel güç proletaryadır, işçi sınıfıdır. Komünist

Partisi, memlekette bütün ilerici, halkçı, anti - emperyalist, anti - feodal güçleri işçi sınıfının savaşıyla bağlamak, onun çevresinde toplulaştırmak, onun hegemonyasını, savaşta öncülüğünü sağlamak işini başa almaktadır. Bu da ancak savaşla, örgütlenmekle, yığınları savaşlarda örgütlemekle olur. Devrimci, ilerici güçlerin, örgütlerin savaş birliğini, dayanışmalarını kurabilmek olanakları artmaktadır. Ama egemen sınıfların, hükümetin baskısı, karşı güçleri parçalamak, onların dayanışmalarına yol vermemek çabaları da, hükümetin NATO'culuk politikasının doğurduğu zorluklar, tehlikeler de artmıştır.

Ulusal demokratik cephe

NATO'cu - Amerikancı çevreler, AP ve hükümeti: «Memlekette dirlik düzenlik» gerek deyip, biteviye derinleşen ekonomik, politik, sosyal, kültürel bunalımı, ulusal bağımsızlık direnişlerini, köklü demokrasi ve devrimci hareketleri zorbalıkla, kaba kuvvetle «çözmek» eğilimi gösteriyor, faşist biçimi bir diktatoraya rotayı çeviriyor. Bu olay gerici egemen çevrelerin kuvvetli olduklarını değil, ulusal bağımsızlık direnişinin can düşmanı olduğunu gösterir. Bu olay, egemen çevrelerin, AP ve hükümetinin şimdiye kadar yürüte geldiği yöntemlerle ayakta duramayacaklarını, baskı araçlarıyla tutunmaya çalıştıklarını gösterir. Bu olay, aynı zamanda, memlekette karşı güçler ve örgütler arasında bir zorunluk olan dayanışmanın, güç birliğinin, Ulusal Demokratik Cephe'nin kurulamamış olmasının bir sonucudur. Yurtsever, ilerici güçlerin dağınıklığı durumu ağırlaştırmaktadır.

AP ve hükümeti, emekçilerin çetin savaşlarla elde ettikleri demokratik hakları, serbestlikleri birer birer geri alıyor. Bu işte Meclis'teki «parmak çoğunluğu» mekanizmasını kullanıyor. Anayasa'nın demokratik yönleri, bu yasaya aykırı kanunlarla, hükümet genelgeleriyle, bakanların tepeden inme buyruğlarıyla bir kenara itiliyor, baltalanıyor. Bununla yanyana hükümet, polis, jandarma kuvvetlerini, zaman zaman ordu birliklerini grevci işçilerin, anti - demokratik öğrenim sistemine karşı çıkan öğrenci gençlerin, Amerikan köleliğine karşı sokaklarda, meydanlarda direnen halkın üzerine sürüyor. Bu hükümet Zonguldak'ta, Kozlu'da, İzmir'de, Adana'da, Eskişehir'de, İstanbul'da, Ankara'da, Erzurum'da ve daha bir çok yerlerde işçilerin, gençlerin üzerine ateş açtırmıştır. Bu hükümet, eli kanlı bir hükümet olmuştur. Bu hükümet bir terör ve baskı hükümeti olmuştur. Sendika militanları, gençlik, öğrenci militanları teröre, Amerikan köleliğine karşı direnen yurtseverler biteviye kovuşturuluyor, tutsaklanıyor, zindanlarda çürütülüyor.

Terör, zorbalıklar memlekette ulusal azınlıklara, özellikle Kürt halkına karşı aralıksız devam ediyor. Burjuvazi, gerici hükümetler ulusal azınlıklara karşı, büyük bir topluluk olan Kürt

halkına karşı, ötedenberi, bu ulusu eritme politikası gütmüşlerdir. Burjuvazi Kürt derebeyleriyle, ağalarıyla anlaşma yolundan yürüdü. Ama demokratik haklar isteyen, derebeylikten, toprak köleliği artıkları ilişkilerden, ağaların, şeyhlerin elinden kurtulmak, cumhuriyet rejiminin eşit haklı yurttaşı olmak isteyen, ana dilinde okumak, yazmak, öğrenim görmek, ana dilinde gazete çıkarmak, Kürtçe okullar açmak, radyo yayınları yapmak, ulusal gelenek ve göreneklerine bağlı kalmak için direnen bu halka hükümetler, egemen çevreler, kurşunla, sürgünlerle, Kürt köylerini yakıp yıkmakla karşılık vermişlerdir. DP'nin mirasçısı olan AP ve hükümeti, 70 bin Dersimlinin kanına giren Bayar'ın izinden yürüyor. AP hükümeti, Doğu illerinde özel komando birlikleri kurmuştur.

İktidar partisi, bu açık baskı ve terörle yanyana, memlekette en gerici, her soydan ve boydan bütün bağınaz güçleri: Padişahçıları, Cumhuriyet düşmanlarını, yobazları, ırkçıları - faşistleri, Turancıları ayağa kaldırıyor, bunları eli altında örgütüyor. Faşistlerin karagömleklilerini, SA birliklerini andıran vurucu komandolar kurduruluyor. Bunlara kamplarda özel «eğitim» veriliyor. Bu vurucu komandolar, «Komünizmle Mücadele Dernekleri» ilerici gençlik, öğrenci, öğretmen derneklerinin, ilerici sendikaların, İşçi Partisi'nin toplantılarını, kongrelerini basıyor. Polis, hükümet bunları koruyor. Bu kapkara örgütler, vurucu komandolar, NATO'ya, Amerikan köleliğine karşı gösteri yapanlara saldırıyor. Konya, Düzce, İzmir, Bursa olayları, bu kıskırtmaların en tipik örnekleridir. Camiler açık bir ilericilik düşmanlığı, komünizm ve ulusal bağımsızlık düşmanlığı ocakları, azılcı gericiliğin yoğun propaganda yuvaları oluyor. Cumhuriyet'in, dini devletten ayıran lâiklik ilkeleri açıkça çiğneniyor. Komünizm düşmanlığını, Sovyet düşmanlığını NATO'culuğa bağlı militarist gericiler ordu içine aktarma eylemindedirler. Genel Kurmay Başkanı günlük emir ve özel genelgeleriyle bu eğilimi destekliyor. Hem hükümet, hem Amerikan misyonları ve servisleri bu aşırı gericiliği, basında, ordu içinde, her alanda her bakımdan besliyorlar.

Memlekette böylesine bir durum vardır. Sınıf savaşı, yabancı köleliğe karşı direniş, ulusal bağımsızlık, demokrasi hareketi biteviye keskinleşmektedir. Böylesine bir dönemde işçi sınıfının rolü, hele onun savaşkan öncü kolu olan Komünist Partisi'nin devrimci rolü, Leninci ödevi çok sorumlu bir nitelik, büyük bir önem taşımaktadır.

Türkiye Komünist Partisi serbest çalışmalı

Bu Marksçı - Leninci parti işçi sınıfının kopmaz bir parçasıdır. Komünist Partisi işçi sınıfının tarihsel davasına sınıksız bağlı, tek istek, tek amaç, tek eylem ve çelik bir disiplinle birbirine kenetlenmiş, Marksçı - Leninci teoriyle silâhlanmış kişilerden ve demokratik santiralizm ilkeleri üzerine kurulmuştur. Devrimcile-

rin gönüllü örgütü olan bu parti, işçi sınıfının bütün öteki örgütlerini, onların eylemlerini bir amaca yöneltir, yığınların, ilerici güçlerin, örgütlerin savaşlarında onlara politik yol gösterir. Komünist Partisi'nin savaşı canlı temellere dayanır.

Lenin, «İleri savaşçı rolünü ancak, ilerici teoriyle yönetilen bir parti görebilir» der. TKP, doğuşundan bu ilkeyi benimsemiştir. TKP'nin savaş stratejisi, taktiği bu temel üzerine kurulmuştur. Komünist Partisi hem yığınların savaşlarını yönetir, hem bu savaşlardan, yığınlardan ders alır. Hem öğretir, hem öğrenir. TKP, işçi sınıfının, köylünün, genel halk hareketinin, Amerikan köleliğine karşı direnişin, azıllı gericiliğe karşı yürütülen savaşın öncülüğünü başka türlü yapamaz. Bu da örgütle, yığınları canlı istekler etrafında toplayabilen, bu istekleri çözümleyebilen savaşkan örgütle yapılır. İşçi sınıfının, geniş köylü yığınlarının, geniş halk yığınlarının en canlı, en çözümleyici çıkarları ancak toplumun köklü politik değişmesiyle, yenilenmesiyle sağlanır. Bugünkü anti - demokratik, gerici düzenin, bu soygun ve sömürçülük sisteminin, Amerikan köleliğinin yıkılması tarihsel bir zorunluktur. Ama bu, kendi kendine ne yıkılır, ne değişir.

TKP'nin açık, legal çalışması yasaklanmıştır. Bu en gerici yasak yüzünden bu parti gizli, illegal çalışmak zorunda kalmıştır. Bütün bu yasaklara karşın TKP, eylemlerini, ideolojik ve eğitime işlerini örgütleme işlerinden ayırmamıştır, ayıramaz. Parti hem propaganda etmesini, hem örgütlemesini bilmek zorundadır. Doğru, devrimci, Leninci bir politika ancak, yaşamın gerçek koşullarını derinlemesine öğrenmek, toplumun gelişmesinde olgunlaşan istekleri görmek ve bilmek yoluyla yürütülür. Propagandasız, parti, kendi ideolojisini, görüşlerini, politikasını yığınlara yayamaz. Yığınları örgütlerse bu ideolojinin, bu politikanın değeri olur.

TKP, anti - marksist, sapık akımlarla, küçük burjuva ideolojileriyle, serüvencilerle, likidatörlerle, işçi sınıfının, onun partisinin rolünü inkâr edenlerle, Komünist Partisi'ni halka, geniş yığınlara duyurmak, maletmek istemeyenlerle, değişik fraksiyoncularla, bozguncularla, burjuva ve polis ajanlarıyla savaşagelmıştır. Partinin Marksçı - Leninci ülkü ve ilkelerini her zaman temiz tutmak için savaşmıştır.

Lenin'in çok açık, seçik bir uyarısı, komünistlere bir öğütü vardır: «Biz,» diyor, «uçurumlu ve çetin bir yoldan, kolkola girmiş, sınıksız bir küme olarak yürüyoruz. Dört yandan düşmanlarla kuşatılmışız. Biz, hemen hemen her zaman onların ateşi altında yürümek zorundayız. Düşmanla savaşmak için karar verdik, gönüllü olduk, birleştik. Yandaki bataklığa yuvarlanmamak için savaş yolunu seçtik.»

Leninci ilkeler TKP'nin program ve tüzüğüne temel olmuştur. Bu ilkeler onun savaş eylemlerine ışık tutar, savaşında ona kılavuzluk eder.

TKP'nin varlığı, gelişmesi, ulusal niteliği, Leninci, enternasyonalci karakteri, toplumdaki yeri, savaşta öncü rolü, Türkiye'nin, sosyal, ekonomik, politik, kültürel gelişmesinin, sınıf savaşının, proletaryanın devrimci savaşının kaçınılmaz bir sonucudur.

Komünist Partisi'ne konan yasağın kaldırılması, başına buyruk, demokratik, gelişme yolunda ilerleyen bir Türkiye'nin kurulması için tarihsel bir zorunluktur. Çünkü bütün yurtsever, ilerici, anti-emperyalist, anti-feodal güçleri Ulusal Demokratik Cephe'de birleştirecek, bunların savaş eylemlerini koordine edecek tek Parti, bu Parti'dir. Anayasa'ya aykırı kanunlar, en başta 141 - 142, Ceza Kanunu'ndan çıkarılmalıdır. Cumhuriyet düşmanı, gerici, faşist tipi örgütler yasak edilmelidir. Devlet mekanizması, gericilerden, Amerikan ajanlarından temizlenmelidir. Türkiye'yi, 32 milyonluk bir ulusu, emperyalistlerin saldırganlık plânları uğrunda atom harmanlarında yakmamak için Türkiye NATO'dan çıkmalıdır. Türkiye toprakları yabancı üslerden, atom başlıkları yığınaklarından temizlenmelidir. Türk ordusu yabancı yönetiminden, Amerikan generallerinin komutasından kurtarılmalıdır. Halkın alın teri olan milyarlık bütçeler ancak halkın yararına, ekonomik gelişme yolunda kullanılmalıdır. Yabancılar hesabına girilen, memleketi, halk yığınlarını yıkımlara sürükleyen silâhlanma yarışına son verilmelidir. Bugünkü işsizlik, biteviye yükselen pahalılık, geniş yığınların yıkımı NATO ve silâhlanma politikasının, bu millet düşmanı politikanın sonucudur. Sovyetlerle, bütün komşularımızla gerçek ilişkiler, iyi komşuluk ancak gerçekten halkçı, gerçekten ulusal bağımsızlıktan yana, gerçek demokratik düzenden yana bir hükümetle kurulabilir. Ulusal bağımsızlık hareketinden yana, emperyalizme, sömürgeciliğe karşı savaşan, halk yığınlarına dayanan ulusal bir hükümet. Toprak ağalığı sistemini kökünden kaldıracak bir hükümet. Ulusal Demokratik Cephe'ye dayanan bir hükümet. Ulusal azınlıkların, Kürtlerin ve ötekilerin demokratik haklarını tanıyacak, bunları zorla eritme politikasına son verecek bir hükümet. Bağımsız, başına buyruk, gelişen, kalınan Türkiye'yi, demokratik Türkiye'yi savunan bir hükümet.

TKP'nin önünde böylesine çetin savaş sorunları ve ödevleri duruyor. O, tarihsel rolünü yüz akıyla yerine getirmektedir ve getirecektir.

(Yeni Çağ, Ekim - Kasım 1968)

Ücretlerin dondurulmasına karşı, asgari ücretlerin yükseltilmesi için işçi sınıfının çıkarları temelinde sendikaların güçbirliği!

Az ve Orta Düzeyde Gelişmiş Kapitalist Ülkelerde Marksist Tarım Programı (II)

Kerim AKSU

Bundan önceki sayılarda (S. 40, 41 ve 42) Marks, Engels ve Lenin'de Marksist tarım programının ana hatları üzerinde durmuş, gelişmiş kapitalist ülkelerde Marksist tarım programının belirli özgüllüklerine değinmiştik. Son olarak, az ve orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülkelerde Marksist tarım programının üzerinde durarak, sözkonusu ülkeler kırımının genel bir görünümünü çizmiş ve bu ülkelerde, özellikle kırsal alanda stratejik bir hat çizmenin çetinliğini vurgulayarak, feodal, kapitalist ve emperyalist öğelerin «oransal ağırlığını» kestirmek için bazı ön bilgiler aktarmaya çalışmıştık. Doğal olarak bu, sözkonusu kategoriyi oluşturan kıtaların kimi özgül özellikleri üzerinde daha ayrıntılı durmamızı gerektirmişti. Yazımızın son bölümünde, burjuva çevrelerin yüzeysel reform önerileri üzerinde duracağımızı ve bu ülkelerde işçi sınıfı ideologlarının ileri sürdüğü programın ana hatlarını vermeye çalışacağımızı söylemiştik. Şimdi, konunun bu yanları üzerinde durmak niyetindeyiz.

1. Burjuva Tarım Reformlarının Çözumsuzlüğü

Az ve orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülkelerde egemen sınıfların kimi zaman tarım reformlarına giriştikleri görülmüştür ve görülmektedir. Bu girişimin temel nedeni, emekçi köylülerden gelen baskıların «yukardan» önlemlerle «zararsız» duruma getirilmesidir. İran'da uygulanan sözüme «Ak Devrim»in mimarı olan Şah bunu açıkça ifade etmekteydi: «Saltanatımın hemen ilk gününden beri, ulusun liderlerini, aşağıdan bir devrim olmasından önce, yukardan bir evrime hazır olmaları konusunda uyarıya başladım.» İkinci bir neden de, büyük toprak sahiplerinin, kapitalist yönelimli bir dönüşümle, kapitalist çiftçiler haline getirilmesi, böylelikle kırsal alanda kapitalist ilişkilerin geliştirilmesidir. Bununla birlikte, özellikle, konumuz dışında kalan sosyalist yönelimli ülkelerde, asalak toprak ağalarının, tefecilerin gücünü sınırlandırmaya, sarsmaya yönelik kimi önlemlerin (bu arada, demokratik bir toprak reformunun) uygulamaya konduğu da bilinmektedir.

Konumuz çerçevesindeki tarım «reformları»nın başlıca amaçlarını sıralamak gerekirse, şunları söyleyebiliriz :

- 1) Tarım alanındaki üretici güçlerin kapitalist bir temel üzerinde gelişimini hızlandırmak;
- 2) Emekçi köylülükten gelen baskıların yatıştırılması;
- 3) Kırsal nüfus içinde zengin köylülerin konumunu pekiştirecek ve orta köylülüğün desteğini kazanacak ölçüde, devlet topraklarının ve toprak sahiplerinin fazla arazilerinin bir bölümünün, tazminat karşılığında dağıtılmasını sağlamak;
- 4) Rantları belli bir ölçüyle sınırlandırıp düzenlemek;
- 5) Feodal yükümlülükleri sarsmak;
- 6) Yabancı toprak sahiplerinin mülklerini tazminat karşılığı devralmak;
- 7) Devletin tarımsal kredi hizmetlerini genişletmek;
- 8) Tarımda işbirliği yöntemlerini geliştirmek;
- 9) Tarımın dünya piyasasındaki rekabete dayanacak bir düzeye getirilmesi;
- 10) Kapitalist biçimde çalışan orta ve özellikle büyük çiftlikler kurulmasını sağlamak.

Bu tür reformlar sonucu, birçok ülkede gerçekten köylülerce işlenmekte olan toprakların alanı değişmedi, bazılarında önemsiz bir artış gösterdi ve bazılarında ise, daha da azaldı. Buna karşılık büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin mülkleri çoğaldı, yoğun (entansif) tarıma geçiş hızlandırıldı. Zengin köylülerin bir bölümü de durumlarını pekiştirmeyi başardılar. Reformların getirdiği nimetlerden çoğunca büyük çiftçiler yararlandılar. Ancak, çeşitli nedenlerden ötürü, birçok ülkede zengin köylülerin bir bölümünün ve genellikle orta köylülüğün bu reformlarla yetinmek istemedikleri ortaya çıktı. Topraksızların yanısıra, yoksul ve küçük köylüler de, ortaya çıkan durumdan hiç hoşnut kalmadıklarını çeşitli eylemlerle göstermeye başladılar.

Burjuva tarım reformlarının boyutları ve temel amaçları ülkeden ülkeye değişiklikler göstermesine karşın, temel nitelik bakımından aynı kalmaktaydı.

Örneğin Hindistan'da, 1951-54 arasında toprak ağalarının 1 milyon 700 bin akr'lık toprağına elkonulmasına ve bunun yaklaşık 1 milyon 200 bin akr'ının dağıtılmasına karşın, aradan iki yıl bile geçmeden, yalnızca Bombay eyaletinde 3 milyon akr toprağın yeniden toprak ağalarına döndüğü görüldü. Aynı şekilde, büyük feodal mülkiyet de sona erdirilemedi; birçok toprak ağası, kendi malikânelerini yakınları arasında bölüştürerek, yasaların etki alanından kurtulmayı bildi. Reformlar sonucu, kırsal alandaki sınıfsal ayrışma hızlandı: 1960'ların başında, 2,4 akr'ın altındaki çiftlikler, toplam köylü çiftliklerinin yüzde 39'unu, toplam işlenen alanın ise yalnızca yüzde 6,9'unu kapsıyorlardı. 2,4-7,3 akr arasındaki çiftlikler için bu oranlar, sırasıyla, yüzde 35,5 ve yüzde 24,1'di. Öte yandan, 25 akr'dan fazla toprağına sahip olan işletmeler, tüm çiftliklerin yalnızca yüzde 4,5'i olmalarına karşın,

tüm ekilen alanın yüzde 29'una sahiptiler. Aşağıdaki tablo, bu durumu betimlemektedir¹.

1961 YILINDA HİNDİSTAÑ TARIMINDA TOPRAK MÜLKİYETİ REJİMİ

İşletme Büyüklüğü (akr)	Toplam İşletmelere Oranı	Toplam İşlenen Araziye Oranı
Topraksız	61*	—
2,4'den az	39	6,9
2,4 - 7,3	35,5	24,1
7,3 ve daha az	74,5	31
25 ve daha fazla	4,5	29

(*) Toplam köylülüğe oranıdır.

Başka bir örnek, bir Latin Amerika ülkesi olan Venezüella'da uygulanan burjuva tarım reformudur (1960). Reform öncesinde ülkedeki toprak mülkiyeti rejimi şöyleydi²:

1956 YILINDA VENEZÜELLA KIRINDA TOPRAK MÜLKİYETİ REJİMİ

İşletme Büyüklüğü (ha)	Toplam İşletmelere Oranı	Toplam İşlenen Alana Oranı
5 ve daha az	66,9	2,3
500 ve daha çok	2,5	82

1960 Reformu, köylü hareketinin latifundiaları işgal eyleminin zorlaması sonucu yürürlüğe girdi. Reform, «büyük çiftlikler (latifundia) sistemini yıkararak, yerine toprağın âdilane mülkiyetini, zilliyetini ve kullanımını öngörmekte, tarım üreticilerinin geniş çapta desteklenmesi ve kredilerin adil bir organizasyon yolu ile dağıtılmasına dayanmaktadır.» Ancak bu sözler tümüyle kağıt üzerinde kaldı. Tarımda toplumsal ilişkiler temelde değişmedi. Uygulama sırasında, «yüzlerce, hattâ binlerce tarım işçisinin toprak ağaları yararına işlediği engin malikânelerle emekçi köylülere ait olan ufak topraklar arasında hiçbir ayırım yapılmayacaktı: Toprağın boş bırakılmayıp işlenmesi önemliydi.»³

Sonuçlar ortada: 1964 yılına dek, köylü ailelerinin ancak yüzde 13'ü bu reformdan yararlanabildi. Üstelik, toprak sahipleri büyük tazminatlar elde ettiler. Ayrıca, 150 - 5000 hektar arasındaki arazilere de hiç dokunulmadı.

¹ Ulyanovski, Sosyalizm ve Yeni Bağımsız Uluslar, s. 442'den hazırlanmıştır.

² Zhukov, vd., Üçüncü Dünya: Sorunlar ve Perspektifler, s. 135'den hazırlanmıştır.

³ agy.

Başka ve son bir örnek olarak, Türkiye'deki burjuva toprak «reformu» çabalarını anmak niyetindeyiz. 1947'de yürürlüğe giren ve 1972'de kaldırılan Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu'nun (ÇTK) bu çabalar arasında özel bir yeri vardır. Bu yasa, yalnızca ülke tarımında kapitalizmin pekişmesini sağlamaya yaramış, ama geniş kitlelerin toprak özlemini giderememiştir. Bir kez, yasa çerçevesinde kamulaştırılan arazinin yaklaşık üçte ikisi vakıflardan, özel idarelerden ve belediyelerden kaynaklanmaktaydı. Büyük toprak mülkiyetinin temelde bir «zarar» görmemiş olduğunu kanıtlayan başka bir olgu da, dağıtılan arazinin ekili - dikili araziye oranının (Türkiye çapında) ancak 4 ilde yüzde 20'yi geçmiş olmasıdır. Toprak dağıtımının uygulanışındaki büyük adaletsizlik başlıbaşına ayrı bir konudur. Topraklandırılan ailelerin ancak yüzde 17'si Güneydoğu ve Orta - Doğu Anadolu bölgesindedir. Bu da bölgeler arasında önemli adaletsizlikler yapıldığını göstermektedir. Bölgeden bölgeye ve kişiden kişiye değişmekle birlikte, çiftçi ailelerine dağıtılan arazinin ortalama işletme genişliği günlüktür (51,6 dönüm). Bu faaliyetin dahi tüm köylerin yalnızca yüzde 15'inde yapıldığı hatırlanmalıdır. Buna karşılık, çiftçi ailelerinin girdiği borç tutarı 315.691.546 TL'dir. Verilen kredi ise, toprak dağıtılan yoksul köylü kitlelerinin (bu «iyimser» varsayım kabul edilse bile) büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin yeniden eline düşmesini engelleyecek boyutlarda değildir. Aile başına düşen ortalama kuruluş - onarma kredisi 69 TL, işletme kredisi ise 154 TL'dir!...

Kapitalist ilişkilerin geliştirilmesi amacını taşıyan ÇTK konusunda Güneydoğu Anadolu'nun 66 köyünde yapılan bir araştırma⁴, bu amaca **belli bir ölçüde** ulaşıldığını göstermektedir. Bunun göstergelerinden bazıları şunlardır:

— Geçici işletme dışında kazanç amacıyla çalışan nüfusun işletmedeki toplam nüfusa oranı, dağıtım yılında % 5,5 iken, 1970 yılında % 11,5 olmuştur.

— İşletme başına düşen ortalama traktör sayısı, dağıtım yılında 0,004 iken, 1970'de 0,02'ye yükselmiştir. Biçerdöğür için bu ortalama, 0,001'den 0,01'e çıkmıştır.

— İşletme başına ortalama karasaban sayısı ise, dağıtım yılında 1,01 iken 1970'de 0,71'e düşmüştür.

— Dağıtım yılında yapay gübre tüketimi (örnek alınan işletmelerde) sıfır iken, 1970'de ekili arazinin hektarı başına 1,44 kg yapay gübre tüketimi saptanmıştır. İyileştirilmiş tohum kullanımı da bu durumdadır.

— Traktör sayısının görece artışı ve karasaban sayısının görece azalışıyla koşut olarak, çeki hayvanları sayısında da görece bir

⁴ Prof. Dr. D. Taraklı, **Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ve Uygulama Sonuçları**. İstatistik veriler, bu çalışmadan alınmıştır.

azalış gözlenmiştir: Dağıtım yılında ortalama öküz sayısı 2,39 iken, 1970'de 1,23 olmuştur. İşletmelere öküz birimi cinsinden düşen ortalama iş hayvanı sayısı, dağıtım yılında 3,75 iken, 1970'de 2,13'e düşmüştür.

— Dağıtım yılında çiftçi ailelerinin yüzde 69'u, ürettikleri tahılın aile tüketimine yettiğini söylerlerken, 1970'de, bunu söyleyen işletmelerin oranı yüzde 13'e düşmüştür. Kendi - kendine yeterlilik sona ermiş, pazarla ilişki kendisini kabul ettirmiştir.

Bütün bu göstergeler, tezimizi kanıtlayacak doğrultuda gözükmektedir. Ancak bundan, bölgede kapitalizmin mutlak olarak yerleştiği ve asıl önemlisi, feodal kalıntıları silip süpürdüğü biçiminde bir anlam çıkarmamak gerekir.

Başka bir burjuva «reform» girişimi olan 1973 tarih ve 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu'nun eğilimi de bu yöndedir. Tıpkı ÇTK gibi, yarımıyamalak bir uygulamaya konu olan bu «reform», bırakılan toprak tavanını yüksek tutmanın yanı sıra, «örnek işletme» adı altında büyük kapitalist çiftlikleri de uygulama alanı dışında bırakmıştır.

Pilot bölge seçilen Urfa ve yöresinde kamulaştırılarak yoksul köylülere dağıtılması öngörülen 2 milyon 300 bin dönüm toprağın üçte ikisi toprak sahiplerinde kalmıştır. Gerekli yasal önlemlerin zamanında alınmaması nedeniyle, Yasanın 18. maddesi uyarınca, «bir dönem sona ermiş oldu ve Urfa'da zaten çok kısıtlanmış bulunan kamulaştırmaya tâbi toprakların çok az bir kısmı dağıtılabildi.»⁵

Ayrıca, «dağıtım, toprağın en az verimli olduğu yerlerde olmuştur. Küçük parçalar halinde kamulaştırılmış yerlerde olmuştur. Ve daha önemlisi, Hazine arazisinin bulunduğu yerlerde olmuştur. Sulu arazide dağıtılmamıştır. Yapılan yatırım âtil vaziyette beklemektedir. 22 bin dönüm sulama araziden 500 ailenin istifade etmesi mümkündü. Böylesi bir dağıtım yeni yönetimin reform uygulaması konusundaki isteksizliğinin en açık belirtisi olmuştur.»⁶

Büyük toprak sahiplerinin yüzde 39'unun, kamulaştırma bedelleriyle kamu sanayi kuruluşlarının hisse senetlerini almak istemeleri de dikkate değer.

Görüldüğü gibi, büyük toprak sahipleri, yarımıyamalak «reform» girişimlerini bile genellikle hoş karşılamamışlardır. İşbirlikçi çevreler ise, bu yolla tarımda kapitalizmin gelişmesini hızlandırmayı, büyük toprak sahipleriyle belirli yakınlıklar kurmayı, ama özünde, geniş yığınların baskısını yatıştırmayı amaçlamaktaydılar.

⁵ TİB, «Toprak Reformu Üzerine II», **Birlik Haberleri**, S. 50, s. 11.

⁶ «Toprak ve Tarım Reformu Üzerine S. Kendir'le Bir Konuşma - 2. Bölüm», **Birlik Haberleri**, S. 20, s. 5.

Sonuç olarak, bu çabanın da öteki burjuva tarım reformları gibi, büyük köylü yığınları açısından pek de yararlı olmadığı, yüz yıllık toprak sorununa âdil ve kalıcı bir çözüm getirmediği ortadadır.

Bu reformların gerçek niteliği, burjuva reformizmi yoluyla toprak reformu sorununu çözme olanağı bulunamayacağını gösteriyor. «Daha da öteye, halk yığınlarının baskısı altında burjuvazinin yaptığı tarımsal reformların sınırlı içerik ve hedefleri, bunların ayak sürüyerek gerçekleştirilmesi, bürokratik engeller, muhalefet, çoğu durumlarda da büyük toprak sahiplerinin doğrudan doğruya sabotajları, en yoksul köylü tabakalarının gereksinmelerini görmezden gelme, umursamama, köylüler arasında, köylü emekçiler arasında günden güne artan bir hoşnutsuzluk uyandırıyor, onları daha etkin bir savaşıma yönlendiriyor.»⁷

Yine de, sınırlı reformist çabaların bile, işçi - köylü bağlaşıklığını sarsmak bir yana, bunun perspektiflerini daha da genişlettiğini hatırd tutmak gerekiyor. Burjuva tarım ve reformları karşısında Marksistlerin tutumunun ikili görünümünün temeli burada yatmaktadır. Marksistler, bir yandan, bu tür reformların geniş emekçi köylü yığınları açısından yetersizliğini, âdil ve kalıcı bir çözüm getirmeyeceğini belirtmekte, köylülere daha geniş perspektifli bir tarım programı sunmakta; öte yandan da, burjuva nitelikli, sınırlı tarım reformlarının çapının genişletilmesi savaşımının bu programın gerçekleştirilme sürecinde belli bir rol oynadığına işaret etmektedirler.

2. İşçi - Köylü Bağlaşıklığı ve Marksist Tarım Programındaki Yeri

Gelişmekte olan ülkeler ortamında işçi - köylü bağlaşıklığı sorunu, kendine özgü bazı görünüm barındırmaktadır. Herşeyden önce, bu ülkelerdeki nüfusun büyük çoğunluğunu genellikle köylüler oluşturmaktadır. İşçi sınıfı ise, kimi gelişmekte olan ülkelerde henüz tam anlamıyla olgunlaşmış değildir. Bu durumda işçi sınıfının öncülüğü, hattâ işçi - köylü bağlaşıklığının gerekli olup olmadığı tartışma konusu olabiliyor. Bu tür tartışmalar, çoğunlukla, sorunu dar bir çerçeve içinde değerlendirmekten ileri gelmektedir. Yeni kurtulmuş ülkelerde, sayıca az olsa bile, işçi sınıfının öncülüğü açık bir zorunluluktur. Bu zorunluluk, işçi sınıfının uluslararası işçi hareketinin organik bir parçası olmasından, tüm halkın sonul kurtuluşunu temelde ancak onun ve onun çevresinde toplanan bağlaşıkların sağlayabileceğinden, dünya sosyalist sisteminin şimdiki konumundan doğuyor. Lenin'in vurguladığı doğrular hâlâ geçerliliğini korumaktadır: «Kent, kaçınılmaz olarak, kıra yol gösterir. Kır, kaçınılmaz olarak, kenti izler.»⁸

⁷ «Köylüler Sosyal Değişimler Savaşımında», Barış ve Sosyalizm Sorunları, Aralık 1976, s. 1071.

⁸ Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 30, s. 257.

Bununla birlikte, unutulmaması gereken başka bir nokta da, bu ülkelerde işçi sınıfının büyük bir kesiminin ya yarı - köylü olduğu, ya da köylülükle hâlâ canlı ilişkilerini koruduğudur. Bu nokta, işçi - köylü bağlaşıklığı sorununu bir bakıma daha ivedi bir sorun haline getirirken, bir bakıma da, işçi - köylü bağlaşıklığına özgün bir görünüm veriyor. Şöyle ki, işçi - köylü bağlaşıklığını kurmak bu olgu sayesinde hem kolaylaşmakta, hem de bir ölçüde zorlaşmaktadır. Sözkonusu bağlaşmanın kurulmasının bu ortamda görece kolay olacağı tahmin edilebilir, çünkü köylülük işçi sınıfının etkisine daha açık olacaktır. Ayrıca, köylülüğün kendisi de devrimci bir güç olarak ortaya çıkmaktadır. SBKP MK Genel Sekreteri L. Brejnev'in belirttiği gibi, «günümüzde Asya ve Afrika'da devrimci sürecin esas sorunu, nüfusun çoğunluğunu oluşturan köylülüğe karşı tutumdur. Dünyanın bu kesiminde köylüler etkin bir devrimci güçtür; ama çoğu durumlarda da, mevcut tüm karasızlığıyla, ideolojik ve politik çelişkileriyle temel bir güçtür.»⁹

Öte yandan, işçi sınıfının bu bağlaşmayı kurması ve pekiştirmesini güçleştiren bir etken vardır: Özellikle bazı az gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi sınıfının proleterleşme düzeyinin, sınıf bilincinin, örgütlülüğünün henüz tam bir olgunluk aşamasına ulaşmamış olması. Ancak sorunun ulusal çerçevesinin ötesine geçip, uluslararası bir nitelik kazanması olgusu bu açıdan etkin bir katalizör görevi görmektedir. «Günümüz koşullarında, eski sömürge ülkelerde işçi sınıfı ve köylülük arasındaki ilişkiler sorunu, geniş ölçüde, uluslararası bir nitelik taşıyor. Bütün uluslararası işçi sınıfının köylülükle, yeni kurtulmuş ülkelerin tüm emekçi halkıyla bağlaşıklığını pekiştirmek sözkonusudur.»¹⁰ Bu karşılıklı etkileşim ortamında, işçi - köylü bağlaşıklığını kurma perspektifinin gittikçe daha da genişlediği açıktır.

İşçi sınıfı açısından, işçi - köylü bağlaşıklığını kurma ve geliştirmenin dışında, politik iktidara giden bir yol yoktur. Lenin'in yönergeleri çok açıktır: «Milyonlarca köylü arasında sınıf savaşımı ve politik bilinç tohumları ekmeden, bu amaca [gericiliğe karşı çok yönlü bir savaşım örgütlenme amacına - KA] ulaşılabilir mi? Kimse bu tohumları ekmenin olanaksız olduğunu da söylemesin! Bu yalnızca mümkün olmakla kalmayıp, bizim dikkatimizden ve etkimizden kaçan binlerce biçimde zaten yapılmaktadır.»¹¹ Ve yine: «Köylü hareketiyle belirli ilişkiler kurmadan ve ona etkin destek vermeden, komünist taktikler ve komünist bir politika izlemek» olanaksızdır¹². Örnekler çoğaltılabilir, ancak bu kadar da yeter!...

⁹ 1969 Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Moskova Toplantısı, s. 153.

¹⁰ Agy, s. 154.

¹¹ Lenin, agy, C. 4, s. 427 - 8.

¹² Lenin, agy, C. 31, s. 241 - 2.

Böylesi önemli bir öge olmakla birlikte, köylülüğün abartılması da, en azından küçümsenmesi kadar, tehlikeli ve yanlış olacaktır. Köylülüğün taşıdığı devrimci potansiyeli görmezden gelmek ve pratik güçlüklerden dolayı sorunu «savuşturmak», belirsiz bir geleceği ertelemek oportünizmin bir yanı ise; köylülükle «bağlaşma kurma» gerekçesiyle, temel ilkelere vazgeçmek işçi sınıfı öncülüğünü reddetmek ve bunun yerine, «köylülerin öncülüğü»nü yerleştirmek, küçük - burjuva eğilimleri pohpohlamak, vb. de oportünizmin öbür yanısıdır.

Egemen çevreler, işçi - köylü bağlaşıklığının kendileri için taşıdığı potansiyel tehlikeyi çok iyi görmekte-dirler. Bunun için de, köylü hareketini denetimleri altına almaya çabalyorlar. Emperyalizme karşı etkin bir savaşım vermiş ya da vermekte olan ülkelerde bile, ulusal burjuvazinin bazı unsurları, anti - emperyalist hareketi anti - feodal hareketten koparmaya özel bir özen gösteriyorlar. Burjuvazi; özel mülkiyetin bir türüne (büyük toprak mülkiyetine) karşı yapılacak bir taarruzun, özel mülkiyetin başka türlerine karşı da yönelebileceğini düşünerek, anti - feodal eylemleri güdükleştirmeye, «yukardan» indirilen göstermelik reformlarla yatıştırmaya çalışmaktadır. Ve «bu [yani anti - emperyalist - KA] devrimleri yönetmiş olan burjuvazi, kitlelerin anti - emperyalist hareketini anti - feodal hareketten ayırmayı başarmıştır. Ancak Çin, Kuzey Vietnam ve Asya'daki öteki sosyalist ülkelerde bu iki hareket dalgası birleşmiştir.»¹³

Böyle olmakla birlikte, burjuvazinin bu yalıtılmayı başarma olanakları kısıtlıdır ve gittikçe daha da kısıtlanıyor. Emperyalizmin baskı ve sömürsünün, iç gerici çevrelerin baskı ve sömürsüyle giderek çitişmesi, köylü yığınlarının daha geniş kesimlerinin harekete katılmasına ve eylemlerini gerici çevrelere, işbirlikçi burjuvaziye daha fazla yöneltmelerine zemin hazırlıyor. Elbette, bu hareketin genişliği ve derinliği, sözkonusu ülkenin içinde bulunduğu aşamaya ve sosyo - politik geleneklere göre değişmektedir; bazı ülkelerde zengin köylülerin tarafsızlaştırılması, hattâ devrimi desteklemeye çekilmesi sözkonusu (Brezilya örneğindeki gibi) iken, bazı ülkelerde zengin köylülerle ancak şu ya da bu taktik sorunda geçici uyumlaşma, anlaşma sağlanması (Uruguay, vb) sözkonusu oluyor. Ama bir bütün olarak, Oktobr Devrimi ve özellikle de dünya sosyalist sisteminin oluşmasından önceye göre işçi - köylü bağlaşıklığının toplumsal temeli epeyce genişlemiştir.

Burjuvazinin köylülüğü yatıştırma, yalıtılma politikasının yanısıra, köylülerin özgül özellikleri de bu süreçte rol oynamaktadır. «Dağınık oluşları, kendi örgütlerinden yoksunlukları veya örgüt zayıflığı, politik bilinç düzeyi düşüklüğü, okuma - yazma bil-

¹³ Ulyanovski, agy, s. 356.

meyenlerin yığınsallığı köylülerin ulusal - demokratik devrimde başlıbaşına bir sınıfsal güç haline gelmelerine olanak vermiyor. Köylüler, dünya devrim sürecinde, dünya sosyalizminin, uluslararası işçi sınıfının ve ulusal kurtuluş hareketinin yanısıra, başlıbaşına bir devrim kolu oluşturmuyor, genellikle ya devrimci güçlerin yönetimi altında, ya da burjuvazinin yönetiminde eylem gösteriyorlar. Gerici güçlerin etkisinden köylülerin kurtarılması ve işçi sınıfından yana çekilmeleri önemli bir sorundur.»¹⁴

İşçi - köylü bağlaşıklığının kurulmasında, pekiştirilmesinde işçi sınıfına ve partisine büyük ödevler düşüyor. Marksist partilerin tarım programı, ülkenin özgül durumuyla genel doğruları kaynaştıran yetkin bir biresim olmak zorundadır ve bunu başardığı ölçüde, kitlelere maledildiği oranda, işçi sınıfının başarısını hızlandırmaktadır. Bunu gözönüne alan komünist ve işçi partileri, ülkelerinin içinde bulunduğu duruma, sosyo - politik geleneklere ve uluslararası gelişimlere uygun düşen tarım programları hazırlanmakta ve uygulamaktadırlar.

Bundan dolayı, kardeş partilerin tarım politikalarını saptarken dikkate aldığı noktalar her zaman için aynı olmuyor. Ve bu, uğurda savaşılan ereklerin sıralanışında da yankı buluyor. Fakat, köklü bir toprak reformunun zorunluluğu, hemen bütün gelişmekte olan kapitalist ülkeler komünist ve işçi partilerinin program belgelerinde ifade edilegelmiştir. Bu reformun başlıca istemleri şöyle sıralanabilir: Feodal ağalar ve yabancı şirketlerin mülkiyetindeki büyük arazilere bedelsiz elkonması ve topraksız ya da az topraklı köylülere, tarım işçilerine devredilmesi; her tür feodal sömürünün (angaryacılık, ortakçılık, aynî ödeme, vb.) ortadan kaldırılması; köylülerin toprak ağalarına, tefecilere, bankalara ve hükümete olan borçlarının silinmesi; toprak reformlarının uygulanması için köylü komiteleri kurulması ve başta tarım işçileri yoksul ve küçük köylüler olmak üzere, köylü yığınlarının bunların çalışmalarına katılmasının sağlanması; köylülere devlet tarafından mali ve teknik yardım yapılması; iç ve dış pazarlara tarım ürünlerinin satışına yardım edilmesi; sulama, toprak iyileştirme, kullanılmayan toprakları tarıma açma, yol yapımı ve kırsal alanların elektrikleştirilmesi faaliyetlerine devletçe el atılması; gönüllülük ilkesi temelinde çeşitli tür kooperatifçiliğin (ve başta üretici kooperatiflerinin) geliştirilmesi; cehaletin ortadan kaldırılması; tarım fiyatlarının saptanmasında demokratik ölçütlerin uygulanması; köylülerin çalışma ve yaşama koşullarının düzeltilmesi; toprak kiracılığının yasalarla düzenlenmesi ve kira tavanının saptanması.

Bu istemler, görüldüğü gibi, gelişmekte olan kapitalist ülkelerin durumuna uygundur ve köylü yığınlarının en dirimsel isteklerini dile getirmektedir.

¹⁴ «Köylüler Sosyal Değişimler Savaşımında» agy., s. 1081.

Komünist ve işçi partileri Marksist tarım programını yaşama geçirirlerken, yalnızca gerici çevrelerin direnişiyle değil, başta Maoculuk üzere çeşitli akımların yıkıcı çabalarıyla da savaşmak zorunda kalıyorlar.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde olduğu gibi, gelişmekte olan kapitalist ülkelerde de tarım - köylü sorununun çözümlenmesi, işçi - köylü bağlaşıklığının devrimci savaşımındaki yerini, bunun vazgeçilmez, onsuz olunmaz bir koşul olduğunu ortaya koymaktadır.

TEMEL DAĞITIM

**BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI DERGİSİ
TÜRKİYE DAĞITIMI**

ÜRÜN DERGİSİ TÜRKİYE DAĞITIMI

**İLERİCİ YURTSEVER GENÇLİK GAZETESİ
VE YAYINLARI TÜRKİYE DAĞITIMI**

**KONUK, ÜRÜN, TEMEL, SORUN, ÖNCÜ, KIZILIRMAK,
SER YAYINLARININ TÜRKİYE DAĞITIMI**

1978 DİSK TAKVİMİ DAĞITIMI

**SOSYAL, GÖZLEM, HABORA, A. KADİR, ANA, EVREN,
YANSIMA, ÖZGÜN, SOSYAL KLASİKLER, VARDİYA,
ÇAN, ODA YAYINLARI DAĞITIMI**

OLUŞUM ve DÖNEMEÇ DERGİLERİ DAĞITIMI

- **Merkez** : Divanyolu, Klodfarer Cad. 38/2
Cağaloğlu - İSTANBUL
- **Ankara ve yöresi** : Necatibey Cad. Bilecik Pasajı,
27/29 Yenişehir - ANKARA
- **Diyarbakır ve yöresi** : Ali Emiri Cad. 2. Sokak, No: 8
DİYARBAKIR
- **İzmir ve yöresi** : 3. Beyler, 850. Sokak, No: 31/201
Kemeraltı - İZMİR
- **İzmit ve yöresi** : Demiryolu Cad. Saka İş Hanı
No. 122/B Kat: 2/3 - İZMİR
- **Adana ve yöresi** : İnönü Cad., Kızılay İşhanı Arkası,
Özkan Apt. 5/3 - ADANA

Seçimler ve İzmit Yürüyüşü

Halkımız bir seçimi, işçi sınıfının kendi partisiyle katılmasının yasak olduğu, yoğun baskı ve saldırı ortamında geçen anti-demokratik bir seçimi daha geride bıraktı.

İşçi sınıfımız, yasağa ve ağır baskılara karşın seçimlere kayıtsız kalmadı, kendi bağımsız politikası ile, yığınsal çıkışlarla seçimlere katıldı, emekçi kitlelere yol gösterdi. Seçimlerin anti-demokratik niteliğini vurguladı. Halkımızı, gerici - faşist güçleri daha da geriletme, halka sırt çeviren, verdikleri sözü tutmayan, anti - komünizme hız veren sağ kanat sosyal demokratların oyunlarını bozma, Ulusal Demokratik Cephe için koşullar yaratma doğrultusunda oy kullanmaya çağırdı.

Yerel seçimlerde Kocaeli emekçi halkının önüne «kırk katır ve kırk satır» konmuş ve beğendiğini seçmesi istenmişti. Tekelci burjuvazinin göz kırpmaları karşısında ağızları sulanan sağ - kanat sosyal demokratlar, İzmit halkının sesine kulaklarını sım sıkı tıkadılar. Onlar, «ilericiler nasıl olsa bize oy vermek zorundalar» diyerek, işçi sınıfının siyasal örgütüne konan yasaktan pervasızca yararlanmak istediler. Ancak, bütün bunlara karşın işçi sınıfı ilkesel konumlardan ayrılmadı. Kimi CHP'lilerin içine düştükleri «CHP'ne oy yok» gibi yanlışlara karşı durdu. Baş amacın, MC partilerinin geriletilmesi olduğunu vurguladı. Fakat, bunu yaparken «kırk satır»ın iç yüzünü, halkın, kentin hiç bir sorununa çözüm getiremeyeceğini de açıklamaktan geri durmadı. Seçim sonuçları, sağ kanat sosyal - demokratların tutumunun, gerici - faşist güçlerin ne derece işine yaradığını gösterdi.

3 Aralık İzmit yürüyüşü, hem Kocaeli işçi ve emekçilerinin, faşist tirmanışa, işsizliğe, pahalılığa ve MC'ye karşı örgütlü, yığınsal bir gösterisi, hem de işçi sınıfımızın seçimlerdeki aktif tutumuna bir örnek olmuştur.

DİSK'e ve Türk - İş'e bağlı sendikalarla, ilerici kadın, gençlik, öğretmen ve öteki toplumsal katmanları temsil eden 35 örgütün ortaklaşa düzenledikleri yürüyüş, burjuvazinin ve polisin her türlü baskı ve engellemelerine karşı başarılıydı. 3 Aralık günü İzmit'te sürekli yağın yağmura ve soğuğa karşın saat 13.00'de Anıt Park'ında toplanan on bine yakın işçi ve emekçi, engelleri ve zincirleri kırarak yürüdüler. İşçi sınıfının partisine özgürlük, ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği diye haykırdılar. MC yıkılsın, kuyruklar, yokluk, açlık, faşist terör son bulsun, CHP - AP ortaklığı değil, ileri demokratik bir hükümet diye bağırdılar. Halka harp açan MC'yi protesto ettiler, gerici - faşist güçlerle uzlaşmaya giden, halka sırt çeviren sağ - kanat sosyal demokratların içyüzlerini, cibilliyetlerini açıkladılar.

3 Aralık İZMİT YÜRÜYÜŞÜ ve MİTINGİ, bugüne dek İzmit'te yapılan en disiplinli, örgütlü ve bilinçli yığın eylemi olmuştur. Bu yürüyüş, aynı zamanda, bu yörede, işçi sınıfımızın bağımsız politik sesini ve savaşımını yükseltmiş, işçi sınıfının politika sahnesinde bağımsız ve etkin bir güç olduğunu dosta düşmana göstermiştir.

Ulusal Demokratik Cephe, işbirlikçi burjuva - ağa ikilisinin erkine, gerici - faşist karması MC'ye karşı ulusun ezici çoğunluğunun savaş birliğidir!

Emperyalizme, Faşizme ve Gericiliğe Karşı

Birleşik Cephe

I

Ahmet ARAKLIOĞLU

İşçi sınıfının barış, demokrasi ve sosyalizm savaşımında uzlaşmalar, bağlaşıklıklar, güç ve eylem birliği çalışmaları, ortak düşmana karşı oluşturulan cepheleer ile ilgili sorunlar dirimsel bir yer tutar.

İşçi sınıfının ve hattâ yalnızca onun dar bir kesiminin emperyalizme ve gericiliğe karşı savaş alanında yalnız kalmasını, öteki ilerici güçlerden yalıtılmış bir biçimde bırakılmasını öngören çeşitli «Sol» teoriler («saldırı teorisi», «etkin azınlık teorisi», «dinamik eğilimler» ve «pasiflikten aktifliğe geçiş» kavramları, «öncü savaş teorisi», vb., vb.) karşısında, içinde bulunduğumuz çağda, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağında işçi sınıfının politik öncüsü, Komünist Partisi, tüm ilerici güçleri belirli ortak erekler ve programlar çevresinde derleyip toparlayan, emperyalizme, faşizme ve gericiliğe karşı çok yönlü bir savaşıma yönelten bir politika uygulamak zorundadır.

Bilimsel sosyalizmin kurucuları olan Marks ve Engels, daha 19. yüzyılın ortalarında, bağlaşıklık ve eylem birliği sorunlarını incelediler, bu sorunlara ilk Marksist yaklaşım ışığını tuttular. Marksist politikanın ilk programatik belgesi olan **Komünist Partisi Manifestosu**'nda Marks ve Engels, «çeşitli muhalefet partileri karşısında komünistlerin durumu»nu çözümlerlerken, «komünistlerin her yerde, kurulu toplumsal ve siyasi düzene karşı her türlü devrimci hareketi desteklediklerine» ve ayrıca «her yerde, bütün ülkelerin demokratik partileri arasında birlik ve anlaşma sağlanması yolunda çaba harcadıklarına» işaret ettiler.¹

Fransa'daki somut durumla ilgili olarak, komünistlerin, tutucu ve radikal burjuvaziye karşı Sosyal Demokratlarla bağlaşmakla birlikte, onların «lafabelikleri ve aldatmacaları karşısında eleştireci bir tutum takınma hakkından vazgeçemeyeceklerini» vurguladılar.²

Almanya'daki burjuva demokratik devrim sırasında proleterya, köylüler, küçük burjuvazi ve burjuvazi arasında gerçekleşen

¹ K. Marks ve F. Engels, Manifesto, s. 87.

² Agy, s. 85.

cepheye, «çeşitli çıkarların harekete geçirdiği, ama genellikle burjuvazinin yönettiği karmaşık muhalefet cephesine»³ dikkati çeken Engels, bağlaşıklığın, uzlaşmanın, eylem ve güçbirliğinin nesnel temelinde ortak sınıfsal çıkarların yattığını yazıyordu: «(Sınıfsal) çıkarlar arasında ortaklığın bulunmadığı yerlerde eylem birliği şöyle dursun, amaç birliği de olamaz.»

Marks ve Engels, işçi sınıfının bağlaşıklıklar politikasına zarar veren, onu güçsüz düşürmeyi amaçlayan eğilimlere karşı amansızca savaştılar. Bunlar arasında, işçi sınıfı dışındaki tüm sınıf ve tabakaları «tek bir gerici kitle» diye niteleyen Lassal'cılığa karşı verdikleri savaşım özel bir yer tutar. Engels, K. Kautsky ile yaptığı bir yazışmada, «Devlet çarkını ele geçirecek ve kendi ilkelermizi gerçekleştirecek ölçüde güçlü olmadığımız sürece,» diyordu, «açıkça konuşursak, **bizim karşıımızda olan tek bir gerici kitleden söz edilemez. Tersi durumda, bütün ulus gerici bir çoğunluk ile güçsüz bir azınlık şeklinde bölünmüş olacaktır...**»⁴

Emperyalizmin «gelişimi»nin hızlanması, yani kapitalizmin giderek daha yoğun bir biçimde son aşamasına girmesiyle, gerici, kokuşmuş yönetimlerin yükselen ilerici hareket karşısında baskı ve terör yöntemlerine daha çok sarılmasıyla birlikte ve o ölçüde, emperyalizme ve gericiliğe karşı bağlaşıklıklar, güç ve eylem birliği, ortak cephe kurmanın olanakları arttı.

Lenin, 1905 Devrimi'ni çözümler ve bu devrimde izlenecek strateji ve taktikleri saptarken, sözkonusu olanaklardan yararlanmayı, bu olanakları son kırıntısına varıncaya dek devrimci - demokratik savaşım yönünde seferber etmesini bildi. Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi III. Kongresi'nin kararında sözü edilen ve Lenin tarafından açıklanan «geçici devrimci hükümet», Çarlığa, yani o dönemin en gerici kuruluşuna karşı, demokratik istemler için savaşan tüm güçlerin, işçi sınıfının, köylü yığınlarının ve burjuvazinin bir kesiminin katılması öngörülen ilerici güçler cephesinin politik iktidarını simgeleyen bir belgiden farklı birşey değildi.

Burada, yaratıcı bir yaklaşım yapmak bize zorunlu gözüküyor. «Geçici devrimci hükümet»in içeriği, o günkü koşullar içinde düşünülmelidir. Bu belginin, teorik olarak, işçi - köylü devrimci demokratik diktatoryasının hükümetini belirlediğini anımsatmak yararlı olacaktır. Bu diktatoryanın anılan cephe kavramı ile çelişebileceği, en azından, bununla bağdaşmadığı sanılabilir. Bu sanıyı çürütmek için, Dimitrov'un, burjuva demokratik devrimin gelişmekte olduğu ülkelerde halk cephesi hükümetinin işçilerin ve köylülerin demokratik diktatoryası olabileceği konusundaki tezini vurgulamak yeter⁵. Ayrıca, devrim sırasında ortaya çıkan

³ F. Engels, Almanya'da Devrim ve Karşı Devrim, s. 46.

⁴ K. Marks - F. Engels, Seçme Yazışmalar, s. 432.

⁵ G. Dimitrov, Seçme Yapıtlar, C. 1, s. 281.

Sovyetler'in sınıfsal bileşimi de bu konuda bazı ipuçları vermektedir. Bu durumda, 1905 Rusyası'nın «burjuva demokratik devrimin gelişmekte olduğu bir ülke» olduğunu bildiğimizden, «geçici devrimci hükümet» belgisinin, somut koşullardan doğan özgül özelliklere sahip bir birleşik cephe hükümeti olabileceği anlaşılmaktadır.

«Utkan bir halk ayaklanmasının organı» olan geçici devrimci hükümetin programı, işçi sınıfı partisinin asgari programının tümüdür; bir yandan, varolan toplumsal ve ekonomik ilişkiler temelinde tam olarak gerçekleştirilecek olan ve öte yandan da, sosyalizmin utkusuna doğru ileri bir adım için gereken bir programdır. Bu program, otokraziye karşı başkaldırmış bir halkın çıkarlarını koruyabilecek biricik programdır.

Demokrasi savaşının önünde yer alan ve bu savaşımı yönlendiren proletarya, karşı devrimci girişimlerin amansızca ezilmesi ve işçi sınıfının bağımsız çıkarlarının korunması ereğiyle, bu hükümette yer alacaktır. Büyük burjuvazi, büyük toprak sahipleri ve fabrikatörler bu hükümetin dışında ve çarlığın yanındadırlar. Onlar, sınıfsal konumları gereği, çarlığa karşı kesin bir savaşım veremezlerdi; özel mülkiyetle, sermayeyle ve toprakla öylesine ağır bir şekilde zincirlenmişlerdi ki, kesin bir savaşımaya girişmeleri olanaksızdı. Çarlığa, onun bürokratik aygıtına, polisine ve ordusuna öylesine büyük bir gereksinim duyuyorlardı ki, onun yıkılmasını isteyemezlerdi.

Geçici devrimci hükümet, teorik anlamda, işçi - köylü devrimci demokratik diktatoryasından başka birşey değildir. Bu iktidar, kesinlikle sınıfsal ortak çıkarlar üzerinde temellenmektedir. Özellikle köylüler, köklü bir toprak reformunun yanısıra, genel ve kalıcı istemleri bakımından da demokratik devrimin safında yer almaktaydılar.

İşçi sınıfı bu savaşımın genel demokratik içeriğini bilmeli, ancak «sınıf savaşımının çapını ve içeriğini, yalnızca, bütün halkın güncel, demokratik Rus devriminin tüm amaçlarını değil, aynı zamanda, gelecekteki sosyalist devrimin amaçlarını da içerecek biçimde genişletmeye çabalamalıdır.»⁶

Görüldüğü gibi, İki Taktik'te açıklanan «geçici devrimci hükümet» teorik kavramı, politik bakımdan, çarlığa karşı savaşan tüm ilerici (tarihsel anlamıyla «ilerici») güçleri içeren birleşik bir savaşım cephesinin ortak hükümetidir. Bu hükümet, ideolojik bir uzlaşmaya dayanmaz; somut bir ereği vardır (çarlığın yıkılması ve demokratik bir cumhuriyet kurulması); somut bir programa sahiptir (taslağı, RSDİP III. Kongresi'nce belirlenen, geçici devrimci hükümetin programı).

⁶ V. İ. Lenin, «Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği», Seçme Yapıtlar, s. 132.

1905 döneminde Lenin'in ileri sürdüğü ve sonraları, birçok kez üzerinde durduğu ortaklaşa savaşım, bağlaşıklıklar güç ve eylem birliği sorunları 1917 Ekim Devrimi'nden sonra daha bir önem kazandılar. Sosyalist bir devletin doğması, geniş bir cephenin oluşması için varolan nesnel olanakları genişletti, uluslararası düzeyde anti-empyralist bir cephenin kurulması çalışmalarına önemli bir atılım kazandırdı.

Burjuva ideologlarının, Ekim Devrimi'nin «üstten bir darbe», «bir avuç aydının komplosu»⁷ olduğu yolundaki savları bütünüyle temelsiz, maksatlı çabalar olmaktan öteye gidemez. Onların bu savlarının gerçeklerden ne ölçüde uzak olduğunu göstermek için, Lenin'in ve Bolşeviklerin, devrime gerek «üstte», gerekse «altta» en yığınsal katılımı sağlamak için çalıştıklarını belirtmek gerekir. Lenin ve Bolşevik Partisi, en geniş yığınların devrime katılması ve onu etkin bir şekilde desteklemesi için elden geleni yaptılar. Lenin'in yazdığı gibi, «...kazanmak ve iktidarda kalmak için zorunlu olan şey, yalnızca işçi sınıfının çoğunluğu değil, ... çalışan ve sömürülen kırsal nüfusun da çoğunluğudur.»⁸

Menşeviklerin ve Sağ Sosyalist Devrimcilerin ihanetine karşın, Leninistler, «üstte» de en geniş desteği sağlamaya çalıştılar. Sovyetlerin İkinci Tüm-Rusya Kongresi'nin bileşimi bunun bir kanıtı sayılabilir. Devrimi destekleyen partilerin (Bolşevikler ve Sol Sosyalist Devrimciler) temsilcileri, Kongre'deki toplam sayının yüzde 84,7'sini oluşturuyordu. Lenin, açıkça, «biz bir koalisyon Sovyet Hükümeti istedik, hiç kimseyi Sovyetlerden dışalamadık»⁹ diye belirtmiştir. Ancak Menşeviklerin ve Sağ Sosyalist Devrimcilerin karşı devrimci konum alması, «üstte» daha geniş bir eylem birliği yapılmasını olanaksızlaştırıyordu. Ama bu, Bolşeviklerin ilkel yaklaşımını gözden uzak tutmaya bir gerekçe sağlamaz.

Ekim Devrimi'nin ışığı altında kurulan Komünist Enternasyonal'in gündeminde de birleşik eylem, birleşik cephe sorunlarına önemli bir yer ayrıldığını biliyoruz.

Komintern'in özellikle 4. ve 7. Kongreleri'nde bu sorunlar geniş olarak tartışıldı, açıldı, karara bağlandı.

4. Kongre öncesinde, Komünist Enternasyonal Yürütme Kurulu'nun (KEYK), 3. Kongre'de ele alınan tezlere dayanarak hazırladığı platform, daha çok, birleşik işçi cephesiyle ilintiliydi. Platform tezlerinde, işçi sınıfı arasında «kendiliğindenci bir birliğe yönelme» eğilimlerinin doğduğu, komünistlerin bunu bilinçli ve örgütlü bir yola sokmaları gerektiği vurgulanıyordu. Tezlerde şöyle deniliyordu: «Propagandalarıyla işçi kitlelerini etkilemek açısından örgütsel özgürlüğünü (bağımsızlığını) güvenceleyen bütün

⁷ J. Dunn, Modern Devrim, Politik Bir Olgunun Çözümlemesine Giriş, s. 46.

⁸ V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 32, s. 476.

⁹ Agy, C. 26, s. 270.

ülkeler komünist partileri, şimdi pratik eylem üzerinde mümkün en geniş ve en tam birliğe ulaşmaya çabalyorlar.»¹⁰

Birleşik cephe için düşünülen ortak eylem platformunda, başlıca şu noktalar yer alıyordu: Kapitalist saldırıya karşı savunma; gericiliğe karşı savaş; yeni emperyalist savaşlara karşı savaşımın örgütlenmesi; Rusya Sovyet Cumhuriyeti'ne yardım; Versay Antlaşması ve yıkılmış bölgelerin yeniden - imarı.

4. Kongre bu yaklaşımı geliştirdi.

4. Kongre'nin onayladığı taktikler üzerine tezlerde, birleşik cephe taktiğinin «geniş emekçi kitlelerin en dirimsel çıkarları uğruna verdikleri günlük savaşmalarında yönetimi komünist öncünün alması» anlamına geldiği belirtilmekle birlikte, komünistlerin sosyal demokrat önderlerle yapıcı görüşmelere daima hazır olduğu vurgulanıyordu. Birleşik işçi cephesinin, «tüm işçi partileri'nin örgütsel birliği» olarak görümemesi gerektiği özellikle açıklanıyor ve komünistlerin, komünist olmayan işçi partileriyle ve işçi örgütleriyle bir işçi hükümeti oluşturmaya hazır oldukları belirtilerek, komünistlerin böyle bir hükümete katılmak için şu koşulları gözettikleri ortaya konuluyordu:

- Komintern'in olurluğunu almak;
- Partinin en sıkı denetimi altında çalışmak;
- Devrimci kitle örgütleriyle en sıkı bağları koruyup geliştirmek;
- Örgütsel ve ideolojik bağımsızlığı korumak, ajitasyon serbestliğini elde tutmak...

Böyle bir işçi hükümeti, biçimsel olarak burjuva sistemin içinde kalmakla birlikte, sömürücü sınıfların faaliyetlerini kısıtlayan politik, ekonomik ve mali önlemler alacaktı.

Bu belge, hem sağ kanadın, hem de «Sol» sekterlerin saldırılarıyla karşılaştı. Sağcı, reformist öğeler bunu, burjuvazi yararına işleyen bir koalisyon olarak sunmaya çalışırlarken, «Sol» sekterler de bunun «proletarya diktatoryası» olduğunu ileri sürmekteydiler.

Reformist sağ kanadın ve «Sol» sekterlerin, gerçekleşmesine engel olmak için çabaladıkları uluslararası birleşik işçi cephesi belgisi, işçi sınıfının dünya çapındaki özlemi olmakla birlikte, o aşamada tam anlamıyla sağlanamadı.

Sorun, daha geniş boyutlarıyla, Komintern'in 7. Kongresi'nde ele alındı. Kökenleri — gördüğümüz gibi — çok eskilere uzanmakla birlikte, günümüzdeki anlam ve biçimiyle birleşik cephe kavramı, esas olarak bu kongrede açıldı, geliştirildi.

7. Kongre'de Dimitrov tarafından okunan Rapor'un ana konusu, faşizme karşı savaşım ve anti - faşist cephenin örgütlenmesiydi.

¹⁰ Bkz. C. Alsan, Lenin ve Komünist Enternasyonal, s. 129.

Mali sermayenin en gerici, en şoven, en emperyalist öğelerinin açık terörcü diktatoryası olan faşizm, bir yandan Sosyal Demokrasinin Sağ kanat yöneticilerinin bölücü politikasının, öte yandan da, tekelci sermaye çevrelerinin güçsüzlüğünün, tükenişinin sonucu olarak politika sahnesine çıkar.

Dünya kapitalizminin bunalımının sonuçlarının işçi sınıfına, emekçilere yükletilmesine ve emperyalist savaşa karşı, demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması ve geliştirilmesi için kurulması öngörülen birleşik işçi cephesi, «**emekçi halkın öteki bütün tabakaları üzerinde çok büyük bir etki yapabildi.** Birleşik cephe, kararsız olan tabakalara işçi sınıfının gücüne inan aşılayabildi.»¹¹

Birleşik işçi cephesi temelinde, geniş bir anti-faşist cephe yükseltilmelidir. «Anti-faşist halk cephesinin kurulmasında, büyük sayıda emekçi köylünün ve küçük şehir burjuvazisinin katıldığı örgüt ve partilere, doğru bir biçimde yanaşılmasının büyük önemi vardır.»¹²

Birleşik işçi cephesinin kurulması, pekişmesi ile anti-faşist halk cephesinin örgütlenmesi, gelişmesi arasında doğrudan bir ilişki olmakla birlikte, bunun mekanik, taşlaşmış bir öncelik-sonralık ilişkisi olmadığı özellikle vurgulanmalıdır. Anti-faşist halk cephesinin, **genellikle**, birleşik bir işçi cephesinin örgütlenmesi temelinde yükselebileceği olgusu, birincisinin ikincinin pekiştirilmesi ve hattâ belirli durumlarda, gerçekleştirilmesi için güçlü bir taban yaratabilmesi olanağını gözden uzak tutmaya yol açmamalıdır. Ancak, işçi sınıfının sendikal ve politik birliği, her durumda, özel önem taşır.

Sendikal hareketin her tür zararlı eğilimden, sarı sendikacılıktan ve sendika ağalığından arındırılması, tüm işkollarında tek bir ilerici sendikanın oluşturulması, «tabanın söz ve karar sahibi olması» ilkesinin gerçekten yaşama geçirilmesi sendikal birlik açısından zorunludur.

Politik birliğin sağlanması ve pekiştirilmesi ise işçi sınıfının partisinin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde sağlamlaşmasına, yerel örgütlerdeki ve kitle örgütlerindeki birimleriyle kitleleri sıkıca kavramasına, her fabrikayı, her işyerini bir kale haline getirebilmesine bağlıdır.

Birleşik cephenin somut bir programı vardır ve bu, birleşik cephe hükümetinin ortak programıdır ve genel hatlarıyla da, işçi sınıfı partisinin asgari programıyla bağdaşır. Bu programın direğini, emurgasını emperyalizme, faşizme, emperyalist savaş tehlikesine, gericiliğe karşı, temel demokratik dönüşümlerin gerçekleştirilmesi, sosyalizme açılan bir yola girilmesi oluşturur. Birleşik cep-

¹¹ G. Dimitrov, **Seçme Yapıtlar**, C. 1, s. 199.

¹² Agy, s. 209.

he, yalnızca, komünist ve işçi partilerinin yeni üyeler kazanmak için giriştikleri bir manevra, geçici, taktik bir girişim değildir.

İşçi sınıfı partisinin cephe içindeki konumu da başlıbaşına bir önem taşır. Parti, toplumsal ve ekonomik yaşamdaki en ilerici, en uzağı görür, en tutarlı sınıfın, işçi sınıfının çıkarlarını savunduğu için, ilerici - yurtsever güçler cephesinde öncü bir rol oynar. Tüm öteki güçleri peşinden sürükler. İşçi sınıfı, sosyalizme açılan yoldaki politik hegemonyasını giderek bu yolla da pekiştirir. Ancak işçi sınıfı partisi cepheye sekter bir yaklaşımla yaklaşmaz. Öncülüğü, hegemonyayı öncül bir koşul olarak, a priori biçimde dayatmaz. Bu, günlük uygulamalar sırasında, olayların zorlamasıyla gerçekleşir; parti, bu gerçekleşmenin bilincinde olarak, anti-faşist, anti-emperyalist eylemlerde öncülük için tek aday olduğunu kanıtlar.

Emperyalizme, gericiliğe ve faşizme karşı birleşik cephe ne yalnızca çeşitli ilerici - yurtsever parti ve örgütlerin yöneticilerinin görüşmeleriyle, ortaklaşa kararlar almalarıyla, ne de yalnızca sıradan militanların günlük savaşım içinde yapacakları eylem birliğiyle gerçekleşebilir. Hayır. Birleşik cephe, bileşim oranları somut koşullara göre değişmekle birlikte, bu iki biçimin kaynaşmasıyla, bir arada yürütülmesiyle, yani deyim yerindeyse, hem «üstten», hem de «alttan» gerçekleştirilebilir.

Komintern'in 7. Kongresi'nde Dimitrov'un getirdiği açıklamalar faşizme, emperyalizme ve savaşa karşı birleşik cephelerin oluşturulmasında çok önemli bir rol oynadı. Bulgaristan'da, Yugoslavya'da, Fransa'da, İspanya'da ve başka birçok ülkede anti-faşist cepheler örgütlendi, varolanlar daha bir güçlendi. Geçici yenilgilerden, gelecek için önemli dersler çıkarılması sağlandı.

Bulgaristan'da faşizme karşı örgütlenen Halk Cephesi (daha sonraları: Vatan Cephesi) bunların en öğretici olanları arasında yer alır. BKP'nin 1936 Şubat'ındaki MK Genişletilmiş Oturumu, Komintern 7. Kongresi'nin kararlarını tam olarak onayarak, Komünist Partisi, Çiftçi Birliği, Sosyal Demokrat Parti, Radikal Parti, Demokratik Parti ve öteki ilerici örgüt ve güçlerin bir araya getirilmesini ve Halk Cephesi'nin kurulmasını kararlaştırdı. Halk Cephesi'nin savaş programındaki en dirimsel istemler şunlardı: Tırnovo Anayasası'ndaki hak ve özgürlüklerin hemen yürürlüğe konması, Meclis seçimlerinin hemen yapılması, Anayasa'ya ters düşen yasaların kaldırılması, bütün faşist örgütlerin dağıtılması, vb.

Parti, öteki ilerici örgütlerin önderlerine çağrıda bulunurken, çeşitli yollarla geniş emekçi yığınlara seslenmeyi, onlarla diyaloglar kurmayı da gözardı etmedi. Kişisel ajitasyonun yanısıra, legal ve illegal basın da bu yolda seferber edildi. Parti basını, legal gazete ve dergiler, mahalle ve köy toplantıları, yerel karşılaşmalar, vb., anti-faşist direnişi örgütlemeye başarıyla kullanıldı. Öteki

partilerdeki çeşitli ilerici ögeler tutarlı demokratlar bu çağrılarını onayarak, komünistlerle eylem birliğine geçtiler.

Tabanda sağlanan bu birlikten korkan bazı Sağ Sosyal Demokratlar, Komünist Partisi'ni, Çiftçi Birliği'nin ilerici kanadını, öteki tutarlı demokratları dışarda bırakan bir «birlik» kurmaya kalkıştılar. Onlar, Çarın yardımıyla «demokratikleşme» sağlayacaklarını umuyorlardı. Bu girişimler, BKP'nin birleşik cephe savaşımını yok edemedi.

Seçim çalışmaları ilerici güçlerin birliğini hızlandırdı. Belediye seçimleri öncesinde BKP ile Çiftçi Birliği'nin ilerici kanadı, tutarlı radikaller ve demokratlar arasında, demokratik komiteler kurmak için imza toplamak ve seçimlere birlikte gitmek konusunda bir anlaşma sağlandı. Bu, ülkede tek bir anti-faşist cephe kurulması yolunda önemli bir aşama oldu.

Kurulan demokratik komiteler, aslında, halk cephesi organlarıydılar. Hükümetin terörü ve halk cephesinin yanlış seçim taktiği («boykot taktiği») sonucunda, belediye seçimlerini hükümet adayları kazandıysa da, bu önemli deneyimin dersleri bile kendi başına bir kazanç oldu. Ve ertesini yıl yapılan genel seçimlerde Parti ve halk cephesi bu hatayı düzelterek, büyük bir başarı kazandılar. Halk Cephesi, en büyük kentlerde hükümet adaylarını ağır bir yenilgiye uğrattı. Bunun sonucunda, anti-faşist savaşım Meclis içine de girdi.

Bulgaristan'ın faşist Hitler ordularınca işgalinden ve illegal çalışma koşullarına geçişten sonra, halk cephesi Vatan Cephesi şeklinde yeniden örgütlendirildi ve platformları daha da genişletildi. Vatan Cephesi'nin, «Hristo Botef» Radyosu'ndan açıklanan programının başlıca noktaları şunlardı:

— Bulgaristan'ın Hitlerci savaşa sürüklenmesine olanak tanımamak;

— Sırp halkının anti-faşist savaşımını bastırmak için gönderilen orduları hemen geri çekmek;

— Bulgaristan'ın faşist güçlerle bağladığı anlaşmaları bozmak ve ülkeyi faşist ordulardan, Gestapo'dan temizlemek;

— Faşist devletlere gıda ve hammadde ihracını durdurmak; halkın elverişli fiyatlarla gerekli maddeleri elde etmesini sağlamak;

— SSCB ve öteki özgürlüksever uluslarla sıkı dostluk ve işbirliği kurmak;

— Faşizme karşı savaştukları için kovuşturulan tüm ilericileri serbest bırakılmak;

— Politik hakları geri almak, Anayasa'ya ve halka karşı olan faşist yasaları kaldırmak;

— Orduyu faşist - monarşist kliğin elinden kurtarmak ve demokratikleştirmek;

— Faşist örgütleri dağıtmak ve faşist çetelerin üyelerini cezalandırmak;

— Halkın zenginliğine ve emeğine yabancıların el koymasını önlemek, ülkenin ekonomik bağımsızlığını, özgürlüğünü sağlamak;

— Halkın yaşam düzeyini yükseltmek;

— Faşist bağnazlığı, ırkçılığı silip atmak, ulusal onuru yükseltmek.¹³

Görüldüğü gibi, bunlar tüm ilericileri, yurtseverleri birleştiren, bağlaştıran noktalardı.

Vatan Cephesi komünistleri, sosyalistleri, sosyal demokratları ve tüm öteki ulusal güçleri kapsıyordu; işçilerin, küçük ve orta köylülerin, kent küçük burjuvazisinin, orta tabakaların, ilerici subay ve erlerin, faşizme karşı savaşta çıkarı olan herkesin istemlerini dile getiren bir savaş cephesiydi.

1944 Anti - faşist ayaklanması işte böyle bir platform üzerinde, böylesine kitlesel bir şekilde başarıya ulaştı. Vatan Cephesi, sosyalist kuruculukta da önemli görevler üstlendi, üstleniyor.

Birleşik cephe uygulamaları ile ilgili başka bir öğretici örnek de İspanya'daki halk cephesi çalışmalarıdır. Daha 1933 yılında, İKP, gericiğe karşı dikilmeye hazırlanan herkesin geniş bir kitlesel hareket olarak anti - faşist bir cepheye savaş birliği kurması gerektiğini vurgulamış, anti - faşist cephe belgisini ileri sürmüştü. Parti, faşizmin yenilgisini, ülkedeki demokratik devrimin gelişmesinin ana koşulu olarak alıyordu. Bu yolda gerçekleştirilen ilk başarılarından biri, 1933 Kasım'ında Malaga kentinde komünistlerden, sosyalistlerden ve cumhuriyetçilerden oluşturulan bir halk blokunun seçimleri alması oldu.

Birleşik cephe politikası, İKP'nin yalnızca sosyalist ve anarşist işçilerle değil, sol - kanat cumhuriyetçilerle de eylem birliği yapmasına olanak verdi.

1934 güzünde Parti, sosyalistlerce kurulan «İşçi Bağlaşıklığı»na katılmaya karar verdi ve demokratik devrimin önemli bir itici gücü olan köylülerin de ortak anti - faşist cepheye çekilmesi gerektiğini vurguladı.

1934 Ekim'inde İspanyol işçilerinin girdiği genel grev, yalnızca, komünist, sosyalist ve anarşistlerin birlikte gittiği Asturias'ta başarıya ulaştı. Bu başarı geçici olmakla birlikte, her tür politik eğilime sahip işçilerin faşizme karşı eylem birliğinin sağlanmasının, sekterliğin, bölgeselciliğin ve, anarşistlerin ve Sosyalist Parti'nin niteliği olan, işçi hareketi üzerinde tekel kurma iddialarının üstesinden gelmenin zorunluluğunu kanıtladı.

Genel grevi ve başarısız halk direnişini cânce bir terör dalgası izledi. Bu dalga karşısında, kitlesel bir af kampanyası, poli-

¹³ Bkz. G. Gimitrov, Seçme Yapıtlar, C. 2, s. 153 - 55.

tik tutukluların serbest bırakılması ve sıkıyönetim yasaının kaldırılması konusunda geniş bir eylem birliğine gitmek zorunluluğu doğdu. Komünistler, yalnızca işçi örgütleriyle bağlarını pekiştirmekle kalmadılar, çeşitli burjuva - demokratik güçlerle de diyaloglar kurmayı başardılar. Çeşitli sol politik gruplar, genellikle, eski tür koalisyonlara eğilimli olmakla birlikte, 1935 yazında İKP, halk cephesi kampanyasında gerçek bir gelişme sağlamayı başardı. Bu deneyim, Komintern'in 7. Kongresi'nde de önemli bir rol oynadı. 1936 Şubat'ındaki parlamento seçimlerinde, gerici partiler halk cephesi adayları karşısında ağır bir yenilgiye uğradılar. Ülkenin her yanını demokratik devrim dalgası, anti - faşist çıkışlar kapladı.

İKP yönetimi ve Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi (KEYK) Sekreterliği, 1936 Mayıs'ında, İspanyol işçilerinin başlıca görevinin, şimdilik burjuva demokratik devrimden sosyalist devrime geçişi gerçekleştirmek değil, demokratik bir cumhuriyet için savaşmak olduğunu belirttiler.

İKP, Sol - Cumhuriyetçi hükümetin tutarsızlıklarını eleştirmekle birlikte onu destekliyor, anti - faşist hareketin yolunu açıyordu.

Demokratik devrimin başarıyla gelişiminden yılgınlığa kapılan gerici güçler, faşist Almanya ve İtalya'nın desteğiyle, 1936 Temmuz'unda ayaklandılar. İspanya'da faşizme karşı verilen savaş uluslararası bir boyut kazandı. Alman ve İtalyan faşistlerince desteklenen faşist güçlere karşı tüm demokratik, cumhuriyetçi güçleri birleştirme savaşımı genel demokratik dönüşümler savaşımıyla çitişti. Toprak reformu gerçekleştirildi, büyük sanayi millileştirildi ve toplumsal - politik yaşam demokratikleştirildi. İKP, Sol sosyalist Caballero'nun kurduğu hükümete katılma kararı aldı.

Ülkede gelişen demokratik devrim, bilinen burjuva demokratik devrimlerin sınırlarının çok ötesinde geliyordu. Dünyadaki güçler dengesi, Sovyetler Birliği'nin konumu ve bazı büyük devletlerde faşist diktatoryaların ayakta olması, bu soruna yeni boyutlar kazandırmıştı. Bu durumda, İspanyol demokratik cumhuriyeti, «bir Sovyet devleti olmayacak, burjuvazinin gerçekten Sol unsurlarının katıldığı anti - faşist bir solcu devlet olacaktı.» Bu, birleşik anti - faşist cephenin politik iktidarının gelecekteki özgül biçiminden başka birşey değildi.

İKP'nin o dönemdeki Genel Sekreteri Diaz da, tezlerinde, savaşın «yeni tür bir demokratik cumhuriyet için» verildiğini açıklamıştır.

SBKP (B) önderlerinin ve SSCB Hükümeti'nin Caballero'ya gönderdikleri dostça bir mektupta yeralan öneriler, birleşik cephe eyleminin temellerine ışık tutması bakımından özellikle ilginçtir. Bu önerilere göre, köylülerin çıkarlarının gözetilmesi, köylü-

lerden gerilla müfrezeleri örgütlenmesi, küçük ve orta kent burjuvazisinin kazanılması, ya da en azından, olumlu bir tarafsızlığa sokulması, Cumhuriyetçi Parti önderlerinin bir yana atılmayıp, onlarla diyalog kurulması gerekiyordu.

İKP, birliği genişletmek ve zamansız eylemlerden kaçınmak için, küçük ve orta özel mülkiyetin zoraltımının durdurulmasını, bunların sahiplerine tazminat verilmesini, cumhuriyete bağlı vatandaşlara din özgürlüğü sağlanmasını, vb. istedi.

Savaşım sırasında, birleşik cephe yeni somut biçimler kazandı. Örneğin Katalonya'da 4 işçi partisi birleşerek Birleşik Sosyalist Parti'yi kurdular. 1937'de İKP ile Sosyalist Parti Ulusal Bağlantı Komitesi'ni örgütlediler ve ortak bir eylem programı hazırladılar. Dahası, birleşik bir proletarya partisinin kurulması için bile hazırlıklar yapıldı. Ancak bazı sosyalistlerin buna hazır olmadığı anlaşıldığından, İKP ve KEYK, komünistlerin bu yolda zorlama yapmamaları gerektiği sonucuna vardılar. Önemli olan şey, «her iki partinin hükümet içinde, tüm hükümet organlarında, sendikalarda, orduda, sanayi yönetilmesinde, ayrıca, parlamento ve belediye seçimlerinde eylem birliği yapmasıydı.» Hattâ, İKP'ne girmeye hazırlanan sosyalistlere, Sosyalist Parti içinde kalıp, eylem birliğini güçlendirmeye ve iki partinin birleşmesini sağlamaya çalışmalarının daha yararlı olacağı da hatırlatılıyordu.

Daha sonraları, Sosyalist Parti'deki sağcı öğelerin eylem birliğine zarar veren davranışları, anarşistlerin sekterliği ve aşırılığı, cumhuriyetçilerin tutarsızlıkları, vb. nedeniyle ve bunlara ek olarak, faşist İtalya ve Almanya'nın doğrudan desteği, anti-Hitler koalisyonadaki burjuva devletlerin ihaneti sonucunda ilerici güçler yenilgiye uğradılar.

Anti-faşist cephe, İspanya'da, yeni tür bir demokratik diktatoryada somutlaşmıştı; D. İbarruri'nin deyişiyle, «anti-faşist güçler İspanyası, «faşizme karşı savaş sırasında işçi, köylü, küçük ve orta burjuvazinin demokratik diktatoryasının kurulduğu ilk ülkeydi.»¹⁴

İlerici güçlerin yenilgisi, anti-faşist cephe çalışmalarını sekteye uğratmakla birlikte, tümünden yok edemedi. Anti-faşist direniş eylemlerini çeşitli biçimlerden, illegal yollarla sürdürdü.

Son olarak üzerinde durmak istediğimiz örnek, Çin'deki cephe çalışmalarınıdır.

1935 sonlarında, Komintern'in yardımıyla Çin'de birleşik bir cephenin, Japon militaristlerinin saldırısına karşı oluşan ulusal bir anti-Japon cephenin temel ilkeleri saptanmış bulunuyordu.

Ancak aynı yılın başlarında, CKP'deki küçük burjuva eğilimin, sözümona bir «CKP MK Politbürosu Genişletilmiş Oturumu» düzenleyerek, Parti yönetimindeki önemli konuları ele geçirdik-

¹⁴ Barış ve Sosyalizm Sorunları, Aralık 1965, s. 34.

leri de bilinmektedir. Bu yüzden, 25 Aralık 1935'de. ÇKP MK Politbürosu'nun, bir dizi hatayı ve, hem Japon saldırganlarına hem de, aynı anda, Kuomintang'a karşı savaşı öneren eski görüşleri içeren ve yeni bir yol ileri süren bir kararı onaylaması şaşkırtıcı değildir. Oysa bu dönemde, KEYK'in de belirttiği gibi, Çin halkının baş düşmanı Japon emperyalizmiydi ve hem Japon saldırganlarına, hem de Kuomintang'a karşı aynı anda savaşmak olanaksızdı. KEYK'in eleştirisi ve ÇKP'deki sağlam ögelerin savaşımı sonucunda, küçük burjuva unsurlar gerilemek ve birleşik cephe politikasını kabul etmek zorunda kaldılar. Parti, Japon emperyalizmine karşı tüm ulusal güçleri birleştirmeyi amaçlayan bir politika izlemeye başladı. Bu politika, ÇKP'nin bir kitle partisi, Çin halkının öncüsü, ulusal ölçüde önem taşıyan bir politik güç durumuna gelmesine yardım etti. «İşçi - köylü cumhuriyeti» belgisinin yerini, «halk cumhuriyeti» belgisi aldı. Ulusal cepheye bağlı olan, nüfusun her kesiminin temsilcileri hükümet organlarına alındı. Ulusal burjuvazinin işletmelerinin gözetilmesi politikası ilan edildi.

KEYK'in ve ÇKP'deki sağlam ögelerin çabaları sonucu, bir yandan Parti'nin bağımsızlığına önem vermeyi, Kızıl Ordu'nun denetimini elde tutmayı ve, Komünistleri ve sol unsurları ezmeye eğilimli olan Çan Kay-şek kliğine karşı uyanık olmayı ve öte yandan da, Kuomintang'la anti - emperyalist, anti - Japon cephe kurmayı öneren bir politik çizgi onay kazandı.

Bu dönemde ÇKP'nin gelişiminde gelişikli süreçler gözlemlendi. Parti, yürüttüğü anti - emperyalist, anti - Japon cephe savaşımından dolayı, kitleler arasındaki saygınlığını ve etkisini artırdı. Köylülük arasında etkin bir çalışmaya girişti. Ama öte yandan Parti, güneydeki devrimci üssünü yitirerek, uzak kırsal bölgelere çekilme ve sanayi merkezlerinden kopma durumunda kaldı. Böylelikle Parti, giderek bir köylü partisi niteliği almaya başladı, üyelerin yüzde 90'ını artık köylüler oluşturmaktaydı. Bu durum, ÇKP içindeki küçük burjuva ögelerin, milliyetçi eğilimlerin güçlenmesiyle, yönetim organlarında Maocuların konumlarının pekişmesiyle atbaşı gidiyordu.

Sovyetler Birliği'nden, uluslararası komünist ve işçi hareketinden, uluslararası anti - faşist hareketten güç ve destek alan ve ÇKP'deki gerçek Marksist - Leninistlerin özverili çabalarıyla başarıya ulaşan anti - emperyalist cephe politikasının yürütülmesinde sekter, bozguncu bir tutum alan Maocular, daha sonraları, «yüz çiçek yanyana açsın» politikasını izleyerek, ulusal burjuvazinin kuyruğuna takıldılar, ülkeyi ve Parti'yi yanlış yollara sürüklediler.

Bu durum, birleşik cephe politikası uygulanırken işçi sınıfı partisinin ideolojik sağlamlığına, Marksizm - Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerine şaşmazlıkla bağlı kalmaya gölge düşürüldüğünde, «cephe»yi parti içinde «kurmak», partinin

üye bileşimini bozmak çabalarına girişildiğinde, ideolojik savaşım bir yana atıldığında hem işçi sınıfının, onun devrimci partisinin, hem de, bir bütün olarak tüm anti - emperyalist, anti - faşist güçlerin zarar göreceğini kanıtlamaktadır.

**

Birleşik cephe politikasının teorik gelişimine ve geçmişteki bazı uygulamalarına değindiğimiz bu kısa tarih gezintisini sona erdirirken, şöyle bir sorunun ortaya çıktığını görüyoruz: Birleşik cephe politikasının esas olarak 1930'ların sonlarından başlayarak gelişmesi bir raslantı olarak nitelendirilebilir mi?

Bizce, nitelendirilemez.

Birleşik cephe politikasının teorik açıklamalarının ve bazı özgül uygulamalarının çok öncelere dek uzandığı doğrudur. Ancak genel bir başarı damgası taşıyan, gereği gibi geniş olan ve yalnızca işçileri, köylüleri ve küçük burjuvaziyi değil, bunların yanısıra orta burjuvaziyi, ulusal burjuvazinin birçok başka kesimlerini de kucaklayan birleşik cephelerin, esas olarak, sözkonusu tarihsel dönemden sonra geliştiklerini görmek kolaydır.

Bunun nedeni, dünya devrim sürecinin gelişim diyalektiğinde aranmalıdır. Daha önceleri, ulusal burjuvaziyi oluşturan kesimlerin önemli bir bölümü dünya devriminin perspektiflerini tam ve somut olarak pek göremiyor, reel sosyalizmi yalnızca SSCB ile sınırlı alıyor ve anti - komünist eğilimlere kolayca yakalanabiliyorlardı. «Bu dönemde anti - komünizm, yalnızca büyük burjuvaziyi değil, aynı zamanda orta ve küçük burjuvazinin belirli kesimlerini ve işçi aristokrasisinin bir bölümünü de kendi kötü amaçlarına uydurarak, 'tam bir ergenliğe' ulaşmıştı.»¹⁵ Dünya devrim sürecinin (ve dolayısıyla, kapitalizmin iç çelişkilerinin), bir dünya sosyalist sistemi oluşturacak ölçüde genişlediği, güçlendiği bir sırada bu kesimler, artık daha fazla anti - komünizm burgacında kalamazlardı. Bir yandan, dünya sosyalist sisteminin başarılarını, reel sosyalizmin yalnızca SSCB ile sınırlı olmadığını gördüler, geleceğin sosyalizmde yattığını yavaş yavaş anlamaya başladılar. Öte yandan da, emperyalizmle, faşist eğilimlerle nesnel çelişkileri keskinleşti, aralarındaki köprüler son derece daradı; böylesi bir süreç gelişti. Dahası, komünist ve işçi partilerinin yapıcı, yaratıcı yaklaşımı ve politikaları da bu süreçte çok önemli bir rol oynadı.

İşte bu nesnel ve öznel süreçler sonucunda, birleşik cephe politikasının, çeşitli özgül yanlarıyla birlikte, önceden olmadığı ölçüde geniş ve başarılı bir biçimde uygulanması, gerçekleştirilmesi olanakları doğdu. Komünist ve işçi partileri, bu olanakları doğru bir şekilde değerlendirmeyi bildiler.

Gelecek yazılarımızda, günümüzdeki bu uygulamalardan bazılarına ve ülkemizdeki duruma değineceğiz.

¹⁵ Dünya Sosyalist Sistemi ve Anti - Komünizm, s. 279.

Legal Marksizm ve Legal Sosyalist Partiler

Ahmet Remzi TORUN

ÜRÜN Dergisi'nin 42. sayısında, legal sosyalist partilerin programlarının Marksizm - Leninizm'in ilkeleri açısından bellibaşlı noktadaki yanlışları sergilendi. Bunların ortak özellikleri, seçmece (eklektik) ve bulanık bir formülasyonlar kümesi oluşlarıydı. Bu niteliklerinden ötürü bunların çeşitli sapmalara kapılarının aralık olduğu apaçık görülmekteydi.

İşçi sınıfı partisinin programı, nelerin yapıldığını özetler, neler yapılacağını ve nasıl yapılacağını gösterir. Program, pratiğin yolunu çizer, ona ışık tutar. Legal sosyalist partileri yeterince tanıyabilmek için, onların pratiklerini de gözden geçirmek gerek. Bu kuruluşların programlarındaki hastalıkların pratiklerinde daha da beter boyutlara vardığı kolayca görülebilir.

Özellikle faşist tırmanışın hızlandığı, gerici dalganın önemli ölçüde kabardığı bugünlerde legal sosyalist partilerin demokrasi savaşımına zarar verici tutumları ciddi ve düşündürücü boyutlara ulaşmıştır. Bu partilerdeki sorumlu yöneticilerin işçi sınıfının Marksist - Leninist hareketine karşı, sözcüğün en hafif deyimiyile, hiç de «dostça olmayan» tutumları böyle zorlu bir ortamda hâlâ süregelmektedir. Öte yandan, burjuvazinin elindeki her türlü araçla amansızca saldırdığı böyle bir ortamda, bu kuruluşların faşist tehlike karşısında zorunluluğu apaçık dayatan ortak bir platform yaratabilecek yetenekten yoksun olmaları bir yana, hattâ asgarî bir eylem birliğini bile sağlayamamaları gerçekten düşündürücüdür.

Burjuvazi, herşeyiyle saldırıyor. En kritik günler için «rezerv» olarak sakladığı polislerini, ajanlarını, deşifre olmaları pahasına ortalığa sürüyor. Siyasal cinayetler görülmedik ölçülere varmış durumda.

Tüm bunlara karşın ve bunların bir nedeni olarak «o duvar» gittikçe sallanıyor, temelleri çürüyor. Egemen burjuvazinin azgınca saldırması bu nedenledir. Saldırı ciddidir, planlıdır. Demokratik örgütler, özellikle işçi sınıfının sendikal örgütleri zayıflatılabilirse, terörün daha da yoğunlaşacağı apaçıktır.

Bunlar son derece çıplak gerçeklerdir. Bunların en çıplağı ise, son zamanlarda DİSK ve TÖB - DER üzerinde oynanan oyunlardır. Demokratik güçlerin faşizme karşı gerçekten etkili eylem

birlikleri ve giderek cephe birliği kurma koşulları olgunlaştığı, DİSK'in Ulusal Demokratik Cephe çağrısıyla tam yaşama geçeceği bir sırada, DİSK içindeki gerici darbe bir raslantı mıdır? Yine TÖB - DER'in en etkin iki şubesini en safdilleri bile kandıramayacak sudan bir gerekçeyle çalışamaz duruma getirmek, TÖB - DER'i tam şu sırada çıkmaza itmek bir raslantı mıdır?

Ön seçimlerle daha da hızlanan CHP yönetiminin sağa kayışı, ilerici adayların tasfiyesi kendiliğinden midir?

Bu çıplak gerçekler karşısında, legal sosyalist partilerin tutumları, varsa politikaları acaba ilkeli ve sorumluca olmuş mudur? Yarın da bu politikalarını açıkyüreklilikle savunabilecekler midir? Şu çıplak soruyu kaçamaksız yanıtlayabilirler mi? DİSK içindeki gerici darbeye ve TÖB - DER'deki anti - demokratik sorumsuz uygulamaya kaçamaksız, apaçık karşı çıktınız mı? Bunu belgeleyebilir misiniz?

Biz bunun tam tersini çok açık belgeleyebiliriz. DİSK içindeki gerici darbeciler, taban önünde hesap vermeye çağrıldığında, yani DİSK Temsilciler Meclisi toplandığında, buna TİP yöneticileri de, TSİP yöneticileri de karşı çıktılar. Fabrika fabrika dolaşıp, temsilcilerin toplantıya katılmamasına çalıştılar. Ama başarısızlığa uğradılar, tıpkı gerici darbeciler gibi. Bu darbecilerden birinin, işçilerden gizli toplu sözleşme yapıp onları satması üzerine, tabanın protestosunu önlemeye çalıştığınızı yadsıyabilir misiniz? Özellikle kimi TSİP yöneticileri, bu sendikada doğan tabanın ilerici muhalefetine karşı darbeci sendikacıların yanında yer almadıklarını söyleyebilirler mi? Yine bu sendikanın genel merkezi ilerici bir şubeye işten el çektirip, çok sayıda temsilciyi atıp yerine, kendinden yana bir «müteşebbis heyet» atamaya kalktığında, iki TİP'li dışında kimseyi bulamayışını nasıl açıklamalı? TÖB - DER İstanbul Şubesi'ne atanan «müteşebbis heyet»te sözkonusu partiden yana olanların da yer almasını nasıl yorumlamalı?

Yerel seçimlere bu kuruluşlar ortak adaylarla girmeyi bile beceremediler. Kendi aralarında böyle bir konuda yakınlaşma sağlayamayanlar, CHP'yi solla yakınlaşmıyor diye eleştiriyorlar. Böylesi bir tutumla bu eleştiri nasıl etkili olabilir?

İşte tüm bu sekte, sorumsuz, hatalı tutumlar, tıpkı bu partilerin programlarında olduğu gibi, belli bir yanlış temele dayanmakta, buradan kaynaklanmaktadır. Bu anlaşılmadan, legal sosyalist hareketteki dağınıklık ve hastalıklar açıklanamaz. Çözümü de bulunamaz. Birlik, ortak savaşım, eylem birliği sözde kalır.

Legal sosyalist partiler, gerek işçi sınıfının Marksist - Leninist hareketine karşı, gerekse kendi aralarında sürdürdükleri düşmanca, grupçu, uzlaşmaz tutum ve politikalarını «uzlaşmaz ideolojik mücadele verdikleri», çünkü «işçi sınıfının tek temsilcisi» oldukları savına dayandırıyorlar.

Bu savlar kökten yanlıştır. Yanlış olduğu kadar, Marksizm - Leninizm'le legal Marksizm arasındaki sınırları silikleştirmeye, zihinleri bulandırmaya kalktığı için de tehlikelidir. Oysa tüm hastalıklar legal Marksizmin, Marksizm - Leninizm sanılmasından ve öyle sunulmasından kaynaklanıyor. -

BAĞIMSIZ İDEOLOJİK SAVAŞIM

Legal sosyalist partiler «uzlaşmaz ideolojik mücadele» sözünü dillerine dolamışlar. Ancak onların bundan anladıkları, içi boşaltılmış bir sosyalizm sözcüğünün papağanca tekrarından başka bir şey değildir.

Çağımızda burjuva ideolojisi artık çürümüş, vereceği bir şey kalmamıştır. Açıktan sosyalizm düşmanlığının etki alanı büyük ölçüde daralmıştır. Buna karşılık yaşayan, canlı, reel sosyalizm bir örnek olarak her alanda üstünlüğünü kanıtlamıştır. Bu yüzden birçok burjuva ve küçük burjuva görüşler kendilerine sosyalist maskesi takmak zorunda kalmaktadırlar.

Burjuvazi, sınıf savaşımının ve devrimci güçlerin zorlamasıyla, ilerici ve sosyalist düşüncelere yaşam hakkı tanımak zorunda kalır. Ancak buna mecbur kalırken, iki şeye de olağanüstü özen gösterir: 1) Sosyalizmin bilimsel özünün boşaltılmasına, 2) İşçi sınıfı hareketiyle bilimsel sosyalizmin buluşup kaynaşmasının önlenmesine.

Bunu, bilimsel sosyalizmi zincire vurup, yasaklayıp, bilimsel sosyalizmden uzak birçok düşünce akımına alan vererek yapar. Yasal ve fiili baskılarla, sahte işçi liderleriyle işçi sınıfını politikadan ve sosyalizmden uzak tutmaya savaşır.

Ancak bu gerçeğin sadece bir yüzüdür. Burjuvazinin herşeyi sonuna dek denetim altında tutabileceğini söylemediğimiz gibi, gelişen her ilerici, sosyalist düşüncenin de burjuvazinin doğrudan denetimi altında olduğunu ileri sürmüyoruz. Ne var ki burjuvazinin denetim ve yönlendirmesinin etkilerini küçümsemek, dahası bunu göremek büyük bir tehlikedir.

Marksizm - Leninizm'in yasaklı oluşundan dolayı onun yol göstericiliğinden yoksun olarak gelişen sosyalist düşünceler, koşullara göre, şu ya da bu ölçüde bilimden uzaktırlar. Daha çok küçük burjuva sosyalizminin özelliklerini taşırlar. Bundan ötürü de, işçi sınıfı içinde kolay kolay yayılamazlar, daha çok küçük burjuva aydın çevreleri içinde at oynatırlar. Çünkü küçük burjuva sosyalizmi, sınıf savaşımının somutluğunu kavramada, dolayısıyla bu savaşıma yol göstermede yeteneksizdir.

Bu söylediklerimizi 12 Mart öncesi dönemde aynen görebiliriz. 27 Mayıs hükümet devirmesinin getirdiği görece demokrasi ortamında ilerici düşüncelerle birlikte sosyalist düşünceler de yermeye başlamıştı. TİP ve DİSK kurulmuştu. Fakat 141 ve 142.

maddeler kalkmamıştı. TKP üzerindeki yasak sürdürülüyordu. Yasaklanan şey işçi sınıfının «bağımsız ideolojisi» ve «bağımsız örgütü»ydü. Bu yasak sürüyorken legal sosyalist düşünceye nasıl olur da «işçi sınıfının bağımsız ideolojisi» denebilirdi. Bu soru bugün de geçerli.

27 Mayıs'la birlikte güçlü bir anti - emperyalist düşünce akımı gelişmişti. Ulusçu düşünceler çeşitli biçimler alıyordu. Kimi ilerici, kimi gerici. İlerici olanlar sosyalist düşünceye yaklaşıyor, ondan esinleniyor, bunlar birbirine karışıyordu. Bunun sonucunda sosyalizm adı altında gerçekte ulusçu olan düşünceler ortaya çıktı. «Milli Sosyalizm», «Kemalist Sosyalizm», «Türk Sosyalizmi» gibi. TİP bu görüşlerle tartışıyor ve cephe alıyordu. Ne var ki, o da kendi içinde ideolojik olarak bir bütün değildi. Sapmalara gebeydi. Nitekim çok geçmeden Aybar'ın «Türkiye'ye özgü, güler yüzlü, insan cıl sosyalizm» adı altındaki revizyonist gerici sapması boy verdi. Boran ekibi ise sapmaların etkisi altındaki ideolojik bulanıklıkları nedeniyle partiyi toparlayıcı, parti militanlarını doyurucu olmadılar.

Öte yandan DİSK'in kuruluşu işçi sınıfı hareketi açısından ileri bir adımdı. DİSK yöneticileri TİP'in de yönetim kademelerindeydiler. Bu iççeliğe rağmen TİP işçiler içinde gelişemedi. Başka bir deyişle, TİP sosyalizmi işçi sınıfına götüremedi. Sosyalizm küçük burjuva kesimlerini aşamadı.

Buradan kaynaklanan sapmalar boy verdi. Gençlik susamışcasına Marksizm - Leninizm'i arıyordu. Ne var ki bulamıyordu. Bilgisizlikten ya da bilinçli olarak yanlış çevrilmiş legal yayınlardan edinilmiş bölük pörçük bilgileri Marksizm - Leninizm sanıyordu. Sonuçta serüvenciliğe, bireysel terörizme kaymak kaçınılmaz gibiydi. Öyle de oldu. Bu kayışı TİP'in sağ tutumu ve pasifizmi, Mihri Belli'nin «Harekette bereket vardır» mantığı ile anlamını bulan provokasyonu hızlandırdı.

Böylece en sağ çizgiden en «sol»una kadar çeşitli sapmaları bağrında taşıyan «legal Marksizm» 12 Mart öncesi dönemin belirgin özelliği idi.

Legal Marksizm, terminoloji olarak, en kaba biçimiyle işçi sınıfı iktidarının reddidir. Ancak onu sözde kabul eden, ama gerçekte reddeden görüşler de vardır. Üçüncü olarak, işçi sınıfı iktidarını gerçekten istemekle birlikte, nesnel olarak bunu gerçekleştirmeye yeteneği olmayan görüşler de bulunmaktadır. Böylece legal Marksizm genel başlığı altında toplayabileceğimiz, Marksizm - Leninizm'e uzaklıkları derece derece farklılaşan çeşitli görüşler ortaya çıkar. Sorun, bunların tümü demek olan legal Marksizm ile Marksizm - Leninizm'in ve aynı zamanda legal Marksizm içindeki görüşlerin birbirleriyle olan sınırlarını netleştirmektir. Bunu yapmadan işçi sınıfının «bağımsız» ideolojisinden söz etmek anlamsız

olur. Ancak bu sınırlar netleştiginde, bağımsız ideolojiden ne anlaşıldığı ortaya çıkar.

Marksizm - Leninizm bir bilimdir. Her bilim gibi gelişmeye açıktır. Fakat yine her bilim gibi bağlı olduğu temel ilkeleri vardır. Buna Marksist - Leninist öğretiy diyoruz. Revizyonistlerin tüm çabalarına rağmen, bu öğretiy dimdik ayaktadır. Öğretiy, dogma demek değildir. Dünyanın dönmesi, yer çekimi kanunu nasıl yadsınamaz bilimsel gerçeklerse, Marksizm - Leninist öğretiy de öyledir.

Lenin şöyle diyor: «Marx'ın öğretisinin en önemli yönü, sosyalist toplumun kurucusu olarak proletaryanın dünya tarihindeki rolünü gün ışığına çıkarmasıdır.»¹ Bu rol, Lenin tarafından sosyalist devrim ve yeni tipten proletaryaya partisi teorisi ile açılmış, zenginleştirilmiştir.

Marksist - Leninist doktrinin iki temel taşı vardır: Bunlar PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ ve PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ'dir. Her iki ilkeye açıklıkla yer vermeksizin «bağımsız ideoloji»den, «uzlaşmaz ideolojik savaşım»dan söz edilemez. Burjuvazi her şeyi kabullenebilir zorda kaldığında. «Avrupa Komünizmi»ne gösterdiği «anlayış» bunun kanıtı. Ama bu iki temel ilkeye asla. Çünkü bunlar onun ölümcül düşmanlarıdır. Proletaryanın ise bu iki ilke en güçlü silâhıdır.

En demokratik burjuva devleti bile özünde burjuvazinin diktatörlüğüdür. Bu diktatörlüğü yıkıp parçalamadan, yerine proletaryaya diktatörlüğünü, yani proletaryaya devletini koymadan kapitalizm son bulmaz.

İktidarın ele geçirilmesi, proletaryaya diktatörlüğünü hedeflemeden bir anlam taşımaz. Hükümet değişikliği anlamından öteye geçmez. Bunun içindir ki, menşevikler proletaryaya diktatörlüğü kavramı yerine «iktidarın ele geçirilmesi» kavramını koyuyorlardı. Oysa iktidarı almak yalnızca bir başlangıçtır. Önemli olan onu koruyabilmek, sömürücülerin, talancıların, terörcülerin yeniden güçlenmesini önlemektir. Bu anlamda devrimin iktidarını ancak proletaryaya diktatörlüğü koruyabilir. Kuşkusuz bu diktatörlük her ülkenin kendi koşulları içinde doğar ve biçimlenir. Fakat aynı zamanda evrensel bir niteliği vardır.

Proleter enternasyonalizmi, işçi sınıfının yapısından, sınıf savaşımının koşullarının, ana hedeflerinin ortak oluşundan ve en nihayet ortak düşman sermayenin uluslararası niteliğinden kaynaklanır.

İşte bu nedenledir ki, sınıf savaşımını proletaryaya diktatörlüğüne ve proleter enternasyonalizmine kadar vardırılmayan hiçbir görüş, hiçbir politika proleter nitelikte Marksist - Leninist bir ideoloji olamaz, bağımsız, uzlaşmaz olamaz.

¹ V. İ. Lenin, Tüm Yapıtları, C. 18, s. 144.

İDEOLOJİK BAĞIMSIZLIĞIN GÜVENCESİ

Marksist - Leninist ideolojinin bağımsızlığı ya da başka bir deyişle bilimselliği ve arıklığı salt lâfla korunamaz. Fikirler tek başlarına bir güç değildirler. Ancak örgütlendikleri ve yığınlarca benimsendikleri zaman maddî bir güç olurlar.

Bu nedenle «bilimsel» görünmeye çabalamak, «bilim»den çok lâf etmekle gerçekten bilimsel olunamaz. Bu konuda gerçekten çarpıcı olan bir örnek vermek yararlı olacaktır.

TSİP'in yayın organı «İlke» Dergisi Temmuz 1977 sayısında «İleri Demokratik Devrim» çizgisini ve TKP programını eleştirmeyi denedi. Bu denemenin başarısızlığı çok açık. Ancak biz bu yazıyı eleştirecek değiliz burada. Kaldı ki bu yapıldı. Belki de gereğinden fazla ciddiye alınarak. Biz sadece yazı boyunca «bilim» sözcüğünü ağızından düşürmeyenlerin gerçekte ne kadar ondan uzak olduklarını göstermek için bir yığın örnekten yalnızca birine değineceğiz.

Yazar aynen şöyle diyor (TKP Programı'ndan alıntı yaparak): «Hele 'natürel, ilkel ekonomi'den kasıt hiç anlaşılıyor. Çünkü **bilimde** (altını biz çizdik) böylesi kavramlara raslamak mümkün değil. 'Natürel ekonomi'den daha insanların ilk tarih sahnesine çıktığında, (...) ilkel komünal toplumun ekonomisi kastediliyor- sa (...) Türkiye'de böyle şeylerin olduğunu değil programa yazmak, düşünebilmek dahi Türkiye'yi hiç tanımamakla mümkündür.»²

Türkiye'yi iyi tanıyabilmek gerçekte bilimsel düşünceye bağlı olmayı gerektirir. Oysa yazar alfabe düzeyindeki bilgiden bile yoksunken yüksek matematiğin sorunlarını çözmeye uğraşiyor. «Büyümüş te, küçülmüş» izlenimini veren bir çocuk gibi.

Derin bilgilere dalmadan sadece bir sözlüğü karıştırıyoruz. Bakın ne diyor sözlük: «DOĞAL EKONOMİ (ECONOMIE NATU-RELIE)». Demek ki «bilimde böyle bir kavrama raslamak» mümkünmüş. Dahası var: bu kavram olsa olsa ilkel toplumda geçerli olabilir derken İlke yazarı, sözlük şöyle diyor: «Tarihsel olarak, doğal ekonomi üç büyük biçim tanımıştır: İlkel ekonomi, feodal ekonomi ve kapitalist ekonominin küçük tarımsal üretimi.»³ Demek ki bu kavram sadece ilkel komünal toplumda değil, kapitalist toplumda bile geçerliymiş. Şimdi siz gelin de bu yazarın «bilgisi- ne», böyle bir eleştiriyi büyük bir gürültüyle, marifetmiş gibi reklam eden TSİP'in ideolojisinin «bilimselliğine» güvenin. Cahilliğin verdiği cesaretle öylesine ileri gitmişler ki, yukarıda alıntı yaptığımız bölümün başlığı, «İDD Programı (TKP Programı kastediliyor) ideolojiyi önemsemeyişinin sembolüdür» şeklinde.

² İlke, Sayı 43, s. 26.

³ Marksist Ekonomi Sözlüğü, Sosyal Yayınlar; s. 102 - 104.

12 Mart döneminde de bilim adına, teori adına önüne gelen kaleme sarılmış, açıklık adına kafa bulandırmıştı. Şimdi artık bunun büyük ölçüde sonu geldi. Bilime saldırırsan, «bilgisizliğini» sergilemen kaçınılmazdır.

İşçi sınıfı ideolojisinin «bilimsel arıklığı»nı, bağımsızlığını koruyacak tek güvence, İŞÇİ SINIFININ BAĞIMSIZ, LENİNİST PARTİSİDİR:

1 — Proletarya partisi, herşeyden önce Marksist - Leninist ideolojinin, öğretiyeye bağlı gönüllü birliği ve onun maddi anlatımı olduğu için bir güvencedir.

Bu gönüllü birlik, partinin tüzük ve programı ile maddi, örgütsel birliğe dönüşür. Böylece ideolojik güç, maddi güce dönüşmüş olur. Parti, aynı ideolojiyi benimseyenlerin bir yığını değil, örgütlü gücüdür.

Bir proletarya partisi tüzük ve programında Marksist - Leninist ilkelere «açıklıkla» yer verir. Tüzük ve program çerçevesinde sağlanan parti disiplini aynı zamanda bu ilkelerin güvencesidir. Çünkü ideolojik birlik, tüzük ve programa sıkı sıkıya bağlı olarak sağlanabilir. Örgütsel birliğin temeli ise, ideolojik birliktir. Ama örgütsel birlik olmadan ideolojik birlik söz konusu olamaz. Bu nedenle ki Lenin, tüzük sorunları üzerinde kıyasıya kavga vermiştir. Özellikle her üyenin bir parti örgütü içinde yer alması konusu üzerinde.

Marksist - Leninist iki temel ilkeye, yani proletarya diktatörlüğü ve proletarya enternasyonalizmine tüzük ve programında yer vermeyen (ya da yasal nedenlerle veremeyen) bir parti içinde bu iki ilkeye bağlılık, bağımsız ideolojide birlik söz konusu olamaz. Tüzük ve programında yer almayan ilkelere parti, üyelerini sorumlu tutamaz. Bu nedenle de parti, ideolojik çizgisini güvence altına alamaz. O zaman böyle bir partide, bu ilkelere yürekten inananlar olabileceği gibi, inanmayanlar da bulunabilir.

Böylesi bir parti yığınları bu ilkeleri «apaçık» götüremez. Oysa bu ilkeler daha bugünden işçi sınıfına maledilemezse, bunun için savaşılamazsa «uzlaşmaz ideolojik savaşım»dan nasıl sözedilebilir?

Proletarya diktatörlüğü ve proletarya enternasyonalizmi birbirlerini tamamlayan iki ilkedir. Daha bugünden bu ilkeler doğrultusunda çalışmak ve savaşmak zorunludur. Bunları sadece azami programın hedefleriymiş gibi ele almak sapmalara kapı aralamaktır. Legal Marksizmin tehlikesi de buradadır.

Bu iki ilke doğrultusunda savaşmak, yığınların kafasındaki burjuva legalitesine olan körükörüne bağımlılıkla, önyargılarla savaşmak demektir. Bu bağımlılık ve önyargılar silinmeden devrim gerçekleşemez.

İşçi sınıfı daha bugünden burjuva yasalarının sınırı ile kendini bağımlı hissetmemeyi, sınıf savaşımının sınır tanımaz «özgürlüğü»nü bilebilmelidir. Sınıf gücünün farkına varabilmelidir.

Bunun olabilmesi için, işçi sınıfı herşeyden önce burjuva yasalarının, özgürlüğünün anlamını iyi kavramalıdır. İnsan köle olduğunun bilincine varmadan «özgürlük» için savaşılamaz.

Bu nedendir ki, burjuvazinin tanıdığı ya da burjuvaziden koparılan özgürlüklerden yararlanmakla, bunları kalıcı gibi göstermeyi birbirine karıştırmak bağışlanamaz bir yanlıştır. Yığınların burjuva legalitesine olan önyargılarını daha da yerleştirmek, pekiştirmek anlamına gelir. Bir başka deyişle, sınıf savaşımının proletarya diktatörlüğüne kadar uzanan çizgisini gölgeleme anlamına gelir.

141 ve 142. maddeler varken, salt yasal bir «işçi sınıfı partisi» olabilir demek, bu önyargıları pekiştirmek ve yığınları pasifize etmek demektir. İşçi sınıfı bu maddelerin kendi bağımsız ideolojisini ve bağımsız örgütlenmesini yasakladığını bilmezse, bunların kalkması, yani «düşünce ve örgütlenme özgürlüğü» için neden vargücü ile savaşsın? Oysa 1 Mayıs'larda, DGM direnişinde «141 ve 142. maddelere hayır», «İşçi Sınıfı Partisine Özgürlük» belgisi yığınlar içinde coşkunluk yaratıyordu.

Legal önyargıların yıkılması «yarını hazırlamak» için bir zorunluluktur. Lenin'in şu sözünün altı binlerce kez çizilse yeridir. «Marx'ın bildiği bir başka şey daha vardı. Tarihin bazı anlarında umutsuz bir dâva için de olsa kitlelerin dışı dış bir savaşıma atılması, bu kitlelerin eğitimi ve bir sonraki savaşıma hazırlanması için vazgeçilmez bir zorunluluk olur.» İşçi sınıfını yarına hazırlamak hem düşünce, hem de politika ve eylem planında sözkonusudur. Burjuvazinin apaçık karşısına dikilen yığınsal çıkışlar, eylemler bir de bu açıdan önemlidir.

Örneğin DGM direnişleri apaçık politik nitelikli, yığınsal savaşkan bir örnekti. Eylem haklıydı ve zamanında konulmuştu. Bu direnişle demokratik güçler arasındaki birlik son yılların en yüksek noktasına çıkmıştı. O dönemde DGM'ler ezildi. Eylem kesin başarıya ulaştı. İşçi sınıfı kendi gücünü ve birliğin gücünü derinden kavradı. Soruna böyle yaklaşmak yerine TİP, kavganın en can alıcı an ve yerinde «oyun içinde oyun» diye ortaya çıktı, böylece hem «yarını hazırlamak»tan hiçbir şey anlamadığını gösterdi, hem de açık bir pasifizme yuvarlandı.

Maden - İş'in altı aydır büyük bir direnç ve kararlılıkla süren MESS'e karşı grevini kimileri «oyun» olarak göstermeye kalktılar. Grevler kötü biterse, her telden avazları ayyuka çıkacağı açıktır. Oysa bir kez, Maden - İş, MESS'in kabul edilemez tekliflerini, tüm olumsuz koşullara rağmen reddederek «uzlaşmacı» sendika olmadığını belgelemiştir. Ayrıca bu grevlerde işçiler sayısız dersler kazanmışlardır. Burjuvazinin yüzünü daha iyi görmüşlerdir. Dayanışma bilinci yükselmiştir.

Bazı eylemler ise zaman ve koşulların yetersizliği nedeniyle yanlış olabilir. Ne var ki bu yanlış eylemi değerlendiriş biçimi de,

yiğınların devrimci başkaldırısını köreltici olmamalıdır. Örneğin Profilo işçilerinin direnişi koşullar, zaman ve örgütleniş biçimi olarak yanlıştı. Fakat Profilo'nun yiğit işçileri burjuvaziye karşı bir «barikat savaşı» ve «sınıf uzlaşmazlığı»nın en doğrudan örneklerinden birini vermişlerdi.

Tüm bu sınıf eylemlerinin ürünleri kendini gelecekte, uzak olmayan yakın bir gelecekte daha net belli edecektir. İşçi sınıfının bilincinde, örgütlenmesinde, eyleminde.

Kısacası, işçi sınıfı her türlü eylemi, sınıf savaşımının her biçimini kullanabilmeyi daha bugünden öğrenebilmelidir. Bunun için çaba harcanmazsa, «zamanı geldiğinde işçi sınıfı barışçı olan ya da olmayan, parlamenter ya da parlamento dışı her türlü savaşıma başvuracaktır» sözü boş bir söz, bir yasak savma olmanın ötesine geçemez.

2 — İdeolojik savaşımın iki temel ilkesi olan AÇIKLIK ve SÜREKLİLİĞİ sağlamaya ancak proletarya partisi yetenekli olduğu için, Parti güvencedir.

İdeolojinin bağımsızlığı, bilimselliği, kısacası arınlığı, ideolojik savaşımın legalite kaygılarıyla, hiçbir engelle sınırlanmaksızın AÇIKLIKLA sağlanabilir. Daha önce verdiğimiz örnekte olduğu gibi «proletarya diktatörlüğü»nden hiç söz etmeden salt genel bir «işçi sınıfı iktidarı» dersiniz, herşeyden önce ideolojik savaşımında bulanıklık yaratmış olursunuz.

Kavramlar belirli olguların adıdır. Olguları gerçek adlarıyla çağırmak gerek. İşçi sınıfının bağımsız ideolojisinin adı «BİLİMSEL KOMÜNİZM»dir. Sosyalizm kavramı günümüzde çok farklı düşünceleri de kavıyor. Apaçık sosyal-demokratlar bile kendilerine «sosyalist» ya da «Marksist» diyorlar. Fakat kuşkusuz «sosyalizm» sözcüğünü onlara terkedecek değiliz. Ne var ki işçi sınıfı kendi gerçek ideolojisini, kendi gerçek adıyla öğrenmelidir. Başka türlü anti-komünist önyargılar tümüyle temizlenmiş, işçi sınıfının bilincindeki burjuva ideolojisinin etkileri silinmiş olamaz.

Öte yandan Marksist-Leninist ideolojik ve politik savaşımın SÜREKLİLİĞİ, yani kesintisizliği Leninist ilkelerden biridir. Bu olmadıkça işçi sınıfının bilinci geliştirilemez, sınıf savaşımı hızlandırılmaz. İşçilerin partiye güvenleri kazanılamaz.

Lenin proletarya partisinin gerekliliğini anlatırken şöyle diyordu. «Yiğınların hamlesi kesintisiz bir devamlılıkla gelişti ve yayıldı (...) Ama devrimciler bu hamlenin gerisinde kaldılar, hem «teoriyle» hem de eylemleri ile gerisinde kaldılar; onlar bütün harekete yön verebilecek olan sabit ve devamlı bir örgüt kuramadılar.»⁴

Bu sürekliliği ancak her durumda, her koşul altında savaşabilen, hiçbir yasal gerekçeyle kendini sınırlamamış burjuvazinin «kapattım» demesi ile kapanmayan Leninist bir parti sağlayabilir.

4 V. İ. Lenin, Ne Yapmalı?

12 Mart'ta TİP kapatıldığı zaman Sayın Boran bir gazeteciye «fiilen bitmiştir» demişti. Yasal olarak değil de «fiilen bitmek» ne demektir? Sınıf savaşını faşist terör durdurabilir mi? Durduramazsa, işçi sınıfının «öz örgütüyüm» diyen (TİP o dönem de aynı şeyi söylüyordu) bir parti nasıl fiilen bitmiş olabilir? Eğer gerçekten bitmişse — ki bitmişti — bu parti nasıl olur da «işçi sınıfının tek temsilcisi, onun öz örgütü» olabilir? Hangi kaygılarla söylenirse söylenir, bu sözün işçi sınıfının ve devrimcilerin bilincinde, savaşım azimlerinde yaratacağı olumsuzluklar düşünülmüş müdür?

Bugün aynı tehdidin altında olan legal sosyalist partiler kendilerini proletaryanın tek temsilcisi göstererek aynı duruma kapı aralamış olmuyorlar mı?

DÖNÜŞÜM TEORİSİ

Son olarak kafa karıştırıcı bir sav üzerinde durarak legal Marksizmin sınırlarını daha netleştirelim.

Özellikle TİP (hem eskisi, hem yenisi) proletarya partisinin süreç içinde kurulacağı savındadır. TİP bir yandan «Ben işçi sınıfının tek temsilcisi partiyim» diyor, öte yandan «Kim işçi sınıfını peşinden sürüklerse o işçi sınıfının temsilcisi olur. Bunu zaman gösterecektir» diyor. Bu iki sav arasında açık bir çelişki var. Ancak bizim üzerinde durmak istediğimiz bu değil.

Proletarya partisi daha kurulurken ya bu niteliktedir ya da değildir. Süreç içinde partinin proletarya partisi niteliğini kazanacağını ileri sürmek tehlikeli bir oportünizmdir.

Bir partiyi proletarya partisi yapan onun ideolojik yapısıdır. Bu konu üzerinde yukarıda durduk. Parti Marksist - Leninist ilkelere bağlı olarak kurulmuşsa, o proletarya partisidir. Başlangıçta işçi sınıfını peşinden sürüklüyor olup olmaması o partinin söz konusu nitelikte olup olmadığının ölçütü değildir. Lenin şöyle diyor: «Belirli bir sınıfın kitlesinin çıkarını ve durumunu anlamayı ve politikasını uygulamayı öğrenmesi için, o sınıfın öncü unsurlarının, hattâ başlangıçta o sınıf içerisinde bunlar çok küçük bir azınlığı oluştursalar bile derhal ve ne pahasına olursa olsun örgütlenmesi gereklidir.»⁵

Parti süreç içinde kuşkusuz her bakımdan gelişir. Yanlışlarını, eksiklerini düzeltir, etkinleşir ve daha geniş yığınları sürükler.

Bu oportünist ve tehlikeli dönüşüm teorisi, grupçuluğun bir gerekçesi olmaktadır. Pekçok grubun kendini «parti» ilân etmesine kapı aralamaktadır. Nasıl olsa bu adı almak zaman içinde hakedileceğine göre, bu yarışa gönlünde aslan yatan her yığının

⁵ V. İ. Lenin, Tüm Yapıtları, C. 19, s. 367 - 368.

girmesine kim engel olabilir? Şu andaki görünüm de odur. Üç kişi biraraya gelip kendilerini parti ilân ediyorlar.

Dönüşüm teorisinin sapmalara varan mantıki uzantıları vardır. Bir parti henüz kurulduğu aşamada proletarya partisi değilse henüz ideolojisi de Marksist - Leninist ideoloji değildir. O zaman bu parti nasıl olur da «bağımsız, uzlaşmaz ideolojik savaşım» verebilir. Yığınlara Marksist - Leninist ideolojiyi nasıl götürür, onlara sosyalist siyasal bilinci nasıl kazandırır? Yoksa yığınlar partinin gerçek proletarya partisi olması sürecinde aşama aşama mı bilinçlenecekler? Lenin'in bu «aşamalı bilinçlenme» oportünist teorisini nasıl yerle bir ettiğini biliyoruz.

Biz yazının çerçevesiyle sınırlı olarak sadece nitelikleri açısından parti sorunu üzerinde durduk. Oysa bu, gerçeğin sadece bir yüzüdür. Bir partinin proletaryanın partisi olup olmaması tarihsel kökleri ve enternasyonalist temsil yeteneği ile de sıkı sıkıya bağlıdır. Bu gerçek görülmezse başka tür sapmalara ve burjuvazinin provokasyonlarına ortam hazırlanır. Bu kez, görüşlerini proletarya partisinin programından kopye eden ve gizlilik havalalarına bürünen bir takım grupçuklar kendilerini «tek temsilci» ilân ediverirler. Ortaya yeni yeni TKP - R'ler, «biziz» diyenler çıkarılır. Her ülkenin enternasyonalde tek parti ile temsil edilmesi yolundaki Leninci ilke boşuna değildi. Bu ilkenin anlamı günümüzde de geçerlidir.

SONUÇ : LEGAL SAVAŞIMIN ÖNEMİ

Buraya dek Marksizm - Leninizm ile legal Marksizm arasındaki ayrımı ve sınırları göstermeye, her ikisini birbirine karıştırmamanın sapmalara yol açacağını anlatmaya çalıştık. Bütün bu söylediklerimizden legal olanakların kullanılmasını, legal savaşımı hafife aldığımız anlamı asla çıkarılamaz. Herşeyden önce biz bu olanaklardan yararlanarak yazmaktayız.

Legal olanakları abartmak nasıl bizi sağ sapmaya götürürse, tersi bu olanakları değerlendirememek ya da yadsımak da «sol» sapmaya götürür.

Bugün legal olanakların nasıl son damlasına kadar değerlendirildiğini TKP'nin savaşımından öğreniyoruz. TKP tüm olanakları Marksist - Leninist ideolojiyi yaymak için kullanıyor. Vargüçyle anti - komünizmin, anti - Sovyetizmin her görünümüyle kıyasıya savaşıyor. TKP'nin atılımıyla bugün bizler proleter savaşımın, enternasyonalizmin gerçek anlamını kavradık.

Bugüne dek, işçi sınıfının yükselen sınıf savaşımı ile TKP'nin ideolojik ve politik atılımlarının birbirini nasıl sardığını, diyalektik biçimde birbirini etkilediğini gördük. Bunun içindir ki, işçi sınıfının öncü sendikal hareketine ve TKP'ye yönelen doğrudan ve sağlı - «sol»lu saldırılar bizi şaşırtmıyor. Fakat asıl şaşırtıcı

olan bu saldırılar karşısında legal sosyalist partilerin yöneticilerinin takındığı oportünist tutumdur. Gerçekte bu tutumun kaynağını bu yazıya konu ettiğimiz legal Marksizmde gördüğümüz için, anlamakta güçlük çekmiyoruz. Ne var ki, bunun bu kerteğe, sorumsuzluğun bu ölçüye vardırıılmasına şaşmadan edemiyoruz.

Legal sosyalist partiler genel olarak sosyalizm için, ve barış, bağımsızlık, demokrasi ve ilerleme savaşımı için çok etkin görevler yapabilirler. Sınıf savaşımının hızlanmasında, sosyalist düşüncenin yaygınlaşmasında, demokrasinin sınırlarının genişletilmesi, faşist tırmanışın durdurulmasında etkin olabilirler. İktidar savaşımında işlevleri olabilir.

Ne var ki, bütün bunların olabilmesi için, objektif olarak yetenek ve yeteneksizliklerini iyi bilmek zorundadırlar. Taşımaya güçleri, yetenekleri ve hakları olmadıkları niteliklere talip de olmamalıdırlar.

Somut olarak, işçi sınıfımızın Marksist - Leninist partisi TKP'ye karşı düşmanca tavırlarını bırakmalı, onunla ortak bir çizgi izlemelidirler. Anti - komünist kampanyanın dolaylı destekçisi olmamalıdırlar. İşte o zaman burjuvazinin provokasyon tuzakları bozulur. Ulusal ve demokratik güçlerin birliği için zorunlu olan çekirdek güç oluşmuş olur.

Böylesi olumlu ve sorumluca tutum aynı zamanda legal sosyalist partilerin kendilerince de bir güvencedir. 141 ve 142. maddeler varken eğer işçi sınıfının tek temsilcisi olarak ortaya çıkarmanız böyle bir parti olabilmek için zorlanır, sağdan ve «sol»dan gelen provokatif saldırılar karşısında köşeye sıkışsınız. Bunun sonucunda, tabanınızı koruyabilmek için ya yasal sınırların çok ötesine taşar, serüvenlere koşar, böylece burjuvaziye yem olursunuz, ya da sağa kayar, burjuvazinin kanatları altında savaş vermek zorunda kalır ve bu sağ çizgiye «Marksizm - Leninizm» dersiniz. Sonuçta «Soares sosyalizmi»ne ya da «Avrupa Komünizmi»ne kaymak kaçınılmaz olur. Her iki halde de yok olursunuz. Legal sosyalist partilerin var olan olanaklara rağmen, güçsüzlüklerini başka türlü yorumlamak olanaksızdır.

Sonuç olarak; armutlarla elmaları, armut ve elma cinsinden toplamaya kalkmak boşunadır, toplanamaz. Ama ortak özellikleri açısından toplanabilir. Bir elma + iki armut eşittir üç meyvadır.

Emperyalizme, yerli ortaklarına, faşist tırmanışa, silahlanmaya, işsizlik ve pahalılığa karşı ulusal bağımsızlık, ileri demokrasi için demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğini kuralım!...

“Özgürlük Yolu” Yazarı S. Dicleli’ye Açık Mektup

Turhan ŞENGÜL

Neden açık mektup? **Özgürlük Yolu** dergisinin 29. (Ekim) sayısında S. Dicleli imzasıyla çıkan son yazınız olağan tartışma sınırlarını çok aşmış, hedefini şaşırmış ve bir hezeyan biçimine bürünmüştür. Hemen her satırınızda belirgin bir telâş ve gizlenme kaygısı kolayca seziliyor. İşi «alçak», vb. gibi sözcükler kullanmaya kadar vardırımissınız. Sıkıcı yinelemeler ve çelişkilerle dolu sayfalar karalamışsınız. Sonuçta tartışmanın düzeyini öylesine düşürdünüz ki, tartışma ve sorunları aydınlatma olanağı yok edildi.

Ne ki, **Ürün** dergisinde çıkan yazıları bahane ederek TKP’ye saldırmanızı deşifre etmek de bizim sorumluluğumuzdu. Bu nedenlerle ve yazımızın sizin dışınızda hiç kimseye yönelmediğini açıkça belirtmek için, bir tartışma yazısı değil, bir açık mektup yayınlıyoruz. Amacımız, tutumunuzu, çizginizi göstermektir. Bu nedenle, apaçık bilinen konuları siz eleştiriyorsunuz diye yeniden ele almayacağız.

Öncelikle şunu belirtmeliyiz. **Ürün** yazarları tartışmayı belirli bir düzeyde, belirli bir çizginin üzerinde sürdürdüler. Çeşitli sapmalar içinde olanlarla, belirgin sapmaların militanlığını yapanları birbirinden ayırdılar. Örneğin, Maocuların, anarşistlerin, reformistlerin de ulusal soruna kendilerine özgü bakış açıları vardır. **Ürün** yazarları, bu konunun tartışılmasında onları muhatap almadılar. Siz bu ayrımı kavrayamadınız ve kendi kendinizi bu çizginin altına indirdiniz.

Sayın yazar,

Yazınız her ne kadar sorunları karmakarışık yapmış ve tepetaklak etmişse de, sizin tutumunuza ve gerçek niyetlerinize olağanüstü bir açıklık getirmiştir. Daha önceki ve son yazınızdaki karışıklık ve çelişkileri okuyucu şimdi artık çözme olanağına kavuşmuştur. Çünkü karışıklık gerçek niyetinizi gizleyerek tartışma zorunda oluşunuzdan kaynaklanıyordu.

1 — **Kötü niyetlisiniz** sayın yazar,

Tartışmanın başında gizlediğiniz düşüncelerinizi oportünistçe bir gerekçeyle şimdi açıklıyorsunuz. **Ürün** dergisiyle tartışırken TKP’ye saldırmaya başladınız.

Her geçen gün daha fazla etkinlik kazanıp, Türk ve Kürt işçilerini, devrimcilerini bağrında topladığı ülkemizdeki demokrasi ve sosyalizm savaşımının yükselmesinden apaçık anlaşılın işçi sınıfımızın Marksist - Leninist partisine saldırılarınızı, ona «sosyal şoven» demeye kadar vardırıdınız. Bu saptamanız sizin dar dünyanızın zavallı görüş açısidir. Önemi değil. Çünkü gerek yurtta, gerekse enternasyonal plânda TKP'nin çetin savaşlar sonunda kazandığı yer ve değer, en kör gözlere bile mertek oluyor.

Yazınızda, sosyalist hareketin toparlanması, birliği için bu eleştirileri şimdiye kadar yapmaktan kaçındığınızı söylüyorsunuz. Ama tam da burjuvazinin her koldan Parti'ye karşı saldırıya geçtiği bir sırada siz de bu uğursuz koroya katılmaktan kendinizi almadınız. Bugüne kadar sustunuz, anladık, peki ama şimdi ağzınızı açtıran neden nedir sayın yazar?

İkincisi ve daha önemlisi: Yazınızda baştan sona şovenizmle nasıl amansızca boğuştuğunuzu hikâye ediyorsunuz. Nasıl oldu da tartışmanın başında bu özelliğinizi hatırlayamadınız? Ne adına sustunuz sayın yazar? «Sosyalist birlik» adına mı? Size göre «sosyal şoven»lerle de sosyalist birlik kurulabilir, öyle değil mi? Sürekli «ilkeler»den sözediyorsunuz. Bu ne biçim ilkel tutumdur, bu ne biçim amansız ideolojik savaştır? Yanıtını siz verin lütfen, bu tutuma ne ad verilir? (Örnek alıp almadığınızı bilmiyoruz ama sizden önce aynı yoldan **İlke** dergisi yürüdü. Bu yolun kazanç getirip getirmediğini o örnekten anlayabilirsiniz.)

Kötü niyetinizi sergilemeye devam edelim, sayın yazar. Mustafa Suphi'ye bile dil uzatacak kadar haddinizi aşıyorsunuz. «TKP'nin daha yeni kurulmuş olduğu, belki de Marksist - Leninist teorinin kurucuları da dahil henüz kadrolarca sindirilmediği, bu nedenle 'milliyetler meselesi'nin farkında olmadığı bir an düşünülebilir... Belki bu nedenle TKP diğer halkların işçilerini unutmuş ve yalnızca 'Türk işçilerine' seslenmiştir, belki de bu nedenle talepleri arasına ulusal sorunun demokratik çözümüyle ilgili bir öneri koymayı akıl edememiştir» diyorsunuz.

Bu satırları yazacak derekeye düşeceğiniz, doğrusu aklımızın ucundan bile geçmezdi. Şimdi ise, böylesine batağa gömülenlerin bir daha ıslah ve iflâh olabileceklerini düşünemiyoruz bile.

Bir kez, Türkiye Komünist Partisi'nin kurucusu Mustafa Suphi, Lenin'in partisinin saflarında yetişip çelikleşmiştir. İkincisi, Türkiye Komünist Partisi'nin Birinci Kuruluş Kongresi 10 Eylül 1920'de Bakû'da yapılmıştır. Yani Birinci Doğu Halkları Kurultayı'nın toplandığı aynı kente ve ondan tam iki gün sonra. Bu Kurultay'a çeşitli doğu halklarından 1273'ü komünist olmak üzere 1891 delege katılmıştır. Tutanaklarda bunların 235'i Türk, 8'i Kürt diye geçer. (Fransızcası için bak: **Le Premier Congres des Peuples de L'Orient**, Türkçesi için bak: **Birinci Doğu Halkları Kurultayı**.) Mustafa Suphi bu Kurultay'da Başkanlık Divanı üyesi-

dir. Mustafa Suphi, Doğu Halkları Komünist Örgütleri Merkez Bürosu'nu yönetmiş, daha sonra Komintern'in Güney Bürosu'nda çalışmıştır. Ardından Bolşevik Partisi Ülke Komitesi Enternasyonal Propaganda Bürosu'nu yönetmiştir.

Komintern'de tüm doğu halklarının emperyalist baskı ve sömürüye karşı örgütlenmesi için çalışan Mustafa Suphi ve onun partisi, sayın yazara göre, «diğer halkların işçilerini unutmüş, yalnızca Türk işçilerine seslenmiş, belki de bu nedenle talepleri arasına ulusal sorunun demokratik çözümüyle ilgili bir öneri koymayı akıl edememiştir.» Böylesi eğer zırcahillik değilse, bilinçli ve kasıtlı bir karaçalmadan başka nedir?

Bir de bakalım bu konuda Mustafa Suphi ne diyor:

«Bundan hemen on sene evvel bizler (yani daha 1910 yılında, daha komünist olmadan önce - T.Ş.) hükümetçi veya köylü sosyalistler, minimalist (asgari) milletçiler, federalistler, hülâsa Türk gençliğinin mutasallit şoven İttihad ve Terakki siyasetine karşı ayaklanan kısmı, bir taraftan memleketi ve rençper halkı felâkette sürükleyecek muharebelere nihayet vermeye çalışırken, diğer taraftan Anadolu'ya hayat verecek medenî, inkılâbî inkişafılara zemin ve yol arıyorduk. Bu inkişaf, bizim fikrimizce, dahilde Makedonyalıların, Arnavutların, Arapların, Kürtlerin, Ermenilerin, ilah... medeniyet, muhtariyet ve hattâ istiklâllerine istidatleri derecesinde yol vererek hür milletlerin hür ittihadı halinde 'millî tesanütler' vücut bulacaksa, hariçten de Alman ve İngiliz emperyalizminden ziyade beynelmilîleme hareketine istinad ile kuvvet alabilecekti.»

«Aradan geçen facialı harb seneleri içinde, Türk, Arap, Ermeni amelesi ve rençperlerinden milyonlarca ölüm, sefalet mahkûm olmuş, Türk sosyalistleri ve federalistleri menfalarda yıllarca sürünüp çürümüş olsalar da, bugün on sene evvel ortaya atılıp fırtınalar içinde çalkandıkça yayılan fikirlerin tatbiki neticeleri karşısında bulunuyoruz.» (Mustafa Suphi, **Tarihi Vazife**)

Özgürlük Yolu yazarı, ayrıca «Türk işçisi» sözü kullanıyor diye iki sayfa döşenmiş. Herhalde bay yazar aynı mantıkla Lenin'i de «halkların düşmanı, iflâh olmaz bir sosyal şoven» ilân ediverecek nerdeyse. Neden mi? Birincisi, önderi olduğu partinin adı «Rus» olduğu için (RSDİP), ikincisi «Büyük Rusların Ulusal Gururu» üzerine yazdığı, bir yazısına «Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri» adını verdiği için ve üçüncü olarak şöyle cümleler kullandığı için:

«Rus toplumunun farklı sınıfları..... Rus işçi sınıfının tarihsel görevi... Rus işçilerinin çıkarlarının ve dâvalarının ortak olduğu, Rus işçilerinin proletaryanın dünya ordusunun bir bileşeni olan bütünsel bir işçi sınıfı olduğu...» (**Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri** adlı makaleden)

Sayın yazar; yazınız, kötü niyetli oluşunuzu sergileyen sayısız örneklerle dolu: İngiliz işçilerini, DİSK'i, Türk - İş'i örnek göstererek, Türkler'in bir sözüne dayanarak, «işçi sınıfından geliyor» diye «bunların her söylediği alkışlanabilir mi» diyorsunuz. Hemen arkasından DİSK'ten geldi diye UDC'yi tartışma konusu yapıyorsunuz. Sapı samana karıştırmak diye işte tam buna derler. Ne var ki bu karıştırmayı bilgisizliğinizden değil, kötü niyetinizden dolayı bile diyorsunuz.

İşçilerin çok sayıda olduğu yer başka, sendikal örgüt başka, sarı sendikalar ve devrimci sendikalar başka, işçi sınıfının partisi başka ve en nihayet doğru belgilerin kullanılması başka şeydir. Eğer UDC doğru ise, bunu DİSK kullanıyor ve hatta Türk - İş kullanıyorsa kullanıyorsa alkışlarız. Halklara özgürlük sloganı DİSK'te kullanılmıyor diyorsunuz. Kullanılsaydı, alkışlamayacak mıydınız? Bunu alkışladığınız zaman bunun dışındaki şeyleri, varsa yanlışları kabullenmiş mi olursunuz? «Yaşasın DİSK» diye bağırın bilinçli işçiler, bununla «yaşasın Nebioğlu, yaşasın Güven, Kılıç» mı demiş oluyorlar. Bir parça iyi niyet sayın yazar.

Şaheser bir çarpıcılık taşıyan bir örnek, TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in Konferans Raporu'ndan şu alıntıyı yapmışsınız: «Biz komünistler Leninci gerçekçiyiz. Komünist morali her zaman temiz tutarız. Olgular direngendir. Mızrak çuvala sığmaz. Partimiz uzunca bir süreç uyusuk, beceriksiz kalmıştır. Bir bakıma erimiştir.»

Yakın geçmişimizde, örneğine raslamadığımız, içten, özverili, kaçamaksız dobra dobra yapılmış bu Leninist özeleştiriyi bile saldırı malzemesi yapmaya kalkmışsınız. Bu şaşkınlığınız olur şey değil. Sosyalizm, Marksizm, Leninizm sözcüklerini çok sık kullanıyorsunuz ama işte ortadadır ki bunlardan çok uzaksınız ve bunu kendiniz sergiliyorsunuz. Leninist eleştiri - özeleştirme mekanizmasını özümsememiş olduğunuz için, TKP'nin tam atılımlar yaptığı bir sıra, bu özeleştirideki özü kavrayamamışsınız. Daha da kötüsü, biliyor bile olsanız tutkularınız bilincinize egemen gelmiş ve kötü bir fırsatçı durumuna sürüklemiş sizi.

Bir an için ulusal sorun konusunda eskiye ilişkin yaptığımız eleştirileri doğru kabul etsek bile kendisini böyle acımasızca, içtenlikle eleştirebilen bir partinin varsa başka yanlışlarını da aynı açıklıkla eleştireceğinden asla kuşquamız olmaz. Devrimcilerin en büyük silâhı özeleştirmedir. Onlar «morali temiz tuttukları» için, hatalarının üzerine yürümekten kaçınmazlar. Ama moralsizler onların bu özeleştirisinden yararlanmak isterler. Lenin şöyle der: «Varsın düşmanlarımız yanlışlarımızı teşhir etmemizden yararlanınlar, bizim bundan çıkaracağımız dersler onların iktidarını yikar.»

İşte «proleter» bakış açısı ile sizin «küçük burjuva» bakış açınız arasındaki fark bu denli açıktır. Bu özeleştirme bilinçli işçiler

arasında ve geniş bir çevrede olduğu gibi bizde de TKP'ye olan saygınlığı ve güveni, inancı olağanüstü artırmıştır. Fırsatçılık yapmaya yeltenen siz ne kazandınız? Ellerinize bakın sayın yazar. Olan onlara oldu. Ellerinizi kirlendi.

Birkaç alıntıya dayanarak saygın komünist savaşı TKP Genel Sekreteri İ. BİLEN'e kara çalmaya kalkıştınız. Zahmet edip biraz olsun okuyunuz. HOYBÜN CEMİYETİ'nin üyeleri ile Diyarbakır Kalesi'nde birlikte yatan İ. BİLEN ve N. HİKMET'in kim olduğunu, gidin bu örgütün üyelerinden sorun. İçlerinde hâlâ hayatta olanlar var. Siz bilmiyorsanız, gelin biz sizi götürelim. 16 Hoybün örgütü üyesinin idamdan nasıl döndüğünü kendi ağızlarından dinleyin.

Son bir örnekle kötü niyetli oluşunuzu sergilediğimiz bu bölümü kapatalım. Şunları yazmışsınız: «Örneğin burjuvazi Kıbrıs'a çıkartma yaptığı zaman emekçi kitleler de burjuvazinin politikasına alkış tutmakta ve DİSK, TÜRK - İŞ'le beraber bu savaşı destekleyen heyecan verici kampanyalar açmaktadır!... İşte işçi sınıfının saflarında bu tür şartlanmaları yıkmak (...) Türk Marksist - Leninistlerine düşer... Bugün bizi üst perdeden sorumsuzca burjuva ayrılıkçılığıyla suçlayanlara herhalde şunu sormak hakkımızdır. Onlar bu görevi yerine getirdiklerini, en azından bu uğurda ciddi çabalar harcadıklarını söyleyebilirler mi?»

Kaş yapayım derken göz çıkarıyor, eleştireyim derken aklıyorsunuz. İftiraya başvurmak zorunda kaldığınıza göre, TKP'yi «şovenizm»le suçlamada çaresiz durumdasınız. Daha önce sözünü ettiğimiz bayağı yöntemle başvuruyorsunuz: DİSK'i, Türk - İş'i TKP ile özdeş göstermeye çalışıyorsunuz. Böylece birincilerini eleştirerek ikincisini de eleştirmiş olacaksınız. İkincisi, DİSK'in eleştirdiğiniz açıklamalarının tarihini de ustalıkla gizliyorsunuz. Gelelim üçüncü noktaya: Belki de bundan söz etmeye hiç değmez ama biz yine de hatırlatmaktan kendimizi alamayacağız.

Sayın yazar, Kıbrıs «çıkarması» sırasında ve sonra tekrar tekrar TKP'nin aynen Kore savaşında yaptığı gibi «Memetçik, memleket dön» diye seslendiğini hiç mi duymadınız. Pekçokları ilerde «biz de karşı çıkmıştık» diyebilmek için üstü örtülü biçimlerde savaşa karşı çıkarken, bir tek O, savaşa apaçık cephe almıştı. Üstelik salt bildiri ile yetinmedi, TKP ve YKP'nin savaşa karşı çıkan ortak açıklamalarını da mı duymadınız? Türk ve Yunan işçilerinin ortak miting ve açıklamalarını da işitmediniz mi? TKP savaşa lâfla değil işte böylesine somut savaşımla karşı çıkmışken böylesine bir iftirada bulunabilmeniz akıl alır bir iş değildir. Çok doğru söylüyorsunuz, dilin kemiği yok.

2 — Aynı zamanda **bilgisizsiniz** sayın yazar;

«Şimdi Kürt halkı, yeniden aynı 'ulusal burjuvaziyle' bir ulusal kurtuluş savaşı daha vererek, burjuvazinin kendi eliyle emperyalizmle kurduğu bağımlılık ilişkilerini 'ulusal burjuvazi' ya-

rarına bir kez daha sona erdirecek: peki kendisi bundan ne kazanacak?... Kürt halkının özgürlük ve demokrasi özlemleri ile 'ulusal burjuvazi'ninkiler nasıl bağdaşacak?' buyuruyorsunuz.

Eğer Leninist strateji ve en geneliyle burjuva demokratik devrimi konusunda bir parça bilgi sahibi olsaydınız, küçük burjuva bakış açınızı belki de gizleyebilirdiniz. Ama olmuyor.

Burjuva demokratik devriminden bile «proletarya»nın çıkarları vardır. Lenin bunu çok açık belirtiyor. Alıntı vermeyi yersiz görüyoruz. Proletaryanın çıkarları ezilen ulusların çıkarları ile zıt mıdır?

Emperyalizmle bağımlılık ilişkileri son bulursa (bir an için kimin yararına son bulduğunu bir yana koyalım) bunda kürt halkının çıkarlarını göremiyorsanız ne demeli buna?

Günümüz Türkiye'sinde ulusal burjuvazi tek başına emperyalizmle bağımlılık ilişkilerine son verebilir mi ki, ya da böyle diyen var mı ki emperyalizmle bağımlılık ilişkilerinin «ulusal burjuvazi yararına» son bulmasından söz ediyorsunuz.

Burada bilinen bir demagoji yapıyorsunuz. Söylenmeyi söylenmiş gibi gösteriyor, sonra da bunu büyük bir ustalıkla (!) çürütmüş oluyorsunuz.

Kimse emperyalizmi «ulusal burjuvazi kovacak» demedi. Kimse cephede «ulusal burjuvazi öncülük yapacak» demedi. Oysa siz bunlar ileri sürülmüş gibi alıyor, işçi sınıfının ve kürt devrimci hareketinin ulusal burjuvaziye teslim edileceği savında bulunuyorsunuz.

Bilgisizce UDC'yi eleştiriyor ve «CHP kuyrukçuluğu» demagojisine başvuruyorsunuz. Bu noktada çerçeveyi geniş tutup **Özgürlük Yolu**'nda ve sizde «Cephe» sorununun nasıl ele alındığını ve anlaşılmamış olduğunu göstermeye çalışalım: **Özgürlük Yolu**'nun 7. sayısında, «Faşizme ve Emperyalizme Karşı Güçbirliği ve Demokratik Cephe» adlı yazıda şöyle deniyor: «CHP'nin tutarsız da olsa anti-faşist bir tavrı vardır, bu görmezlikten gelinemez» (s. 20) «Güçbirliği ve demokratik cephe çağrısı bizzat CHP'ye de yapılmalıdır.» Evet, bugün başkalarını, CHP'ye cephe çağrısı yaptıkları için suçlayanlar böyle düşünüyor. Şimdi sorabilir miyiz sayın yazar, kendi deyiminizle «Kürt halkının çıkarları CHP'nin çıkarlarıyla» nasıl bağdaşacak, CHP'nin «kanı tepesine» sıçramayacak mı? Bu sorular size yöneliktir.

Devam edelim: «Anti-faşist mücadelenin başarısı, özellikle de ülkemiz şartlarında ve şu dönemde hemen işçi sınıfının başını çekeceği demokratik bir iktidarı getirmeyecektir. Bu başarı burjuvazinin en gerici, en şoven kesimlerinin yenilgisi olacak, demokratik hak ve özgürlüklerin sınırları genişleyecek»¹.

¹ Özgürlük Yolu, Sayı: 17, s. 29.

İşçi sınıfı, ulusal ve demokratik güçlerin ileri demokratik iktidarı kurulmazdan önce de demokratik hak ve özgürlüklerin sınırları genişleyebilir, bu doğrudur. Bu, ileri demokratik iktidar için daha elverişli koşullar yaratır, bu da doğrudur. Ciddi yanlış nerede? İşçi sınıfı ve öbür demokratik güçler cephesi «burjuvazinin en gerici ve en şoven kesimlerini» yenecek ama iktidarı almayacak, **Özgürlük Yolu** böyle diyor. En gerici ve en şoven olan emperyalizm ve işbirlikçisi tekelci burjuvazi değil midir? İşçi sınıfı, ulusal ve demokratik güçlerin ileri demokratik iktidarı olmadan bunlar yenilir mi? Eğer bunları yenersek iktidarı almayacağız da kime vereceğiz? Buna «menşeviklik» denmez mi? Fakat biz demeyecek, sadece «bilgisizlik» diyeceğiz. Çünkü niyetimiz «menşeviklerin» sayısını artırmak değildir. Ama hiç değilse başkalarını suçlarken biraz kendinize bakınız.

Ulusal demokratik devrimin öncüsü işçi sınıfı ve onun partisidir. Emperyalizmle bağımlılık ilişkilerine son verecek olan, işçi sınıfı ve tüm ulusal ve demokratik güçlerdir. İleri demokratik iktidar da CHP'nin değil, bu güçlerin iktidarındır. Sorun bu kadar yalındır.

Ulusal burjuvazi ile Kürt halkının çıkarları nasıl bağdaşacak? diyorsunuz. İşçi sınıfının çıkarları nasıl bağdaşacaksa öyle. İşçi sınıfının emperyalizm ve tekellerin tasfiye edilmesinde çıkarları vardır (Sık sık unuttuğunuz bir şeyi yine hatırlatalım: İşçi sınıfı içinde Kürt işçiler de vardır). Ulusal burjuvazinin ilerici kanadının da. Oysa ulusal burjuvazi ilerici de olsa, eninde sonunda, burjuvazidir ve sömürücüdür. Sömürücü olmasa, burjuvazi olmaz. İşçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki çelişki ise emek - sermaye çelişkisidir ki, uzlaşmaz bir çelişkidir bu. Ancak bu stratejik aşamada çözülecek çelişki bu olmadığından ulusal burjuvazinin ilerici kanadı ile işçi sınıfı bağlaşıklık kurabilir. Ulusal burjuvazinin bu kanadı yanaştığında, bunu işçi sınıfından hoşnut olduğu için yapacak değildir. Nesnel koşullar onu buna zorladığı için ve, tekrarlayalım, içinde kürt proleterlerinin, Marksist - Leninistlerinin de bulunduğu proletarya partisinin, işçi ve emekçi sınıfların, içinde kürt halkının da bulunduğu tüm halkların oluşturduğu güçlü devrimci sürecin etkisiyle yanaşacaktır.

Oysa siz ortak savaşın verilip verilemeyeceğini «kanı tepesine sıçramak» gibi Marksizm dışı tanımlara dayandırıyorsunuz. Burjuvazinin kanının tepesine sıçraması, işçiler için daha az geçerli değildir sayın yazar.

Bu temeli bilmiyorsanız, sorunlara sınıfsal değil, milliyetçi açıdan yaklaşıyorsanız, kuşkusuz, ne bizim söylediklerimizi, ne de TKP'nin programını anlayamazsınız.

3 — **Gizleniyorsunuz** sayın yazar, telâşınız da bunun farkında olduğunuzdandır:

Buraya kadar sergilediğimiz tutum ve nitelik içinde olan bir kimse gizlenmeden edemez kuşkusuz.

Sizinle süren tartışmanın ana noktası «Türk ve Kürt proletaryasının birlikte örgütlenmesi» sorunuydu. Açık sorumuza açık yanıt vermediniz. Demagojiye saptınız. Size dâvetiye çıkardığımızı ileri sürdünüz. Böyle bir dâvetiye çıkarmak bizim sorumluluğumuzda değildir.

«Birlikte örgütlenmeden yana mısınız» dedik. Siz türk ve kürt proletaryasının «ittifakı» dediniz. Bu «ittifak» sözcüğünün ardına gizlendiniz. Sorumuzu tekrarladık. Bu kez şöyle bir yanıt geldi: «Ama bay Ersavaş ve çevresinin işçilerin birliğinden anladıkları başkadır. İlkeli ve somut bir program üzerinde birleşmeyi, bunun için somut şartları olgunlaştırmayı düşünmüyorlar tabii onlar. Herkesin ilkesiz, tartışmasız kendi arkalarında saf tutmasını istiyorlar» (İnsaf sayın yazar. Sizinle, üstelik de üslubumuzdan hoşlanmadığımız bir biçimde tartıştık. Kim sizden bunu istemiş?)

Sanırsınız ki, eğer programda ilkede anlaşsaksak birlikte örgütlenmeyi kabul edecek yazar. Ne gezer! Yazar şunu da söylüyor: «Birlik ise, Bay Ersavaş'ın sandığı gibi her zaman tek örgüt değil.» Görülüyor ki, ilkede anlaşsanız bile «tek örgüt» kabul edilmeyecek. İşte yazınızda birlik sorunu böylesine net (!)

Bulanıklığın kaynağı baştan beri göstermeye çalıştığımız görüş açınız ve tutumunuzdur. Proleter ve enternasyonalist görüş açısı ile bakmadığınızı açıkca kanıtlayan cümlelerinizi ısrarla savunuyorsunuz. «Hakim ulusun işçi sınıfı hareketi gelişkinlik ve olgunluk düzeyine varmamışsa, ezilen ulus sosyalistleri 'ulusal' görevlerini ertelemeyeceklerdir» diyor ve diğer bir yan olarak da sosyalist olarak Türkiye çapındaki görevlerinizi hatırlıyorsunuz. Hangi görev önce gelir sayın yazar? Türk olsun, Kürt olsun, Çerkez, Laz, Arap olsun tüm işçi sınıfımızın ideolojik, politik ve örgütsel sorunları başta gelmez mi? Tutumunuz, izlediğiniz rota da söylediklerinizi yalanlıyor. TİP'i seçerken böyle bir kaygıyla hareket ettiniz mi? Onların görüşlerinin Türkiye işçi sınıfı hareketinin sorunlarını çözmeye elverişli olup olmadığını irdelediniz mi? Sosyalist devrim tezini ileri sürenlerin, demokratik devrim tamamlanmıştır diyenlerin Kürt ulusal sorununu kavrayamayacakları açık değil miydi? Demokratik devrim tamamlanmışsa, Kürt ulusunun ulusal demokratik devrim savaşımı çözümlenmiş sayılmaz mı?

Bir yandan Türk ve Kürt burjuvazinin ağır sömürüsü, öte yandan Türk burjuvazisinin şoven ve faşist baskıları, zorla özümsemesi altında olan Kürt halkına, Kürt ilerici ve devrimcilerine hangi somut savaşım yollarını gösteriyorsunuz? Siyasal savaşım için gösterdiğiniz hedef nedir? Propaganda ve ajitasyonunuzun içeriği ne olacak?

Bu konuda pasif olmadığınızı söylüyorsunuz. «İşçi sınıfı hareketinin ülke ölçüsünde, yani hâkim ulus işçileri de dahil sağlıklı raya oturması, ideolojik yanlışlardan kurtulması için çaba göstermeyi de görevimiz arasında sayıyoruz ve bu görevi yerine getiriyoruz, bunun için savaşıyoruz da» diyorsunuz.

Bilmelisiniz ki, örgütsüz ideolojik savaş olmaz. Bu örgüt ise ancak proletarya partisidir. Ancak o parti içinde işçi sınıfı «proleter dünya görüşü ile» eğitilebilir. Sizi izleyen işçiler ve devrimciler olsa olsa şaşkınlığa düşerler. Önce TİP ve sonra TSİP rotası. Ve siz ideolojik savaş veriyorsunuz (!) Üstelik de hâkim ulus işçileri için de (!)

Ve nihayet bakla ağzınızdan çıkıyor. Ama yine de gizleme çabasıyla. «Kürt halkının bağrından da işçi sınıfının bağımsız politikasını yürüten bir marksist-leninist hareket boy veriyor.» diyorsunuz. Bu anlatım yeni bir ayrılıkçılığın müjdesi midir? Yani yeni bir TKP-R midir, karanlık güçlerin tezgâhladığı **Katki, Konsey**'vâri parti girişimleri midir? Yani burjuvazinin isteklerini yerine getirmek midir? Kürt ve Türk işçilerini, devrimcilerini birbirine düşürme çabası mıdır?

Değilse elbette Kürt halkının bağrından yiğit, özverili Marksist-Leninistler çıkıyor. Türk Marksist-Leninistleriyle kucaklaşıyor, tek çatıda birleşiyorlar. Sömürü ve ezginin üzerine birlikte yürüyorlar. «Yaşasın Türk ve Kürt proleterlerinin birliği» belgisini bayraklaştırıyorlar.

İşte bataklığa çıkmayan, tertemiz, aydınlık yol budur sayın yazar.

Barış ve Sosyalizm Sorunları

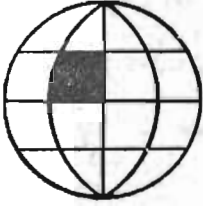

Aralık 1977
Sayısında

Komünizm Yolunda Tarihsel Bir Aşama - Leonid Brejnev • Büyük Oktobr ve Dünya Devrim Süreci - Alvaro Cunhal • Alman Komünist Partisinin Gelişme Perspektifleri - H. Mies, K. Fritsch • Sosyalist Ulusal Birliğe Doğru - Henrik Vass • Faşizme Karşı Tek Seçenek - Jose Soares • Eğri Ayna Tekniği - Karen Haçaturov • Filipinler'deki Durumda Yenilikler - Jose Lava • Sosyalizm Koşullarında Yüksek Öğrenim - B. Lhamsuren, C. N. Anavitarte, V. Mojev • Afrika - Asya Halkları Dayanışma Örgütü'nün 20. Yıldönümü • Silâhlanma Yarışı İnsanlığa Kaça Patlıyor?

Türkiye Dağıtım : TEMEL DAĞITIM

dünya işçi sınıfı partileri üzerine bilgiler

Çin Komünist Partisi

11. Kongresi'nin Sonuçları Üzerine

20 Ağustos'ta Pekin'de açıklandığına göre, Çin Komünist Partisi'nin 11. Kongresi 12 - 18 Ağustos tarihleri arasında toplanmıştır. Çin basını, Kongre'den önce yerel Parti konferanslarının toplandığına ilişkin bir haber vermemiştir. Yine kapalı kapılar ardında toplanan bundan önceki iki kongre gibi, 11. Kongre'nin yapıldığı günlerde de basında hiçbir haber yer almamıştır. Kongre sona erdikten birkaç gün sonra, Hua Kuo - feng'in politik raporu, Yeh Chien - ying'in Parti Tüzüğü değişiklikleri üzerine raporu, ve Teng Hsiao - ping'in kapanış konuşması ve aynı zamanda Kongre'nin Politik Kararı ve yeni ÇKP Tüzüğü yayınlanmıştır. Yeni bir ÇKP Merkez Komitesi ve ÇKP Merkez Komitesi Politik Bürosu seçilmiştir.

Belgelerden anlaşıldığı üzere Kongre, bu arada «Kültür Devrimi» döneminin en iğrenç türedilerinin uzaklaştırıldığı Mao sonrası liderlik arasındaki savaşı yansıtmaktadır. Kongre, «dörtlü çete»yi kökten söküp atma sorunu üzerinde yoğunlaşmıştır. Söylenildiğine göre bu grup, «parti ve devlet içindeki yüce erki gaspetmeye», «tarihin akışını tersine çevirmeye ve Çin'de kapitalizmi yeniden kurmaya» ve «Başkan Mao Tse - tung'un düşüncelerini toptan gözden geçirmeye» kalkışmıştır. Bununla birlikte herkes, «dörtler»in Mao'nun önderliği altında eylem gösterdiklerini bilmektedir. Rapor, «dörtler» tarafından izlenen çizgiyi derinlemesine teşhir etmek ve eleştirmek, «dörtler»i ve yandaşlarını sonuna dek yalıtılmak ve onlara ağır bir darbe indirmek için yaygın bir «halk savaşı»na girişilmesi ödevini öne koymaktadır. Rapor, bunun «uzun ve hattâ daha zor bir ödev» olduğunu söylemektedir. Hua Kuo - feng, ÇKP'nin «burjuva hizipçiliği» ile felâkete uğratıldığını, partinin içinde «göz boyamanın, ilkesiz manevraların ve politik spekülasyonların» bol miktarda bulunduğunu vurgulamıştır. Belirtildiğine göre «zikzaklar», «bunu izleyen yol boyunca» mutlaka olacaktır.

ÇKP'nin 11. Kongresi'nde, «dörtler»in kökten sökülüp atılmasının ilk «kültür devrimi»nin 11 yıllık evresinin sonunu ve

Çin'in gelişmesinde «yeni bir dönem»in başlangıcını işaret ettiği açıklanmıştır. Önceki uygulamaların gösterdiği gibi, Parti'de geniş bir temizlik anlamına gelen, üç yılda «ülkede genel düzeni kurmak» ve «Parti saflarını doğru bir biçimde düzene sokmak ve çalışma biçimini uyumlulaştırmak» ödevi öne koyulmuştur.

«Proletarya diktatörlüğü koşullarında devrimi sürdürme», sosyalizmde sınıf savaşımı, ekonomik gelişmede sıçramalar, gelecekte yinelenen «kültürel devrimler», savaşa hazırlanma vb. gibi Mao'nun önermelerinin, ÇKP'nin faaliyetinde herşeyin üstünde bir teorik temel olacağı açıklanmıştır. Parti üyeleri kuşaktan kuşağa «Başkan Mao Tse - tung'un bayrağını kararlı bir biçimde savunmaya» çağrılmışlardır çünkü bu, sözümona «yalnızca ülkedeki devrim dâvasının sonuçlarını değil, aynı zamanda tüm dünya halklarının toptan yazgısını da etkilemektedir.»

Kongre belgeleri, ekonomideki başarısızlıkların suçunu «dörtler»e yüklemekte, ekonomi alanında «çok değerli bir sürenin yitirildiğini», «üretimde duraklama ve hattâ gerileme» durumunun oluştuğunu onaylamakta, ve aynı zamanda «yitirilen zamanı kapatmak» için bir çağrıyı içermektedir. Belgeler aynı zamanda bilim, kültür ve eğitim alanında meydana gelen vahim durumu kaydetmiştir. Kongre belgeleri, sosyo - ekonomik program sorunları üzerinde hiçbir ayrıntılı tartışmanın yapılmadığını ve ülke ekonomisi için hiçbir somut göstergenin öne sürülmediğini göstermektedir.

Kongre'de, Tüm - Çin Halk Temsilcileri Meclisi oturumunun daha sonra yapılacağı açıklanmıştır.

Kongre, halkı ülkenin sürekli askerileştirilmesine yöneltmektedir. Kongre, Mao'nun «yalnızca güçlü bir kara ordusu değil, fakat aynı zaman güçlü bir hava gücü ve donanma» yaratma ve «her yerde derin tüneller kazma, tahıl depo etme», vb. fikirlerini benimsemiştir. «Savaşmaya hazır olma..., savaş hazırlıklarını ilerletme..., bir halk muhafızlığı oluşturmayı yoğunlaştırma..., ve ordunun donatımını yeni bir düzeye çıkarma» ödevi öne konulmuştur. Tüm bunlar, herşeyden fazla Çin'in Sovyetler Birliği tarafından, uydurma ve varolmayan bir «tehdit» altında bulunduğu savıyla gerekçelenmiştir.

Uluslararası durum «olağanüstü elverişli» olarak nitelenmiştir çünkü, «devrimin ek etmenlerinin yanısıra savaş etmenlerinde de kayda değer bir büyüme vardır.» Detant politikasına sert saldırılarda bulunulmuş ve «kaçınılmaz savaş» fikri desteklenmiştir. Başka bir deyişle, savaş çizgisi ve savaşın onaylanması, Çin halkı da içinde olmak üzere halkların iradesinin tersine olarak sürdürülmüştür. Hiç kimse, Çin halkının savaşı ya da onun içinde taşıdığı korkunç sonuçları özlediğine inanmayacaktır.

Hua Kuo - feng'in sunduğu raporun ve Kongre'nin öteki belgelerinin dış politika bölümlerinin temel önermeleri, günümüz

uluslararası gelişmelerindeki ana eğilimleri sadece tümüyle hiç saymakla kalmıyor, aynı zamanda doğrudan doğruya bunları hedef alıyor. Hatırlanacağı üzere, Pekin'in, SSCB'ye ve dünya sosyalist topluluğuna karşı bir savaş çıkarmak için dünyadaki en gerici güçlerle birleşmesini haklı göstermede kullandığı — ve rapora bakılınca da kullanmış olduğu — Maocu eski «üç dünya» şeması içinde; dünya gelişmelerine, bir açıklama getirme çabası gösterilmiştir.

Hua Kuo-feng, sözümona «süper güçlere» karşı savaşma bahanesiyle, herşeyden çok Sovyetler Birliği'ne karşı olan bir «birleşik cephe» kurulmasını istemiştir. 11. ÇKP Kongresi'nde benimlenen yeni Parti Tüzüğü'nün dış politika bölümü, «uzun bir tarihsel dönem için», Sovyetler Birliği'ne karşı savaşma ve uluslararası komünist hareket içinde bölücü faaliyet yürütme ödevini öne koymuştur. ÇKP 10. Kongresi belgelerinin tersine, 11. Kongre belgeleri «emperyalizme, sömürgeciliğe ve yeni-sömürgeciliğe karşı bir birleşik savaş cephesi» oluşturma gereksinimi hakkında hiçbir şey söylememektedir.

Hua Kuo-feng'in sunduğu rapor ve Kongre'nin öteki belgeleri, SSCB'nin toplumsal sistemi ve onun iç ve dış politikası hakkında iftiralarla doludur. Kongre, keskin bir anti-Sovyet ortam içinde yapılmıştır. Geçen birkaç yıl içinde Sovyet-Çin ilişkilerinin gelişmesi konusunda tümüyle çarpıtılmış bir tablo çizmiştir. ÇKP üyelerine ve Çin halkına, ilişkileri normalleştirmek için Sovyetler Birliği'nin girişimleri konusunda bilgi verilmemiştir. Dahası, Çin Halk Cumhuriyeti halkı hâlâ, SSCB'nin, Çin'i «köleleştirme düşüncesinden vazgeçmediği» uydurmasıyla korkutulmaktadır. Bununla bağlı olarak SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev'in şu cümlesini anımsamak çok yerinde olacaktır: «Biz, bu ülkeyle normal, iyi komşuluk ilişkilerine sahip olmak istiyoruz... ancak devletler arasındaki ilişkilerin kurulması iki tarafça da istenmelidir.»

ÇKP 11. Kongresi'nde, Çin'in «hâlâ birçok sorunlarla uğraşmak ve sayısız güçlüklerin üstesinden gelmek zorunda olduğu» belirtilmiştir. Neyin, nasıl yapılacağını zaman gösterecektir.

(Information Bulletin, 16/1977)

★

İSRAİL KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ'NİN BEŞİNCİ PLENUMU

İsrail Komünist Partisi Merkez Komitesi, 17 Mayıs Knesset (Meclis) seçimlerinin sonuçlarını ve Histadrut (İşçi Sendikaları Merkezi) seçimlerinde Barış ve Eşitlik İçin Demokratik Cephe'nin hedeflerini görüşmek üzere 27-28 Mayıs günlerinde Tel Aviv'de beşinci plenumunu topladı. Genel Sekreter Meir Vilner raporu

sundu. Plenum raporu onayladı ve bununla ilgili bir karar benimsedi.

İKP Plenumu'nun Kararı

Merkez Komitesi, Knesset seçim sonuçlarının, Barış ve Eşitlik İçin Demokratik Cephe'nin başarısını gösterdiği görüşündedir. Cephe, önceki seçimlere göre % 50 fazla oy toplamış ve Knesset'teki sandalye sayısını artırmıştır. Cephe'nin başarısı, özellikle ülkenin politik yaşamındaki sağa kayma dikkate alındığında muazzam önem taşıyan bir olaydır.

Plenum, aralarında genel bir sağa eğilim olmasına karşın Yahudi seçmenler arasında Cephe'nin büyüyen etkisinin önemini vurgulamıştır. Bu, sağ salgıncı eğilime karşı uyanık olan ve oylarını Cephe'ye veren Yahudi kitlelerinin temsilcilerinin yararına ve bu yüzden barış ve eşitlik dâvasına katkıda bulunmaktadır.

Parti, Cephe'nin Arap seçmenler arasındaki büyük başarısını belirtir: İlk kez onların çoğunluğu Cephe'ye oy vermişlerdir. Bu, önemli bir demokratik güç olan ülkenin Arap nüfusunun yararına ve yararına.

İKP, çekirdeğini İKP'nin oluşturduğu Barış ve Eşitlik İçin Demokratik Cephe'nin kurulmasının ülkenin politik yaşamında başlı başına önemli bir olay olduğu görüşündedir. İlk kez, ilerici politik ve ekonomik bir program temelinde bir Yahudi - Arap cephesi kurulmuştur. Cephe, programında öngörülen barış, demokrasi, eşitlik ve toplumsal ilerleme yararına olan yüce amaçlarını gerçekleştirmek için seçimlerden sonra da faaliyetini derinleştirmeyi ve genişletmeyi sürdürecektir.

Merkez Komitesi, sağa doğru tehlikeli bir dönüşü ve İsrail tarihinde ilk kez Knesset'te büyük bir grup durumuna gelen aşırı sağcı Likud blokunun güçlenmesini gösteren Knesset seçimlerinin genel sonuçları üzerinde kaygılarını dile getirmiştir.

Likud blokunun seçim başarısı ve şimdi onun ana başlaştığı olan sağcı Mafdal Partisi'nin (Ulusal Dinci Parti) güçlenmesi barış, demokrasi dâvasını, emekçilerin ve Arap halkının çıkarlarını tehlikeye sokmaktadır.

Aşırı sağcı güçlerin seçimlerdeki başarısı ve Değişiklik İçin Demokratik Hareket'in merkezci bir güç olarak ortaya çıkışı, Maarach - Birleşik İşçiler Partisi (MAPAM) hükümet koalisyonunun kesin yenilgisini açıkça göstermiştir.

Maarach'ın seçim yenilgisi, onun işçi ve halk düşmanı politikasının, barışı sağlama çabalarını torpillemesinin, aynı zamanda işçilerden ve halkın çoğunluğundan uzaklaşmasının ve onun çürümesinin sonucudur. Maarach'ın politik ve toplumsal politikası uzun bir dönem aşırı sağcı Likud blokunun politikasıyla denk düşmüştür. O, parti içinde sağcıların ve «sahinler»in diktasına boyun eğmiştir. Politikası, Gush - Yamunim türünden faşist gurupların

büyümesini kolaylaştırmıştır. Maarach, İsrail'i çıkmaz bir sokağa, uluslararası yalıtılmaya, ciddi toplumsal ve ekonomik krizlere, büyüyen eşitsizliğe ve yarınlardan endişe duymaya sürüklemiştir.

Hile ve entrikalara başvuran aşırı sağcı Likud bloku, Maarach politikasının yenilgisinden ve emekçi halkın ve halk yığınlarının haklı huzursuzluğundan yararlanmışır.

Merkez Komitesi, Komünist Partisi'nin, aşırı sağcı egemenliğine yol açan, işçilerin ve halkın çoğunluğunun çıkarlarına ters düşen Maarach'ın ve hükümetin politikasını sürekli uyardığını işaret etmiştir.

Maarach Arap bölgelerinin işgalini onaylamış, buralarda Yahudi yerleşme merkezlerinin kurulumasını özendirmiş ve işgal bölgelerinde baskıya başvurmuştur. Maarach hükümetinin işgali sürdürme politikası, gürümeyi, ahlâki istikrarsızlığı, zora tapıncı ve demokratik ve insani değerler hakkındaki övünmeyi ortaya çıkararak, İsrail toplumunda ulusçu, ilhakçı ve militarist eğilimlerin yoğunlaşmasına yol açmıştır. İşgal; askeri harcamalarda muazzam bir artış, kötüleşen ekonomik durum, dörtlüye giden enflasyon ve fırlayan fiyatlarla sonuçlanmıştır. Emekçi halkın üzerine ağır bir vergi yükü ykmıştır. Öte yandan işgal ve savaş, büyük kapitalistlere, bir avuç milyonere, silah spekülâtörlerine ve büyük üstencilere yüklü kârlar getirmiştir.

Militarizm ve şovenizm ortamında ve artan yoksullaşma ve toplumsal kutuplaşmayla, aşırı sağcı güçlerin ve «Büyük İsrail» şampiyonlarının etkisi büyümüştür. Bu serüvenci ve militarist güçler tehlikeli ilhakçı istekleri, Araplar üzerinde askersel ve ırksal üstünlük kurma duygularını yeşertmektedirler ve bunlar İsrail halkından olduğu kadar dünyadaki ve Orta Doğu'daki gerçek durumdan tam anlamıyla uzaktırlar.

Merkez Komitesi, aşırı sağcı Likud grubu ve bağlaşıkları tarafından yönetilen hükümetin, Maarach'ın politikasının iflâsına bir almaşık getirmediğini, tersine barış dâvasına, ülkenin emekçi halkının ve Arap halkının çıkarlarına daha büyük bir tehlike oluşturduğunu en kesin bir biçimde uyarır.

Uluslararası kamuoyu, Likud blokunun seçimlerdeki başarısının bir sonucu olarak Orta Doğu'da yeniden beliren askersel eylemler tehdidi karşısında kaygı duymaktadır. Yeni bir Orta Doğu savaşı hesabı olanaksız maddî ve manevî kayıplara yolaçarak önceki savaşlardan daha da yıkıcı olabilir. Beşinci kez çıkacak bir İsrail - Arap savaşı dünya çapında barışı tehlikeye sokacaktır. Likud rejimi çok tehlikeli bir yeni savaş ve barışın ertelenmesiyle yüküldür.

Likud bloku rejimi, demokratik özgürlükleri tehdit etmekte, işgal edilmiş Arap topraklarında artan baskılara, İsrail'in Arap halkına ve doğulu topluluklara karşı ayrımcılığa, büyüyen dini baskıya ve kadınların eşitsizliğine yolaçmaktadır.

Likud bloku rejimi, işçilerin gelirlerine karşı, yaşam düzeyinin kötüleşmesi için, yığınsal işsizlik, grev hakkı ve sendikal özgürlüklerin kaldırılması için, toplu sözleşme çatışmalarında zorunlu arabuluculuk getirilmesi için daha öte boyutlarda saldırıları işaret etmektedir. Kısacası, bu rejim İsrail için bir yıkım olabilir.

İKP Merkez Komitesi tüm işçilere ve demokratik partilere, toplumun tüm kesimlerine, Likud bloku rejiminin ortaya çıkarıldığı tehlikenin bilincinde olan herkese, bu bloku geri püskürtmek için çabalarını birleştirmeye çağırır.

Bu karar anında en önemli ve en yakın hedef, Likud'un Histadrut (Sendikalar Merkezi) içinde kilit mevkilere yerleşmesini engellemektir.

Knesset seçimlerinin gösterdiği gibi Maarach hiçbir yolla Likud blokunun Histadrut üzerinde denetim kurmasını engelleyemez. Maarach politikası, aşırı sağcı güçlerin erki ellerine geçirmelerine yolaçmıştır. Maarach yönetimi Knesset seçimlerindeki yenilgisinden hiçbir ders çıkarmamıştır.

İKP Merkez Komitesi, Barış ve Eşitlik İçin Demokratik Cephe'nin Histadrut içinde daha fazla sayıda temsil edilmesinin büyük önemini vurgular. Bu, emekçi halk, yerli Araplar ve ülkenin tüm ilerici güçleri için dirimsel önem taşımaktadır. Cephe, işçilerin çıkarlarını ve demokratik özgürlüklerini en ardıcıl yüksekte tutan, haklı ve gerçek bir barış için, yerli Arapların eşitliği için, Histadrut'daki topluluklara göre ayrımın ortadan kaldırılması için savaşıyor bir güçtür.

Histadrut'daki güçlü bir Demokratik Cephe grubu, burada büyük burjuvazinin Truva atı rolünü oynayan aşırı sağcı Likud blokunun saldırılarına karşı koymada güvenilir bir unsur olacaktır. Bu, Histadrut'daki Maarach temsilcilerini emekçi halkın çıkarlarını ve haklarını savunmaya zorlayabilir ve emekçi halkın hakları için savaşmada işçi partilerinin birleşik eylemlerini kolaylaştırabilir.

Barış, demokrasi dâvasına ve emekçi halkın çıkarlarına yöneltilen tehdit büyümüştür. Ancak bu tehdit ortadan kaldırılabılır ve kaldırılmalıdır. Bu, Barış ve Eşitlik İçin Demokratik Cephe'nin güçlendirilmesiyle, aşırı sağcı güçlere karşı savaşmada tüm işçileri ve demokratik partileri birleştirmekle yapılabilir.

(Information Bulletin, 12/1977)

KIBRIS

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL) Genel Sekreteri Ezekias Papayoanu, geçmişte de hükümete karşı faaliyetlerde başta gelen bir rol oynamış olan gizli terörist örgüt EOKA - 2'nin adada yarattığı tehlikeye karşı yurttaşlarını uyarmıştır.

Papayoanu, EOKA - 2'nin çok miktarda silah sağladığına dair kanıtların bulunduğunu söylemiştir. Uygun bir durum beklediklerinden, teröristler, şu anda aktif eylemlerden kaçınmaktadır.

EOKA - 2 daima emperyalistlerin Kıbrıs'ı bölme planlarına hizmet etmiştir ve bu yıkıcı örgütün omurgasını oluşturanların sabikalı geçmişlerinden pişman olduklarını ya da doğru sonuçlar çıkardıklarını düşünmek yanlış olacaktır. Bu yüzden, devlet aygıtını temizlemek ve Kıbrıs'ın trajedisinden sorumlu olanların sanık sandalyasına oturtmak kaçınılmazdır.

(Information Bulletin, 12/1977)

**

AKEL Merkez Komitesi ve Merkez Denetleme Komisyonu Temmuz ayı başlarında Lefkoşe'de toplanmıştır.

Toplantıda konuşan AKEL Genel Sekreteri Ezekias Papayoanu, Rum ve Türk toplumları arasındaki görüşmelerin çıkmaza girdiğini söylemiştir. Papayoanu bunun, Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs hakkındaki kararlarının uygulanması istemini hiçbir zaman desteklememiş olan en gerici NATO çevrelerinin hatası olduğunu belirtmiştir. Başlarında Pentagon ve CIA'nın bulunduğu bu çevreler Kıbrıs'ı parçalamayı ve onu bir NATO füze üssü haline getirmeyi planlamaktadırlar.

ABD yönetimi, Kıbrıs politikasını «girişkenlikler» ve arabuluculuk yollarıyla süslemeye devam etmektedir. Ancak ABD'nin asıl amacı, NATO'nun çıkarlarını korumaktır.

Papayoanu, yeni bir C. Clifford ziyareti ve AET «girisimi» konusunda bir kez daha söylentilerin ortaya çıktığını söylemiştir. Biz, Carter ve Clifford'un ya da Ortak Pazar'ın niyetleri hakkındaki düşlerle kendimizi hiçbir zaman avutmadık. Clifford ve AET'nin «girisimleri» Kıbrıs sorununu daha da karmasıklaştırmaya yöneliktir. Çünkü bunlar, Birleşmiş Milletler'in dışındadır ve onun Kıbrıs hakkındaki kararları üzerinde temellenmemistir, tersine NATO blokunun çıkarlarını yükseltmeye yöneliktir. Bunlar, Kıbrıs sorununu Birleşmiş Milletler'in gündeminden çıkartmak ve Kıbrıslıları gerçek dostlarından, sosyalist ve bloksuz ülkelerden yalıtılmak için tezgâhlanmıştır. Sözümona arabulucular, Kıbrıs sorununun bir çözüme bağlanmasında olumlu bir rol oynamayı gerçekten isteselerdi, sorunu NATO'nun karanlık gizli odalarında değil, kamuoyunda ve Birleşmiş Milletler'in kararları temelinde görüşmek için Kıbrıs üzerine uluslararası bir konferansın toplanması görüşünde olmaları gerekirdi.

AKEL Genel Sekreteri, Birleşmiş Milletler'in gözetiminde Kıbrıs konusunda uluslararası bir konferans toplanması için Sovyetler'in yaptığı öneriyi desteklediğini açıklamıştır.

Kıbrıs halkının taktiklerinden söz ederken, Papayoanu hem serüvencileri hem de bozguncuları kınamıştır. «Bozguncular ka

bul edilemeyecek ödünler vermemizi ve emperyalizmin ve NATO'nun uşakları olmamızı istiyorlar, çünkü bu çevreler düşmanlarımızı komünizmde görüyorlar, yoksa yabancı işgali ve emperyalizmde değil.»

Papayoanu, Kıbrıs'ta bir çözüme yaklaşma bakımından, AKEL'in, Kıbrıs yönetimince onaylanan çizgiyi desteklediğini söylemiştir.

Kıbrıs Rum tarafı, adadaki Rumların ve Türklerin yakın işbirliği halinde yaşadığı bir federal devlet olarak Kıbrıs'ın birliğinin, egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün tanınması halinde uzlaşmaya hazır olduğunu belirtmiştir. Papayoanu aynı zamanda, Kıbrıs'ın güçlü uluslararası güvencelere gereksinim duyduğunu söylemiştir.

Papayoanu, ayrıca devlet aygıtını arındırma sorunu üzerinde durdu. Darbeden bu yana neredeyse üç yıla yakın bir zaman geçmiş olmasına karşın hâlâ ne bir arındırma işlemi yapılmış ne de darbeciler sanık sandalyasına oturtulmuştur. Sanık olacakları yerde, şimdi savcı rolünü oynamayı denemektedirler. Papayoanu, arındırmanın mutlak zorunluluğuna işaret etmiştir ve bu tüm hükümet organlarını ve kamu kuruluşlarını içermelidir. Kıbrıs halkının savaşımının üstün çıkarları bunu gerektirmektedir.

(Information Bulletin, 13/1977)

BREZİLYA KOMÜNİST PARTİSİ GENEL SEKRETERİ LUİZ CARLOS PRESTES İLE SÖYLEŞİ

Soru: Yıllar önce Brezilya askeri diktatörlük aygıtı, «Brezilya mucizesi» konusunda çok sözler ediyordu. Şimdi gerçekler nedir?

Yanıt: Şimdiki hükümet yıllık enflasyon hızını yaklaşık % 20'ye düşürmeyi ve 1968 - 1974 yılları arasında gayri safi ulusal ürünün büyüme oranını da % 10 - 11'e çıkarmayı sağlayacaktı. İşte, «Brezilya mucizesi» buydu. Ancak, 1974'de gayri safi ulusal ürün % 11 artmaktayken enflasyon % 36'ya çıktı. «Mucize» rayından dışarı çıkmıştı. 1975'de gayri safi ulusal ürün % 4 - 4.5 oranında düsmüsken enflasyon oranı yaklaşık % 30'da kaldı. Bunu izleyen yıl, 1976'da resmi rakamlara göre enflasyon % 40.7'ye fırladı, ancak gerçekte neredeyse % 60'ı buluyordu. Ücretler hâlâ 1964 düzeyinin altındadır ki bu, reel değerle bu düzeyin yarısı kadardır. Dört kişilik bir ailenin yaşamını sağlayabilmek için bir Brezilyalının 1965'de günde 10 saat çalışması gerekirken şimdi 17 saat çalışmak zorundadır.

Soru: Sonuç olarak «mucize», işçilerin insafsız bir biçimde sömürülmesi pahasına başarıldı...?

Yanıt: ...ve Brezilya ekonomisinin ulusal olmaktan çıkarılması, kilit önemdeki sanayilerin yabancı sermayeye satılması pa-

hasına. «Mucize»nin toplumsal bedeli budur. Ve kriz sürmektedir. 1977 yılının ilk üç ayında yiyecek fiyatları 1976'nın ilk üç ayına oranla % 15.7 artmıştır.

Özellikle çocuklar büyük darbe yemiştir. Brezilya, nüfusun yarısının 25 yaşın altında olduğu genç bir ülkedir. Bir parlamento komisyonu geçenlerde, 18 yaşın altındaki 25 milyon Brezilyalının kötü beslenme koşullarında yaşadıklarını ve terkedilmiş bir durumda olduklarını saptadı. Yalnız Rio de Janeiro'da, sokaklarda yaşayan ve bakacak kimsesi olmayan 1 milyon genç vardır.

Soru: Kırsal alanlarda işler herhalde daha da kötü olsa gerek. 13 yıllık diktatörlükten sonra buralarda durum nedir?

Yanıt: 1964 yılı Castelo Branco askeri darbesinden hemen sonra, yeni başkan, hâlâ yalnızca kağıt üzerinde kalan bir tarım reformu yapılacağını ilân etmişti. Şu sırada, latifundialar daha da büyümektedir ve köylülerimizden % 80'inin bir karış toprağı bile yoktur. Hükümet (söylediğine göre) ulusal bir bütünleştirme politikası izlemek için çabalıyormuş. Uygulamada bu, Mato Grosso yaylasında, Amazon havzasında ve ülkenin öteki kesimlerinde daha büyük toprak mülkiyetleri anlamına gelmektedir. Bu nasıl işliyor? Ülkenin ekilebilir topraklarını artırmak için hükümet, kuzey - doğu bölgelerinde yaşayan nüfusun bir kesimini Amazon havzasına yerleştirmek istemektedir. Ancak kuzey - doğudaki 30 - 40 milyon insan korkunç bir yoksulluk içinde yaşamaktadır, parası yoktur ve hattâ kendilerine bir parça toprak satın almayı bile düşleyememektedirler. Hükümet, politikasını değiştirmede duraksama göstermemiştir: Amazon havzasında ve Mato Grosso yaylasındaki 50.000 ile 60.000 hektarı bulan dev arazi parçaları (ve bu bir abartma değildir), cömert vergi ayrıcalıklarıyla birlikte büyük sermayenin çıkarlarına teslim edilmiştir. Yeni toprak sahipleri, eskiden burada yerleşenleri kovmak için paralı askerler ya da polis kiralamaktadırlar. Kuskusuz köylüler direniyor. Kapitalist basın bile, onlara uygulanan gaddarca baskıları haber vermek zorunda kalmıştır. Amazon havzasından Parana'ya ve Sao Paulo ve Minas Gerais eyaletlerine, topraklarından sürülen köylülere her yerde raslanabilir. Bunlardan çoğu, büyük kentlerin gecekondu semtlerinde, binbir güçlüklerle varlıklarını sürdürebilecek kadar bir yiyecek sağlayabildikleri geçici işlerin olduğu yerlerde toplanmışlardır. Sıcak bir yemek yiyemediklerinden bunlara «soğuk yemek yiyicileri» denmektedir. Yalnızca Sao Paulo'da böyle 1 milyondan çok insan vardır. Brezilya kırsal alanlarının durumu böyledir. Buralarda da yoksulluğun kentlerdeki kadar yaygın olduğu doğrudur.

Soru: Bugün askerler 1964'te olduğu gibi aynı güçleri mi temsil etmektedirler?

Yanıt: Darbeden önce biz Brezilya ekonomik sistemini, emperyalizme bağımlı latifundia sahipleri ve büyük kapitalistlerin

devleti olarak tanımlıyorduk. Ancak, 1963'den bu yana tekellerin, ulusal ve yabancı mali sermayenin, özellikle Kuzey Amerika mali sermayesinin bir devletiyle uğraşmaktayız. ABD bankaları Brezilya yaşamına egemendirler. Bir başka deyişle, bizde olan, Avrupa'daki türünden yabancı tekellere bağımlılığı ile farklılık gösteren devlet tekeli kapitalizmidir.

Soru: Politik literatürde «alt - emperyalizm» deyimini çoğunlukla Brezilya'ya atıfta bulunularak kullanılıyor. Böyle bir tanımlama ne ölçüde doğrudur?

Yanıt: Yaygın olarak kullanılmasına karşın bu deyimün tümüyle uygun olduğunu düşünmüyorum. Bazı gerçekleri dile getirdiğinden, bunu ben de kullandım. ABD emperyalizmi, özellikle devlet tekeli kapitalizminin ortaya çıkışından bu yana Brezilya'ya tercihli bir uygulama yapmaktadır. Brezilya sermayesinin yardımıyla, ABD tekelleri Latin Amerika ülkelerinin çoğuna dalmayı deniyorlar. Bu işin bir yönüdür. Öteki yönü ise, Brezilya Pinoç'e dolar kredisi sağlamaktadır; Bolivya, Paraguay ve Uruguay, Brezilya'nın fiilen politik ve ekonomik alt - dominyonları durumuna gelmişlerdir. Brezilya Merkez Bankası şimdi hemen hemen tüm Latin Amerika ülkelerinde ve bu aynı zamanda Avrupa'da şubelere sahiptir. Neden? Çünkü Brezilya'nın ekonomik politikası pazar gereksinimi duymaktadır.

Soru: ...ve Brezilya'nın silahlanması bu nedenle midir?

Yanıt: Brezilya şimdi büyük bir savaş sanayiine sahip durumdadır. Her ne kadar yabancı teknolojiye bağımlı olsa da, bir askeri - sanayi kompleksinin varlığından bile sözedebiliriz. Tüm silah sanayii, ABD, Batı Almanya, İsviçre, Belçika ve Fransa'dan gelen teknolojiye dayanmaktadır. Bu sanayi, oldukça çok sayıda, tank ve askeri hava araçları da içinde, silahlar üretmektedir ve bu sonuncular Bolivya'ya, Paraguay'a ve Şili'ye ihraç edilmektedir. Askeri harcamalar yüksektir. Yıllık silahlanma 1 milyar ABD dolarını bulmaktadır. Bir İsveç araştırma enstitüsünün rakamlarına göre Brezilya, Latin Amerika'nın en büyük askeri bütçesine sahiptir. Brezilya aynı zamanda 32 milyar ABD dolarını bulan dünyanın en büyük dış borcuna sahiptir.

Soru: Brezilya, nükleer silah üretimini çoğaltmama anlaşmasını imzalamamıştır. Bu bağlamda, Batı Almanya'nın Brezilya'ya nükleer bir reaktör sağlama anlaşmasını nasıl karşılıyorsunuz?

Yanıt: Bu anlaşma nükleer enerjinin barışçı kullanımını iletirmek anlamına gelmez. «Barışçı kullanımlar» yaftası yalnızca bir örtüdür. Gerçekte, reaktör nükleer silahların yapımında kullanılan plutonium üretecektir. İşte bu nedenle Brezilya hükümeti nükleer silah üretimini çoğaltmama anlaşmasını imzalamamıştır.

Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin son plenumu,¹ Brezilya'yı atom enerjisini yalnızca barışçı amaçlar için kullanmaya ça-

¹ Bkz. Information Bulletin, Sayı: 9, 1977.

ğırın ve Federal Alman Cumhuriyetiyle yapılan anlaşmaya karşı bir karar benimsemiştir.

Soru: Komünist Partisi'nin programatik amaçları nelerdir?

Yanıt: Partimiz bundan 55 yıl önce kurulmuştur ve ancak iki yıllık bir süre için, 1945'den 1947'ye kadar legalitede kalabilmiştir. Bu yıllarda Parti'ye 150.000'den fazla kişi katılmıştır. Soğuk savaşın başlamasıyla birlikte yeniden gizliliğe itildik ve o zamandan bu yana çok güç koşullarda çahşıyoruz.

Ödevimiz, diktatörlüğe karşı ardıcılıkla savaşmak ve onun alaşağı edilmesinden sonra, uzun erimli perspektifi sosyalizme yönelmek olan ulusal - demokratik bir hükümet örgütlemektir. Daha ivedi görevimiz ise, diktatörlüğe karşı tüm öğeleri anti - faşist ve yurtsever bir cepheye birleştirmektir. Asgari programımız sağlama bağlanmış demokratik özgürlükleri, tüm gerici yasaların kaldırılmasını, tüm politik tutukluların serbest bırakılmasını, emekçi halk için daha yüksek bir yaşam düzeyini, tekellere karşı etkin önlemlerin alınmasını ve tüm ülkelerle bir barış ve iyi ilişkiler politikası izlenmesini öngörmektedir.

Soru: 1974 seçimlerinin sonuçları halkın huzursuzluğunun bir ifadesi miydi?

Yanıt: Halkın çoğunluğu oyunu diktatörlüğe karşı, Brezilya Demokratik Hareketi (BDH) için kullandı. Bir başka deyişle halk, diktatörlüğe etkili bir darbe indirdi. İşçi sınıfının bu başarısı geçen yılın belediye seçimlerinde de yineleni. Hükümet Partisi ARENA (Ulusal Canlanış İttifakı) yenilgiye uğratıldı. Brezilya Demokratik Hareketi Rio de Janeiro, Sao Paulo, Belo Horizonte, Salvador gibi büyük kentlerde başarılı oldu.

Soru: Brezilya'da uygulanan terörün çapı nedir?

Yanıt: Ülkenin tek ardıcıl politik gücü Komünist Partisi'ne karşı baskı hiç azalmadan sürüyor. Son birkaç yıl içinde üç Merkez Komitesi üyesi tutuklandı. Daha geçenlerde, Politik Komisyon üyelerimizden Orlando Bonfim yoldaş polis tarafından yakalandı ve şimdiye dek onlardan hiçbir haber alamadık. Yoldaşlarımızdan birçoğu öldürüldü. Geçen yıl, ünlü gazeteci Vladimir Herzog işkence edilerek öldürüldü. Son kurban, Genç Komünistler Birliği'nin önderi Jose Montenegro da Lima'dır. Jose Montenegro da Lima'ya sorgu sırasında işkence edilmiş ve öldürülmüştür.

İşkence teknikleri tanımlanamayacak kadar vahşidir. Erkekler ve kadınlar, yaşlılar ve gençler işkence görmekte ve öldürülmektedir. Küçük çocukları ve bebekleri de içinde olmak üzere, tutuklunun ailesi, itirafa zorlamak için ana ve babalarının önünde işkenceden geçirilmektedir. Gözaltında bulunan kadınlar en zalim işkenceye uğratılmaktadırlar. Bu tipik bir faşizmdir. Son

zamanlarda, «Arjantin Copları» diye bilinen bir örgüt, Anti-Komünist Eylem Örgütü, baskı faaliyetlerine karışmıştır. Bu örgüt, keyfi tutuklamaları ve işkenceleri protesto eden ilerici aydınlara ve ilerici örgütlere saldırmaktadır. Fakat tüm bu teröre karşın Komünist Partisi savaşını sürdürmektedir. Gazetemiz **Voz Operaria** (İşçinin Sesi) dışarıda basılmakta ve Brezilya'da dağıtılmaktadır. Aldığımız bütün haberler Parti'nin saygınlığı ve etkisinin şimdiye dek görülmemiş ölçüde yüksek olduğunu göstermektedir.

Soru: Bugün Brezilya Komünistlerinin ana ödevi nedir?

Yanıt: Latin Amerika derin bir yapısal kriz geçirmektedir. Nesnel olarak devrimci bir durum vardır, ancak öznel etmen yeteri ölçüde gelişmemiştir. Ana ödevimiz, bu çetin gizlilik koşullarında işçi sınıfını örgütlemek ve ona yol göstermektir. 1945'de sahip olmadığımız kadrolarımız var. Her türden yığın eylemine hazırız. Son Merkez Komitesi plenumunda rejimin giderek daha istikrarsız bir duruma geldiği sonucuna vardık.

Tekelci burjuvazinin içindeki bazı ögeler daha şimdiden diktatörlüğe karşı protesto seslerini yükseltiyorlar ve bu da onların, bizim gibi aynı hedefler için savaştıkları anlamına gelmektedir. Olasılı köklü değişikliklerin eşliğindeyiz. Bizim ana sorunumuz, somut koşullarla uyumlu esnek taktikler uygulamak ve hazırlıksız yakalanmamak için ideolojik bakımdan hazırlıklı olmaktır. Kuşkusuz, peygamber olmadığımız için olayların nasıl bir gelişme göstereceğini önceden bilemeyiz. Ancak, diktatörlüğün uzun süre dayanamayacağı konusunda kuşku yoktur. Biz Komünistler emekçi halkın gücü konusunda tam bir inanca sahibiz.

(Information Bulletin, 14/1977)

12 AVRUPA KAPİTALİST ÜLKESİ KOMÜNİST GENÇLİK ÖRGÜTÜNÜN ÇAĞRISI

Avrupa'nın kapitalist ülkelerinde işsiz olarak acıklı bir durumda olan milyonlarca genç insan vardır.

Milyonlarca genç insan toplumsal eşitsizliğin acısını çekmektedir. Mesleki eğitim ve güvenilir bir işten yoksundurlar ya da bilgi edinme fırsatına ve kültürel kazanımlara sahip değillerdir. Bu, bizlerin izin veremeyeceği muazzam bir israftır, bu, her insanın doğal çalışma ve kültürel kazanımlara sahip olma hakkının çiğnenmesidir.

Bugün, bu durum milyonlarca sokağa atılmış genç insanın geleceği konusunda kaygılar yaratmaktadır.

Bu, kaçınılmaz bir durum değildir.

Bu, büyük iş çevrelerinin politik, ekonomik ve toplumsal yaşam üzerindeki egemenliğinin neden olduğu derin bir genel bunalımın ürünüdür.

Tüm emekçilerle birlikte genç insanlar ve özellikle genç işçiler bu bunalımın ilk kurbanlarıdır.

Sendikal ve demokratik örgütleriyle birlikte onlar, kendilerine uygulanan anti - sosyal politikaya karşı yığınsal ölçekte artan bir biçimde savaşıyorlar.

İş bulma sorununu çözmek için, tekeller, çokuluslu şirketler ve onların egemen olduğu araçlar tarafından yürütülen politikaya karşı güçlü bir muhalefet ve zenginlikleri emekçi halkın, gençliğin ve ulusların çıkarına kullanmak için yeni bir büyüme politikası çizme yolunda savaşım gereklidir.

İşte bu nedendir ki, artan sayıda genç erkek ve kızlar ülkelerinin Komünist gençliği tarafından öne sürülen ve her sözkonusu ülkenin politik, ekonomik ve toplumsal gerçeklerini dikkate alan önerileri desteklemektedirler.

Onlar aynı zamanda iş ve meslek eğitimi hakkı için verilen savaşta artan ölçüde etkin bir yer alıyorlar.

İşsizliğin dayanılmaz sonuçları ülkelerimizdeki gençlerin eziçi çoğunluğu üzerine gittikçe daha ağır biçimde yüklendiği için, çabalarımızı iş kılığını ortadan kaldırmak için ortak eylemlerle birleştirmeli, bunların sorumlularına karşı savaşmalı ve bu durumu iyileştirmek için somut olumlu önlemler alınıp alınmadığını gözetmeliyiz.

Genç Komünistler, Avrupa kapitalist ülkelerinin gençlerine ve öğrencilerine sözkonusu ülkelerin örgütleri tarafından önerilen işsizlikle savaşmak için yığınsal girişimlere katılmaları yolunda çağrıda bulunur.

Biz, gençlerin işsiz kalmasına karşı savaşıyoruz.

Biz, her genç erkek ve kadının güvence altına alınmış bir iş, bilgi ve meslek sahibi olması için savaşıyoruz.

Biz, gençliğin bir karış, demokrasi ve ulusal bağımsızlık dünyasında yaşayabilmesi için savaşıyoruz. Biz gençliğin sosyalizm koşulları içinde yaşamasını istiyoruz.

Finlandiya Demokratik Gençlik Birliği

Avusturya Komünist Gençliği

Belçika Komünist Gençlik Birliği

Batı Berlin Gençlik Örgütü

Danimarka Komünist Gençliği

Fransa Komünist Gençlik Hareketi

Federal Almanya Komünist Gençliği

Yunanistan Komünist Gençliği

İtalyan Komünist Gençlik Federasyonu

Lüksemburg Komünist Gençliği

İsveç Komünist Gençliği

Türkiye Gençlik Örgütü

(Information Bulletin, 16/1977)

ONBEŞLER İÇİN

Yangınlara fazla bakan gözler yaşarmaz,
Alnı kızı! yıldızlı baş secdeye varmaz.
Döğüşenler ölenlerin tutmaz yasını!

Yine fakat bir yıldırım zulmeti yırtsa,
Sağır göğün koynundaki çanı haykırtsa,
Anıyoruz göğsünüzün son sayhasını.

Eski cihan, yeni cihan önünde eğil!
Aramızdan birkaç yoldaş ayırmak değil,
Her ne yapsan varacağız emelimize!

Karadeniz... Bunu duysun derinliklerin :
O atesli göğüsleri delen hançerin
Kabzasını alacağız biz elimize!

Nâzım HİKMET (1922)
TÜSTAV